לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

כ' באב תשמ"ו, 25 באוגוסט 1986 / שנת מ"ד מס' 13123 / המחיר 75 אג' כולל מע"מ

עובד משלחת ישראל נלכד בפריצה למשרדי חב' טכנולוגית

מאת חנה איש־הורוביץ, כתבת „על המשמר" בניו־יורק

ניו־יורק. — עובד של משלחת ישראל בניו־יורק, רונן תדהר, בן 25, נעצר בשבת, בשעה 1.20 אחר חצות, יחד עם אזרח אמריקני ששמו ויליאם לונגפלור, מנהל חברה מאוהיו, כאשר ניסו לפרוץ דרך הגג לבניין משרדים של החברה עתירת־הידע „רלי טכנולוג'י", — מוסר „ניוזדיי". במחוז נאסאו, בלונג איילנד.

מקור ממשלתי ישראלי אמר ל„ניוזדיי", כי תדהר הוא טכנאי בדרגה נמוכה, העובד בשביל משלחת ישראל. המקור הרגיש, שתדהר נשכר לעבודה בהיותו במאנהטן, ולא הובא מישראל כשליח.

משטרת נאסאו חוקרת אפשרות שהפריצה נעשתה לשם ריגול או גניבת טכנולוגיה.

בעקבות 7 החנינות הנוספות: החקירה בפרשת השב"כ תאבד הרבה מתקפותה

בחנינה הנוספת אתמול אמר הנשיא כי פעל מתוך „הכרה שמדובר באותה פרשה עצמה ומן ההכרח שלא להפלות בין דרג לדרג" ● שר האנרגיה שחל: החלטת הנשיא ממחישה עד כמה דרושה ועדת חקירה, שכן שאלת החיפוי של הדרג המדיני נותרה ללא מענה ● ח"כ גרנות: החנינה אינה מפחיתה את חומרת המשמעות של ההליך ● קורת רוח בליכוד ובתחייה ● שר־המשפטים והיועץ סרבו להגיב

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

מהלך חקירת המשטרה במרשת אוטובוס 300 לאשקלון לא ישתבש בעקבות החלטת הנשיא לחון את כל אנשי השב"כ. אולם חקירה זו תאבד הרבה מתקפותה. אנשי השב"כ, שיוקראו בפני צוות החוקרים, בראשותו של ממכ"ל המשטרה רב־ניצב דוד קראוס, יהנו מחסיון פלילי ולמעשה לא יועמד איש מהם לדין ולא יופלל בעקבות הדברים שיימסרו לוועדה. המלצות הוועדה תימסרנה בקרוב לידי היועץ המשפטי לממשלה, שהוא אשר יכריע בדבר נקיטת הצעדים הבאים.

(המשך בעמוד 2)

איך הפישפשוק עלה למעלה?

פרס נדרש לנושא בממשלה — הסכים עם השר בורג שזו „פגיעה בשבת"

ח"כ מנחם הכהן („עבודה") יזום כינוס חירום של הכנסת בפגרה כדי לדון בנושא ● קיבוץ ניר־אליהו: דברי רה"מ תמוהים ביותר ומצערים

מאת דליה שחורי, בצלאל עמיקם וניצה רימון, כתבי „על המשמר"

ראש־הממשלה שמעון פרס שלל אתמול בישיבת הממשלה, את שוק־הפשפשים שהוקם בשבת בקיבוץ ניר־אליהו. פרס אמר, כי „העניין מאוד לא נראה לי", וכי „זאת הפתעה לא נעימה".

„פגיעה בשבת"

פרס התייחס לנושא בעקבות שאילתא של שר־הדתות ד"ר יוסף בורג, שטען, כי שוק הפשפשים מהווה פגיעה בשבת ובסטטוס־קוו בענייני דת וכי יש לדבר גם היבט חוקי וציבורי. בורג גם העיר על השתתפותו של השר גד יעקבי באירוע.

פרס אמר, כי ביום ה' היתה אליו פנייה בקשר לשוק־הפשפשים. הוא מצדו פנה לשר יעקב צור וביקש שיפעל בתק"ם למניעת פתיחת הפישפשוק. צור אמר, כי יטפל בעניין. פרס סיכם, כי „זאת הפתעה לא נעימה".

יעקבי: ניתנו אישורים

גד יעקבי אמר, כי לפני כחודש הוזמן לניר־אליהו. הוא נוכח כי שוק־הפשפשים יוקם בשבת בקיבוץ וכי ניתנו כל האישורים הדרושים לכך. לכן לא ראה כל מניעה לבקר שם ביום הפתיחה.

יעקבי הוסיף, כי דווקא הדתיים, בהתעמלותם, גרמו לנהירה אדירה לקיבוץ ניר־אליהו ולחילול שבת המוני. עוד אמר יעקבי, כי השרים נוסעים ומופיעים באירועי תרבות בשבת והדבר לא מפריע לאיש.

בכנס עם חברי המשמרת הצעירה אמש אמר פרס: נראה לי מגונה שבכל פישפשוק יהפוך לעיקרון מפלגתי. לא נראה לי גם שבכל הזדמנות צריך להסתער על נושא המביא לפילוג בעם.

כינוס הכנסת

הכנסת עשויה להתכנס בעת

(המשך בעמוד 2)

שר־הבטחון והרמטכ"ל ינסו להסביר לוועדת חו"ב פשר סבב המינויים

הדיון שיתקיים היום לא ישפיע על ביצוע המינויים שהוחל בהם אתמול ■ ח"כ גולדשטיין מציע להחרים שמיעת ההסברים כיוון שהרמטכ"ל סרב לדחות המינויים עד הדיון

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

שר־הבטחון יצחק רבין והרמטכ"ל רב־אלוף משה לוי יופיעו היום בפני ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, כדי להסביר את המהלכים שהביאו אותם להחליט על סבב המינויים הנוכחי בצה"ל. הדיון בוועדה יתקיים על־פי בקשתם של מספר חברי־כנסת שחלקם דרשו אף לבטל את המינויים.

יש לציין כי הדיון היום בוועדת החוץ והבטחון לא יוכל להשפיע במאום על ביצוע הסבב שהוחל כבר אתמול ושאמור להסתיים עד סוף השבוע הנוכחי.

להחרים הדיון

האלוף משה בר־כוכבא (בריל) מבקש להופיע גם הוא בפני ועדת החוץ והבטחון כדי להשמיע שם את השגותיו כלפי המינויים החדשים וכל הכרוך בהם. אולם לא נקבע עדיין מועד השתתפותו לדיון זה.

ח"כ גולדשטיין עומד להציע לחברי הוועדה להחרים את הפגישה עם הרמטכ"ל, כיוון שלא שעה לבקשת הוועדה להמתין עם המינויים עד לדיון בוועדת החוץ והבטחון בנושא.

נשיא קאמרון ימתח בשיחות עם פרס ביקורת על יחסי ישראל — דרום־אפריקה

פרס המריא אמש בחצות־ויקיים היום לפנה"צ פגישה ראשונה עם הנשיא פול ביאה ● אל רה"מ נלווים 4 אנשי כלכלה — יערכו סקר בדבר האפשרויות לקשור יחסי מסחר עם קאמרון ● ההכרזה על חידוש היחסים בסיום הביקור מחר

מאת דליה שחורי, הנלווית אל מסע ראש־הממשלה

ראש־הממשלה שמעון פרס יצא אמש אחרי חצות לקאמרון, לסדרת שיחות עם הנשיא פול ביאה, שבסופה צפויה הכרזה מחר לפנה"צ, על חידוש היחסים הדיפלומטיים בין ישראל וקאמרון.

לפני צאתו אמרו פקידים בלשכת ראש־הממשלה, כי פרס מייחס חשיבות רבה לביקורו בקאמרון, כי הוא רואה חלק מן המאמץ המתמיד של הממשלה לשפר את מעמד ישראל בעולם בכלל ובעולם השלישי במיוחד.

ראש־הממשלה ינחת הבוקר ב־8 בעיר דואלה ויתקבל על ידי מזכיר הנשיא בטקס רשמי. משם יטוס ליאונדה הבירה, ויתקבל על־ידי הנשיא פול ביאה במעמד רשמי. פרס יתקבל מקבל הנשיא בנמל התעופה אורחים ממעלתו בלבד. מנמל התעופה של יאונדה ייצא ראש הממשלה אל מעונו הרשמי. בשעה 11.00 הוא יוועד עם הנשיא פול ביאה לפגישה ראשונה בארבע עיניים.

הנשיא ביאה לא יערוך לכבוד פרס סעודת ערב כמקובל בביקור

(המשך בעמוד 2)

2.6 מיליארד דולר מוברח מחזיקים תושבי ישראל בבנקים בחו"ל

מאת אלחנן הורוביץ

תושבי ישראל מחזיקים 2.62 מיליארד דולר בבנקים בחו"ל. בכך נמצאת ישראל במקום ה־6 בין המדינות המתפתחות שתושביהן נהגו להפקיד את כספם מחוץ לגבולות מדינותיהם. נתון זה נכלל בגיליון האחרון ה„פיננס אנד דבלופמנט" היוצא לאור על ידי קרן המטבע הבינלאומית והבנק העולמי. בגיליון האחרון מתפרסמת רשימה של 16 מדינות מתפתחות, שתושביהן מחזיקים פקדונות שהוברחו בבנקים במדינות מפותחות. סכום כלל הפקדונות מגיע לכ־68 מיליארד דולר.

ישראל — במקום ה־6

בראש המדינות שאזרחיהן הבריחו סכומי עתק לחו"ל, נמצאות שלוש מאמריקה הלטינית: מקסיקו — 14.3 מיליארד דולר; ונצואלה — 10 מיליארד דולר; ברזיל — 8.2; ארגנטינה — 7.6 מיליארד דולר. בין לפניה נמצאת יוון עם 4.7 מיליארד דולר וישראל עם 2.6 מיליארד דולר. אחריה צ'ילה, אורוגוואי, תורכיה, פרו והפיליפינים המחזיקים סכומים שבין 2־1 מיליארד דולר, ואחריהן פאקיסטן, קניה, חוף־השנהב ויוגוסלביה — סכומים של עד מיליארד דולר.

(המשך בעמוד 2)

ממשיכים להגיע להסכם שכר במגזר הפרטי ● עמוד 16

הרוטאציה — לא לוויה של מדיניות הממשלה ● עמוד 3

צה"ל יצא למלחמת לבנון במכנסיים מופשלים" ● עמוד 3

חנינות צפויות מראש

הנשיא העניק אתמול חנינה לעוד שבעה אנשי השב"כ: שטרם הועמדו לדין, נשפטו, על פי הודאתם בלבד. באשמה. בדברי ההנמקה שלו אמר הנשיא, כי עשה זאת על פי „שיקולי בטחון וטובת הציבור". שיוות להחלטתו מעין „ממד מוסרי" — הרצון שלא להפלות בין ארבעת ראשי השב"כ שכבר נחנו, לבין השבעה מהדרג הנמוך. להתייחס באמון וברצינות לאמירתו של הנשיא, כי בכל זאת לגמרי, שהרי הרחבת החנינה הנוכחית התחייבה לא רק מהחנינה ו„הצדק" אלא מאותו אינטרס של הממסד, אשר הניע את למעשה היה הנשיא, הפעם, כבול על־ידי החלטתו הקודמת שום שיקול־דעת המאפשר החלטה אחרת מאשר הרחבת „החנונים" מקרב אנשי־השב"כ.

ביקורת על צעדו הראשוני של הנשיא בכוון זה, ולא שינינו שהוא פגע בסדרי החוק והמשפט בנטלו לעצמו סמכות אך מי שאומר שכאילו השלמת פרשת החנינות פותחת את חקירת המשטרה בפרשה כולה, אינו אלא משתלב בפארסה שבאה עוד אחת הפרשיות המהמורות בתולדות המדינה: שהרי אין כבר במה לעסוק. הפרטים הפליליים הכרוכים במעשיהם לכל. וזכו לאישור של הנאשמים עצמם — עם את בקשתם לחנינה. שמות האשמים אף הם אינם הם רשומים בלשכתו של הנשיא על־פי בקשותיהם איפוא למשטרה לעסוק בחקירה, שלביצועה נתמנו מיטב לבזבז את כספי האוצר, כדי לאשר בסופו של דבר כי אשמים במעשה המיוחס להם.

כי המשטרה תגיע גם לחקירת הדרג המדיני, כלומר יצחק שמיר, כמי שהיה ממונה על השב"כ בעת התרחשות הרי שאינו מבין כלל שתרגיל החנינות נועד בעיקרו המדינה. המשטרה ביוזמתה אינה מעלה על דעתה לערב ואין גם לצפות, כי אלה אשר זכו לחנינה הופעתם יראו צורך לערב את אותו דרג מדיני, אשר אירגן

בפרשת השב"כ לא יופעל. חנינות הנשיא, התניקו את ואף כי הנשיא טוען, כי הוא שלם עם מצפונו בהכרעות שתהרס לשלטון החוק בארץ, לשמירת נורמות מוסריות גם אינו יכול להיות שקט, המלה „מצפון" המלווה את צורמת מאד. להכרעה שמקורה בדאגה לנוחותו של עם „שיקולים מצפוניים".

פקידים באוצר: סיכוי קלוש להגשמת הרפורמה במיסים

הממונה על הכנסות המדינה: יידרשו מיליארד וחצי ש"ח למימון הירידה הצפויה בהכנסות ממיסים

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

ספק רב אם משרד־האוצר יוכל להגשים השנה את תוכנית הרפורמה במערכת המס, וגם הסיכויים להגשים את הרפורמה בשנה הבאה לא יהיו גדולים ללא מקורות למימון רפורמה זו, כך עולה מדיון שהתקיים ביום ו' במשרד־האוצר.

זהו דיון ראשון בסידרת דיונים לבחינת האפשרות להביא לירידת נטל המס בישראל, והוא נועד בעיקר לשמיעת סקירה מפיו של הממונה על הכנסות המדינה, ישראל ברון, על המצב במערכת המס ועל הסיכויים להביא להפחתה בשיעורי המיסים.

מהסקירה עלה, שהאוצר יזדקק למיליארד וחצי ש"ח למימון הירידה הצפויה מהכנסות ממסים שתוקפם יפוג בשנה הבאה ומירידות נוספות בנויסים. כמו ירידה בשיעור מס הכנסה ובמיסי חברות.

ב־1987 יפוג תוקפם של היטל הרכב ומס על קצבאות הילדים. כמרכן אמורה ישראל להוריד את המכסים על שורה ארוכה של מוצרים בכ־40 אחוז, בהתאם להסכמים בינלאומיים עם השוק המשותף ועם ארצות־הברית.

פקידים באוצר ציינו, שכדי להביא לרפורמה אמיתית במס יהיה צורך במקורות תקציביים, בביטול פטורים ובמציאת כספים שיממנו את הירידה בשיעור המס. לדעת אותם פקידים הסיכויים למציאת המקורות הדרושים הם קטנים למדי, ועל כן אין לצפות ליישום מהיר של הרפורמה המוצעת.

מקורות מימון אחרים

בראיון בטלוויזיה אמש עמד שר־האוצר על הצורך בביצוע רפורמה במיסים, בציינו כי הנטל על אזרחי ישראל הוא מן הגבוהים בעולם וצריך להרפות ממנו. „אנו בוחנים עתה את האפשרויות הללו, אך ברור שלשם ביצוע רפורמה ממשית צריך להקטין את תקציב המדינה — או למצוא מקורות אחרים כדי שאפשר יהיה להוריד את נטל המיסים. לשם רפורמה עמוקה במס יש צורך להרחיב את בסיס המס, אולי לבטל כמה סובסידיות שהממשלה נותנת — לא על מוצרי יסוד אלא סובסידיות אחרות, ישירות או עקיפות. אם אכן נצליח להגיע ליעד הזה, אז תהיה לנו רפורמה מהותית במיסים".

● המשחק העשירי על אליפות העולם בשחמט, בין האלוף קאספארוב לדיריבו קארפוב, הסתיים אתמול בלונדון בתיקו על־פי הצעת קארפוב.

על התיקו הוסכם לאחר שנפתח מסעו הסודי ה־44 של קאספארוב.

החום הכבד ולחצי הדתיים לא הבריחו הקונים מה„פישפשוק"

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

החום הכבד לא הבריח את רבבת הקונים שהציפו ביום שבת את ה„פישפשוק" — שנפתח בקיבוץ ניר אליהו.

שר הכלכלה, גד יעקבי, שחנך את השוק, כינה כקנטרנית את פניית הגורמים הדתיים למניעת הפעלת השוק בשבת. השר אמר, כי אליו באופן אישי לא הגיעו כל פניות שלא להשתתף באירוע, שהוא בתחום שטח השיפוט של הקיבוץ ואינו חורג ממה שקרוי הסטטוס־קוו במדינת ישראל. „שרים מתראיינים במקומות ציבוריים בשבת ואני מניח שהם לא מגיעים לשם ברגל", אמר השר.

לכתבת „על המשמר" נודע, כי השרים פרץ ושפירא פנו ללשכת ראש הממשלה בבקשה שיורה לשר יעקבי, להימנע מלהשתתף בטקס פתיחת השוק בשבת. השר יוסקה שפירא, מזכיר הקיבוץ הדתי, פנה גם לקיבוץ ניר אליהו ולתק"ם בבקשה שלא לפתוח את השוק בשבת.

מזכיר קיבוץ ניר אליהו, שמואל אייל, אמר בתגובה כי החברה הישראלית צריכה לשאול את עצמה איך קורה שחקלאים חייבים למצוא לעצמם תעסוקה חלופית.

בתום יום השוק הראשון הכו חברי הקיבוץ ידיהם בהנאה על ההצלחה שהאירה להם פנים מעל ומעבר לציפיותיהם.

מנפח זכוכית ב„פישפשוק" של ניר־אליהו (צילום: מאיר פרטוש)

מאמצים של הרגע האחרון למנוע השביתה ב„על ניר"

הרקע לשביתה: הקמת חברת ריסוס מתחרה בגליל — „כבול החולה"

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

רק התפתחות של הרגע האחרון תמנע הכרזת שביתה כללית של חברת „על ניר" לריסוס חקלאי, בתמיכת ההסתדרות.

הרקע לשביתה הוא סכסוך מתמשך עקב הקמת חברת ריסוס בגליל העליון בשם „כבול החולה".

חיים רייטן, מחזיק תיק התעופה באיגוד המקצועי של ההסתדרות, מקווה שלא יהיה צורך בשביתה. „ייתכן", הוא אומר, „שיהיו שלבי ביניים שונים, וזאת משום שאיש אינו רוצה להרוס את ענף הכותנה. המטרה שלי היא למנוע ממטוסי „כבול החולה" להמריא ואז ממילא לא תהיה עילה לשביתה".

„לא ייתכן מצב שבו במקום אחד שוכרים טייסים בחוזה אישי ובאחר מפטרים. אם לא תהיה לנו ברירה ננקוט בכל האמצעים העומדים לרשותנו", נאמר בדיון חירום של אסיפת המשקים בגליל שנערך ביום ו'.

מזכיר התק"ם, ישעיהו פרי, אמר כי „לא עולה על דעתי שההסתדרות תתן יד לקבוצת עוכרים לגרום נזקים במליונים רבים של דולרים. אני נפגש היום עם מזכ"ל ההסתדרות וקשה לי להאמין שהוא יתן ידו להרס ענף הכותנה ולפגיעה כה קשה בהתיישבות העוברת במצבה הנוכחי".

היטיב להגדיר את התחושה בצפון דוד בריסק, טייס חיל האוויר ומגדל כותנה ותיק: „מצפון דופקים עלינו בקטיושות ומדרום דופקים אותנו מתל־אביב".

בקרב מגדלי הכותנה קיים חשש כבד מאוד מתוצאות השביתה ב„על ניר" בתקופה זאת. צריך להבין, הסביר מגדל ותיק בעמק בית־שאן שבתאריך זה של השנה כל היבול כבר נמצא על הצמחים בשדה והפסקת הריסוסים תגרום לנזקים כבדים ביותר, מה גם שרוב ההשקעה בגידול כבר נעשתה".

למזכירי קיבוץ ופעילים באיזור נהריה

הפגישה בנושא, פעילות במגזר הערבי, שנועדה ל־25.8.86, נדחתה ל־15.9.86, ותתקיים בשעה 20.00 ב„בית אפרת".

האוניברסיטאות אינן מאמינות בבגרות; ינהיגו בחינות כניסה

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

האוניברסיטאות איבדו את אמונן באמינות בחינות הבגרות שעורך משרד החינוך ולכן החלו להיערך להנהגת בחינות כניסה בתחום ההישגים נוסף לבחינות הפסיכומטריות שהן מקיימות זה שנים. פרטים אלה מסר לכתבנו מקור במשרד החינוך והתרבות.

לפני כשבוע הגישה ועדה משותפת של משרד החינוך והאוניברסיטאות, בראשות בנימין אמיר, הצעה סופית בדבר השינויים במתכונת בחינות הבגרות. החל מתשל"ט. הוועדה קיבלה את תביעת המוסדות להשכלה גבוהה, כי בחינת הבגרות במתמטיקה, בהיקף של שלוש יחידות (כ־100 שעות לימוד בחטיבה העל יסודית) — תהיה מחייבת. כן קיבלה ועדת בנימין אמיר את תביעתו החד־משמעית של השר יצחק נבון, לפיה ייכלל חומר הלימודים באזרחות ובתולדות עם ישראל בדורות האחרונים, כחומר לימודים מחייב לבגרות.

מעשי רמייה

כתבנו מסביר, כי היערכות האוניברסיטאות להנהגת בחינות כניסה בתחומי יידע שונים נובעת מכך שמעשי הרמייה בבחינות התמסרו, והם מקיפים מורים ומנהלים בבתי־ספר ולא רק תלמידים. במקרה אחד קיבלו תלמידי תיכון, ללא יוצא מן הכלל, ציון מאה. שעה שהתפלגות הציונים שלהם בציוני המגן היתה התפלגות נורמלית (רבע חזקים, רבע חלשים וחצי בינוניים).

יו"ר ועדת הקבלה הבין־אוניברסיטאית היה מוכן לומר, כי למוסדות להשכלה גבוהה חשוב לעשות צדק עם המועמדים, משום שכתוצאה מבחירת המתקבלים לבית הספר לרפואה, למשל, יצטרך חלק ללמוד בישראל ואחרים ברומניה.

לדבריו, אפשר לפתור מהיום למחר את בעית מעשי הרמייה אם משרד החינוך יקטין את מספר השאלונים מ־1200 ל־100 ואם הוא יעמיק את ההשגחה על התלמידים. אבל כאשר התפלגות הציונים איננה מתאימה לעקומה הסטטיסטית הנורמלית — יש לבטל את ההכרה בבחינות.

מזג אוויר

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 18 עד 30; רמת־הגולן 19 עד 33; צפת 18 עד 31; טבריה 20 עד 35; נצרת 20 עד 32; עפולה 22 עד 34; השומרון 20 עד 32; תל־אביב 22 עד 31; נמל התעופה לוד 21 עד 32; יריחו 21 עד 37; עזה 22 עד 30; באר־שבע 20 עד 34; אילת 24 עד 42. (עתים)

המשמר

הכושים העבריים מאשימים את ישראל בגזענות

מאת חנה איש־הורוביץ, כתבת „על המשמר" בניו־יורק

ניו־יורק. — במסיבת עתונאים בשדה־התעופה קנדי, ביום ו' אחה"צ, האשים דובר הכושים העבריים, עמנואל בן־יהודה, את ממשלת ישראל, שגרשה בשבוע שעבר 10 מחברי הכת, במדיניות גזענית ובלתי־אנושית.

מריה בן־ישראל, בן 17, אמר: „ישראל היא מולדתי. לקחו אותי מאמי, אחי ואחיותי. אין לי כאן משפחה."

חברי־הכת סיפרו לעתונאים, שבכלא הישראלי נשללו מהם תוספות המזון שהם זקוקים להם כצמחוניים.

נבון בן־ישראל, בן 19, שהגיע למסיבת העתונאים על כיסא־גלגלים, סיפר שהפסיד 11 ק"ג ממשקלו בארבעת חודשי מאסרו בישראל.

דובר הקונסוליה הישראלית בניו־יורק, ברוך בינה, הגדיר את האשמה בגזענות כשטות, והסביר שהכושים העבריים הגיעו לישראל באשרת תיירים ושהו בה תקופה ארוכה ללא רשיון.

פרופ' מני לפרס: בלום הידרדרות ההשכלה הגבוהה

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

יו"ר ועדת החירום של המוסדות להשכלה גבוהה, פרופ' משה מני, פנה ביום ו' במברק לראש הממשלה שמעון פרס וביקש את התערבותו המיידית כדי למנוע הדרדרות בהשכלה הגבוהה.

פרופ' מני, שהוא נשיא אוניברסיטת תל־אביב, הביע דאגה עמוקה נוכח החלטת הממשלה לקצץ עוד 10 מיליון דולר מתקציב ההשכלה הגבוהה, ואמר, כי הקיצוץ עומד בסתירה מוחלטת לכוונות ולרוח הדיון שנערך בלשכת ראש הממשלה ב־4 במאי, בהשתתפות השרים נבון וניסים וראשי ההשכלה הגבוהה.

פרופ' מני הזהיר, כי האוניברסיטאות לא יוכלו לספוג גזירה זאת, משום שהיא מסכלת כל תכנון לטווח ארוך. יתירה מכך, פרופ' מני מבקש מראש הממשלה לפעול למתן תוספת של 50 מיליון דולר, הדרושה לשם קליטת מצטיינים צעירים, רכישת ספרים וכתבי־עת חיוניים ורכישת ציוד מדעי.

נוער מפ"ם הציג תערוכת אפארטהייד בכיכר דיזנגוף

מאת ירון אליוסף, כתב „על המשמר"

חברי הדור הצעיר של מפ"ם ונוער מפ"ם הציגו אמש תערוכת תמונות על האפארטהייד בכיכר דיזנגוף בת"א.

התערוכה כללה כ־20 פוסטרים גדולים, המתארים את חיי השחורים תחת דיכוי האפארטהייד בדרום־אפריקה. את התמונות קיבלו צעירי מפ"ם מארגון הנוער של ה־אי.אן.סי, ארגון השחרור של השחורים בדרא"פ.

כמה מאות אנשים חתמו על עצומה של צעירי מפ"ם, הקוראת לממשלת ישראל להפסיק מיצירת קשרים עם משטר האפארטהייד.

זו תערוכה נודדת, היוצאת היום לתצוגה בעשרות ישובים בכל רחבי הארץ, ותוצג במועדוני „צוותא", במתנ"סים ובמועצות פועלים.

יהודים וערבים במחנה עבודה באום־אל־פחם

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

מחנה עבודה התנדבותי הסתיים אתמול באום אל־פחם. המחנה נערך זה שבע שנים ונמשך ארבעה ימים, בהשתתפות כאלף מתנדבים יהודיים וערביים, חלקם תושבי השטחים, וקבוצה של 50 איש מחו"ל.

במהלך מחנה העבודה בוצעו עשרות פרוייקטים של בניה, אחזקה ונקיון בבתי־הספר, במבני־ציבור וברחובותיה של העיר. המזבלה בכניסה לאום אל־פחם, בשטח של 5 דונם, שנוקתה ויושרה נהפכה לגן־ציבורי וניטעו בה מאות שתילים. כן נסללו כבישים באורך 2,500 מטר בתוך העיר. המזון למחנה העבודה נתרם ע"י ישובי האיזור ותושבים מקומיים.

מנהל מעון עולים באשקלון חשוד בסחיטה

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

מאסרו של ארמונד סידי, בן 56, מנהל מעון־עולים באשקלון, הוארך שלשום ב־5 ימים בבית־משפט השלום בבאר־שבע. סידי חשוד בסחיטה ובקבלת שוחד מעולים קשישים במעון.

לפני כשבוע נעצר סידי ל־8 ימים כחשוד בקבלת כספים וחפצים כשוחד מעולים קשישים במעון שניהל. בא־כוח המשטרה, פקד גל נצר, אמר בבית־המשפט, כי סידי חשוד בקבלת מערבל־מטבח חשמלי, מכונת־תפירה, שעון, מורן ופריטים נוספים. כן קיבל גם כספים במטבע זר. בידי החשוד נמצאו מטבע זר ומערבל חשמלי.

פקד נצר אמר, כי יש בידי המשטרה עדויות של שתי עולות קשישות, שהביעו חשש כי סידי יתנכל להן, בעקבות תלונתן. לידי המשטרה הגיעו גם מכתבי־תלונה מעולים נוספים, החוששים להיחשף. לדברי פקד נצר, בנסיבות אלה עלול החשוד להשפיע על העולים החוששים מפניו.

המשטרה חוקרת כעת חשדות, שלפיהם ניצל סידי את זכויות העולים לרכישת מוצרי חשמל לצרכיו הפרטיים. נוסף לכך, על המשטרה לגבות עדות מעולה חרשת אילמת, שטרם נחקרה.

ארמונד סידי הוא אחד מניצולי האוטובוס בקו 300, שנחטף לפני כשנה וחצי. בבית־המשפט הודה רק בקבלת המערבל, אך טען, כי אחת העולות הביאה אותו לאשתו כמתנה, יומיים לאחר שיחרור האוטובוס.

קח פרי ותהיה, זה בריא!

מועצת הפירות (ייצור ושיווק)

מבצע ענבי דבוקי

המבצע ממשיך!

מחיר מכירה - עד 99 אג' לק"ג

משתתפים במבצע רשתות השיווק שק"ם, קו־אופ והיפר־קו־אופ, שופר־סל והיפר־כל, היפר־שוק של תנובה.

בעקבות 7 החנינות הנוספות

(סוף מעמוד ראשון)

נשיא המדינה חיים הרצוג פסק אתמול, כהמשך נגזר וישיר של החנינה הקודמת, כי יש לחון את שבעת אנשי השב"כ הנוספים שהיו מעורבים באותה פרשה. „החלטתי ניתנה אחרי שבחנתי כל בקשה לגופה, אולם מתוך הכרה שמדובר באותה פרשה עצמה ומן ההכרה לעשות צדק ולא להפלות בין דרג לדרג בשב"כ".

הנשיא רואה בהחלטת החנינה המשך ישיר והגיוני של החלטתו הקודמת. הוא חוזר על עמדתו כי ההכרעה נפלה מתוך היכרות עם החוק מצד אחד ועם קהיליית המודיעין מצד שני. „לא נעלמו ממני ההבטים המוסריים והערכיים הקשים הכרוכים בפרשה זו, ואני מצפה כי יופקו כל המסקנות והלקחים הראויים".

מלשכת הנשיא נמסר כי הגיע אליהם גל גדול של מכתבי עידוד ותמיכה בהחלטה הקודמת לחון את 4 בכירי השב"כ ומכתבים אלה גרמו קורת רוח לנשיא. הנשיא לא ראה גם טעם להפלות בין דרג לבין דרג במערך השב"כ.

שחל: ועדת חקירה חיונית

שר־האנרגיה משה שחל אמר אתמול כי החלטת הנשיא ממחישה עד כמה חיונית היתה ועדת חקירה רמת דרג. לדעתו, נותרה ללא מענה שאלת החיפוי של הדרג המדיני על הדרג המבצע.

לדעת שחל חקירת המשטרה צריכה להגיע לסיכום, מבלי להתחשב במתן החנינות. לגופו של עניין, אמר, מרגע שבג"ץ קבע, שיש לנשיא סמכות לתת את החנינות, לא ניתן לתת חנינה לדרג המחליט מבלי לתת חנינה לדרג המבצע.

אולם עתה, השאלה שתעמוד על הפרק היא, באיזו מידה חקירת המשטרת תימשך בכל התוקף, לבירור האמת והעובדות. „אני עדיין אמשיך לטעון", אמר שחל. „כי המקום ההולם והמסגרת המתאימה לחקור את שאלת החיפוי היתה ונשארה ועדת חקירה עליפי חוק ועדות חקירה".

גרנות: בניגוד לעקרונות

ח"כ אלעזר גרנות אומר כי החנינה לאנשי השב"כ היתה צפויה, אך אין בכך כדי להפחית את חומרת המשמעות של ההליך, העומד בניגוד לעקרונות המשפט והמינהל התקין. הטובה היחידה שיכולה לצמוח מסידרה של חנינות בטרם חקירה ומשפט היא ביצירת מצב, כעת, שיאפשר חקירה ותשובה ברורה למידת מעורבותו של הדרג המדיני בפרשת אוטובוס 300, הן בידיעה והן בהוראה וכחיפוי.

בליכוד הובעה ק. רווח רבה מהחלטת הנשיא. לדע. ח"כים של הליכוד התחייבה החנינה משיקולי בטחון המדינה.

אסד בא במפתיע לשיחות בלוב

דמשק. — נשיא סוריה חאפז אסד, הגיע אמש במפתיע לטריפולי בירת לוב, לשיחות עם מועמר קדאפי על „דרכי הלחימה באימפריאליזם" — דיווחה סוכנות הידיעות הסורית הרשמית.

כה בעת נפתחו בדמשק שיחות משולשות בין שרי החוץ של סוריה, איראן ולוב, שיתמקדו, לפי סברת דיפלומטים, במלחמת איראן־עיראק.

הידיעה הסורית הרשמית הגדירה את נושא הדיונים כ„מאמץ להגברת המאבק המשותף של שלוש המדינות כאימפריאליזם וכציונות" ודיון ב„מצב הרה־הסכנות במזה"ת, נוכח הסלמת המיתקפה האימפריאליסטית והציונית נגד עמי האיזור".

אשר לשיחות אסד בטריפולי נמסר, כי הוא הביא עמו ללוב משלחת רמת־דרג, הכוללת את סגן הנשיא.

צלצול [illegible] חיר

שר הקליטה, יעקב צור

שערוריה בקלושמרל

ועכשיו, יש לנו קרנבל תקשורתי בעניין פישפשוק...

זהו, כנראה, אחד מסימניו של חודש אוגוסט, שבו החום גורם בראש וראשונה לאבדן הפרופורציות. מה גם, שהשוק הנ"ל נולד בשבוע שקט מבחינה פוליטית. כנראה משום כך קיבל מימדים, שבוודאי חורגים מכוונת אבותיו ומולידיו. אז יש כאן לא מעט מן הטעם של שערוריה בקלושמרל. אבל, כמו תמיד, צריך לצפות שבעוד יומיים שלושה יירגעו הרוחות והעניין ישכח.

התבקשת גם להעביר מסר.

ראש הממשלה ביקש שאעביר למזכירות התנועה הקיבוצית את התנגדותו לעניינים שיש בהם משום הפרת הסטאטוס־קוו, ואינני יכול לסרב לראש הממשלה.

לא זו בלבד: ח"כ מנחם הכהן אוסף חתימות לכינוס מושב מיוחד של הכנסת. דתיוציה של ממש במפלגת העבודה.

אני חושש, שאין כאן אפילו פישפש שיוכל לעקוץ את הרוטאציה. צריך הרבה דימיון כדי לראות את הפישפשוק כחלק מהסטאטוס־קוו בשבתות. הן סואנים חופי־הארץ ממתרחצים והרדיו מזדרז להודיע על מגרשי־החניה המלאים. להיטפל דווקא לרוכבים הרחוקים מכל מרכז עירוני ומצויים בתוך תחום הקיבוץ, ולהעמידם במוקד הוויכוח בין דתיים לחילוניים — זה באמת חורג מכל פרופורציה, ואני מקווה שבעוד כמה ימים יחזור הפישפש לגודלו הריאלי.

וזאת תהיה עמדתך בעניין זה?

אשמש כמעביר הבקשה. עם זאת, אני משוכנע, שבשבת הקרובה נחזה, נוסף למניפות שיגרשו את החום, גם בכנני המנגל ונריח את ריחות הקבב, ובכך יצטרף הפישפשוק להווי הישראלי השבתי הרגיל.

ומה באשר לעניין האידיאולוגי — קיבוץ העוסק במסחר ועירך?

אין לי שום רצון להפוך את העניין לעקרון אידיאולוגי, מה גם שלהתפרנס זה הכרח לא יגונה. ואם השוק משפר את מצבו הכלכלי של הקיבוץ, אינני רואה בכך סיבה לגנאי, כשם שאינני רואה בכך תוספת של עקרון חדש לתנועה הקיבוצית.

והיה וקבוצים אחרים ילכו גם הם בעקבותיו?

אז נקים את הוועדה העליונה לתיאום לתיכנון הפישפשוקים. והארץ תרעש למשק כנפי הסחר־מכר בקיבוצים.

אתי רונאל

איך הפישפשוק עלה

(סוף מעמוד ראשון)

הפגרה לישיבה מיוחדת שלא מן המניין כדי לדון בנושא הפישפשוק הקיבוצי שנערך בשבת בקיבוץ ניר־אליהו שבשרון. ראשון ליוזמים לכינוס הבית היה ח"כ מנחם הכהן (מערך) שהוא רב על פי הכשרתו. הכהן מסר אתמול כי לא יתקשה להשיג 20 חתימות של ח"כים כמתבקש מהוראת שעה המאפשרת לזמן את הכנסת למושב מיוחד, אם יוגשו ליו"ר 20 בקשות של ח"כים.

בהנמקת דרישתו לכינוס הבית מסביר הרב הכהן כי הקיבוץ ניר־אליהו עשה מעשה שלא ייעשה ופוגע קשה בסטטוס־קוו בנושאי דת. ח"כ הכהן מגנה את חילול השבת ההמוני באומרו כי קיבוץ לא צריך להתעסק בעריכת ימי שוק, אלא ביצירה חקלאית ובתעשיה. ועל אחת כמה וכמה לא לנהל אירוע מעין זה בשבת.

תמהון וצער בקיבוץ

גינוי ראש־הממשלה על פתיחות שוק הפשפשים בשבת בקיבוץ ניר־אליהו התקבל בקיבוץ ברגשות תמהון וצער. מזכיר הקיבוץ שמואל אייל הודה כי נדהם מתגובתו של ראש־הממשלה. „אני חושב שהמצוקה של הקיבוצים ידועה לכל מי שעוסק בכלכלת ישראל וציפיתי להתייצבות מאחורינו, במיוחד מצד חברי מפלגת העבודה. לפי תפיסתנו ענין השוק הוא נושא מקומי מוחלט, ולא ברור כיצד במכלול הבעיות המעסיקות את מדינת ישראל דווקא הנושא המקומי הזה הגיע לשולחן הממשלה. לטעמנו חרגה תגובת ראש־הממשלה מהפרופורציות המתאימות".

חובות מעיקים

מזכיר הקיבוץ מבקש להזכיר לראש־הממשלה כי על קיבוץ ניר־אליהו מעיקים חובות של מליוני דולרים, הקיבוץ נחשב לאחד הצנועים בתנועה הקיבוצית, שלא השקיע כספים ברווחת החברים שגרים עד היום בדירות קטנות של 40 מטר מרובע, והם לא השתבכו בשום הרפתקה בבורסה. בכל שיחות החברים לא דובר על עבודת למען רווחה אישית, אלא הוצבה מטרה בלעדית... של יציאה מהחובות המעיקים.

לא ניכנע ללחצים

מזכיר הקיבוץ מוסר כי יום השבת הוא היום היחיד שעוד נותר בו זמן לעשות עסקים, משום שבשאר הימים מגויסים החברים למפעל ולתורנויות נוספות. מזכיר הקיבוץ אומר: החלטנו שכדי לצאת מן החובות עלינו למצוא תעסוקה לא שיגרתית. אנחנו נחושים בדעתנו ובעמדתנו להחלץ מהחובות, ונמשיך לקיים את הפשפשוק למרות הלחצים גם בעתיד.

טכנאי הטלוויזיה תבעו להכיר בשעות הטיסה כשעות נוספות

מאת אתי רונאל כתבת „על המשמר"

לאחר מו"מ ממושך הסכימו אתמול טכנאי הטלוויזיה לנסוע לקמרון על מנת לסקר את ביקורו של ראש־הממשלה שם. הטכנאים תבעו כי שעות הטיסה שלהם לחו"ל יוכרו כשעות נוספות. מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, סרב לדרישה וטען כי איננה עומדת בשום קריטריון מוסרי מקצועי ומשפטי.

אולם, לאחר מו"מ ממושך עם מ"מ מנהל הטלוויזיה יוסי צמח, הסכימו הטכנאים לצאת לקמרון ללא תשלום נוסף.

מפקד בי"ס לתותחנים לשעבר נשפט על רישומים כוזבים

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

תת־אלוף רמי זיו, מי שהיה מפקד בית־הספר לתותחנים והואשם ברישומים כוזבים ובהתנהגות שאינה הולמת קצין בעת שכיהן בתפקידו זה, כפר אתמול באשמה בישיבת בית־הדין הצבאי המיוחד, בראשותו של אב בית־הדין תת־אלוף אור תיאודור.

עם פתיחת הדיון אתמול הוזמן העד הראשון, סרן זאב גרבר, שהיה קצין השלישות ביחידה, לעלות על דוכן העדים.

רישומים פיקטיביים

לדברי העד נתקיימה בחודשים מרס אפריל 1983 ישיבת עבודה בבסיס. בהשתתפות סגן קצין תותחנים ראשי רא"ל, רב־סרן איציק רותו, קצין השלישות של החיל ומפקד הבסיס או, אלוף משנה רמי זיו. לדבריו הוחלט באותה ישיבה על רישום חיילים שהגיעו לבסיס ברישומים פיקטיביים. המדובר בקבוצה של כ־20 חיילים שנשלחו לעבור קורס תותחנים בבית־הספר אך במקום ללמדם בקורס העסיקו אותם בעבודות מינהליות בבסיס, למרות שכאמור נרשם כבדו"חות כאילו נוכחים חיילים אלה בקורס.

הזיוף נתגלה בביקורת

לטענת העד פוצלו שמות החיילים למספר קורסים, בעקבות הוראה ממפקד הבסיס. את הרישומים ערך כך, שבכל רשימת נוכחות בקורס, הופיעו שלושה שמות פיקטיביים בראש הרשימה, ושלושה שמות נוספים בסוף הרשימה, כשבסך הכל רשימת כל קורס כללה 25 חיילים. העד סיפר לבית־המשפט כי הרישומים הכוזבים התגלו, בעת שנערכה ביקורת אכ"א. לאחר מכן הוגש כנגדו כתב אישום ובעקבות עיסקת טיעון עם התביעה קיבל עונש של הורדה בדרגה מרב־סרן לסרן. לשאלת הסניגור עורך דין סגן־אלוף משה שוויג, ענה העד כי את ההוראה על ביצוע הרישום הפקטיבי נתן סגן קצין תותחנים ראשי באותה ישיבה שהתקיימה במרס, ובאפריל 1983. משפטו של תא"ל זיו יימשך בפני בית־הדין הצבאי המיוחד, כשהתובע במשפט הוא רב־סרן עמינדב שחור.

נשיא קאמרון

(סוף מעמוד ראשון)

רשמי, אלא יערוך לכבודו סעודה רשמית בצהריים. דיפלומטים הסבירו זאת בסוג הביקור, המוגדר כ„ביקור ידידות ועבודה". אחה"צ ייוועדו ראש־הממשלה ונשיא קאמרון פעם נוספת. למחרת צפויים טקסים חגיגיים והודעה משותפת על כינון היחסים, שתימסר במסיבת העתונאים אשר תסיים את הביקור.

נושא דרום־אפריקה

חוגים מדיניים ציינו אתמול, כי אין ספק שהנשיא ביאה יעלה בשיחות את נושא דרום־אפריקה ומדיניותה של ישראל, שעד כה לא הטילה שום סאנקציות נגד דרום־אפריקה ואף מוסיפה לקיים עמה יחסי מסחר. יידון גם המצב במזרח התיכון וראש־הממשלה ידווח על פגישתו עם המלך חסאן השני. חלק ניכר מן הדיונים יוקדש לשיתוף הפעולה בין קאמרון וישראל.

ארבעה אנשי כלכלה

אל ראש הממשלה נלווים ארבעה אנשי כלכלה, במטרה לבחון את אפשרויות ההשקעה והסיוע בקאמרון. מנכ"ל התאחדות התעשיינים למשלחת אנשי כלכלה מקאמרון לבקר בישראל. עוד מוס, כי מבוצעים עתה בישראל שני סקרים על אפשרויות היצוא לקאמרון. בשלב זה נראה, לדבריו, כי ישראל תוכל לייצא לקאמרון תרופות, חומרי הדברה וידע בתחומים שונים.

דיאלוג מ־83

הדיאלוג המדיני בין קאמרון לישראל נפתח ב־1983, כאשר הנשיא פול ביאה עלה לשלטון. הוא הסכים להפגש, תחת מעטה סודיות, עם מנכ"ל משרד החוץ דוד קמחי ועם הסמנכ"ל לענייני אפריקה אבי פרימור. ביאה נהג לומר, שאם הכל יתפתח כשורה, בסופו של דבר יכוננו יחסים דיפלומטיים. אתמול נודע, כי החלטתו של נשיא חוף השנהב הופואה בואני להודיע על חידוש היחסים עם ישראל, גרמה לעיכוב בתוכניתו של פול ביאה, שלא רצה להיראות כאילו הוא פועל בהשפעת בואני.

סיוע רפואי

בעקבות אסון הטבע בקאמרון, החליט ראש־הממשלה לצרף למטוסו יחידת סיוע רפואי הכוללת רופאים, חובשים וציוד רפואי לעזרת נפגעי האסון. נשיא קאמרון, ביאה, הביע תודתו לראש־הממשלה.

2.6 מיליארד

(סוף מעמוד ראשון)

על פי סיכומי קרן המטבע.

הסכום של 60 מיליארד דולר, ההון שהוברח מהמדינות המתפתחות, אינו כולל את הפקדונות של המדינות ואת הפקדונות הבין־בנקאיים והגליון מציין כי בהברחה זו מעניקים תושבי הארצות הללו הון עתק למדינות עשירות בעלות מטבעות קשים.

● ד"ר יוסף בר־אור מונה לפרקליט מחוז ירושלים, ד"ר בר אור יחליף את עו"ד אשר פלגי.

אנו מודיעים בכאב עמוק

על מות יקירנו

יוסף (בנדי) ודם ז"ל

הלוויה נערכה אתמול, יום ראשון 24.8.86 בנתניה

יושבים שבעה בביתו של המנוח ברח' שמואל הנציב 29 א', נתניה

המשפחה

לצילה והמשפחה

משתתפים באבלכם במות

הגים

בית סאסא

ביום השלושים לפטירתה של חברתנו היקרה

מרים בראון

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה

ביום ג', 26.8.86, בשעה 17.30

בערב, בשעה 21.00, תתקיים הרצאה במועדון לחבר

המשפחה
וקיבוץ גלאון

המועצה המקומית רמת־השרון

ראש המועצה השלישי

מר דוד שרף

איננו

ציווה גופתו למדע

לפי בקשת המנוח לא יתקיימו טכסי אזכרה

נא להמנע מביקורי תנחומים

משה ורבין, ראש המועצה

ליצחק, אריה, יהודית והילדים
לגיורא, לאטה ולכל המשפחה

אתכם באבלכם על מותה הפתאומי של

מרים קראוסהר

חברתנו היקרה

ההלוויה התקיימה ביום שישי 22.8.86 בבית העלמין בקיבוץ

בית בסר־ממריק

„על המשמר"
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער

„צה"ל יצא מלבנון עם מכנסיים מופשלות"

תדהמה בצה"ל על ביקורת קשה שמתח אלוף על התיפקוד בלבנון

מקורות צבאיים: חלק ממלחמת האלופים לקראת מינוי הרמטכ"ל הבא

מאת אבי בניהו
כתבנו הצבאי

קצינים בכירים בצה"ל הביעו אתמול פליאה ותדהמה על דבריו של אלוף במטכ"ל, שטען כי ערב מלחמת לבנון היה שליש מהצבא בחופשה והדבר השפיע על מספר הנפגעים בתחילת המלחמה.

מקורות צבאיים העריכו, כי מדובר בחלק ממלחמת האלופים המתנהלת עתה בעניין סבב המינויים האחרון, ולקראת ההחלטה על מינויו של הרמטכ"ל הבא.

בידיעה ששידר אתמול „קול ישראל", נאמר כי קצין המכהן עתה בתפקיד אלוף במטה הכללי, גילה כי יום לפני ההחלטה לצאת למלחמת לבנון קיבל הצבא אישור לשחרר חיילים לחופשה. משהתקבלה ההחלטה, היה חלק גדול מהמערך הסדיר של צה"ל בחופשת שבת. לדברי אותו אלוף, העובדה שצה"ל נכנס למלחמה בדרך זו גרמה לריבוי נפגעים.

עוד טוען האלוף, השומר על אלמוניותו, כי „צה"ל יצא למלחמה בנוהל של היתקלות ועם מכנסיים מופשלות, ומבצע שתוכנן בקפידה משך הורשים רבים הפך להיתקלות שהתאפיינה בצוותים מאולתרים, הביצוע לקה בהגנת המטרות וחלק מהיחידות לא קיבלו גיבוי הולם של דרגי המשנה. עובדה זו גבתה מחיר בנפגעים", אמר האלוף.

עוד טען, כי נמסר לצה"ל מתחילת המלחמה כי עליו להיות מוכן להשמיד את הצבא הסורי כלבנון תוך 36 שעות. „בהגדרה המדינית נאמר לצה"ל, שהוא צריך ליצור מצב חדש בלבנון או לנסות לסייע ביצירת מצב פוליטי מדיני חדש בלבנון ודבר זה חייב הגעה לביירות", אמר האלוף.

שר הבטחון, יצחק רבין, הבטיח אתמול בישיבת הממשלה לברוק את אמיתות דבריו של האלוף. זאת, לאחר ששר התחבורה העלה את הנושא בישיבת הממשלה.

הכתבת המדינית של „על המשמר" מוסרת, כי בישיבת הממשלה אתמול שאל שר התחבורה חיים קורפו על נכונות הידיעה ששודרה ברדיו, מפי אלוף בצה"ל, לפיה ביום ו' שלפני מלחמת לבנון שוחררו החיילים לחופשה.

שר הבטחון, יצחק רבין, אמר כי יבדוק את הנושא וישיב עליו בישיבת הממשלה הקרובה.

רבין סקר אתמול אירועי בטחון שוטפים. הממשלה ישבה בסעיף זה כוועדת שרים לענייני בטחון.

בפתח ישיבת הממשלה אמר ראש הממשלה, שמעון פרס, דברים לזכרו של אורי טלמור, שייצג את משרד הבטחון במשלחת המנכ"לים לשיחות טאבה ומת שלשום בגיל 51.

(צילום: רחמים ישראלי)

שר המשטרה, חיים בר־לב ורפי סוויסה, בפגישתם אתמול.

סוויסה: מי זו הוועדה? גם הם רק בני־אדם!

נציב שירות בתי־הסוהר קיבל אתמול הדו"ח שהוכן בעניינו: „כשאגמור לקרוא אגיש הערותי לשר המשטרה"

מאת זהבה מוזס ובצלאל עמיקם,
כתבי „על המשמר"

שר המשטרה, חיים בר־לב, מסר אתמול לנציב שירות בתי־הסוהר, רפי סוויסה, עותק מדו"ח „ועדת און", שבדקה את החשדות נגדו. בר־לב סירב לגלות את תגובתו לדו"ח והוא אמר להמתין עד קבלת תשובותיו של הנציב, שצפוי בסוף השבוע מארה"ב.

משך כשעתיים קרא אתמול נציב שירות בתי־הסוהר, רפי סוויסה, את דו"ח החקירה של מבקר משרד המשטרה, אלוף (מיל.) אברהם אדן, בעניינו.

סוויסה הגיע ללשכתו של שר המשטרה בשעה 3 אחה"צ, שם הציג בפניו בר־לב את הדו"ח והציג לו שאלות אחדות.

ביציאתו אמר גונדר סוויסה: „הדו"ח הזה נראה לי כבא קמא. יקח לי זמן רב לעיין בו. כשאגמור לקרוא, אגיש את הערותי לשר המשטרה".

בשיחה עם כתבת „על המשמר", אמר אתמול רפי סוויסה, כי הוא בטוח שימצא תשובות נוספות שיכחידו ויאירו הערות. „מי זו הוועדה? גם הם רק בני־אדם, ואני מאמין שאוכל להשיב להם תשובות. במידה ויהיו הערות שהם במקומן, לא אתבייש לומר: פה אני לא בסדר, ואתקן את דרכי. מי שעושה יכול לטעות פה ושם, מי שלא עושה דבר, שמו לא יוזכר — לא בהיסטוריה ולא בעיתונות".

רפי סוויסה הוסיף, כי אין בכוונתו להתפטר או לצאת לחופשה. הוא סיפר, כי מיד עם שובו לעבודה אתמול, כינס את אנשי המטה לישיבת עבודה, ואילו האסירים קיבלו אותו בקריאות עידוד.

הפסקת אש בין הצרפתים למיליציית „אמל" — בקרוב

נקורה, לבנון. — מפקד כוח יוניפי"ל בדרום־לבנון אמר אתמול, כי צפויה הפסקת אש קרובה בין היחידה הצרפתית של האו"ם לבין אנשי המיליציה של „אמל", לאחר התנגשויות הנמשכות כבר שמונים ימים.

שמחה אצלי ההערכה, שהמפקד... ואני מקווה שככך תיחלץ הצרפתית ממצב קשה", אמר גנרל גוסטאב הגלונג, המפקד הפיני של יוניפי"ל.

„קיימו מו"מ אינטנסיווי עם נציגי „אמל"", אמר לכתבים, „אנו מקווים לפתור את הבעיה היום או מחר."

דובר יוניפי"ל מסר אמש, כי האזכרה שנערכה אתמול למנהיג המיליציה השיעית „אמל" בדרום לבנון, חיידר חליל, שנהרג ב־11 באוגוסט בידי חייל צרפתי של יוניפי"ל, עברה ללא תקריות, בעיירת מעריקה, בדרום לבנון.

בלילה שעבר נורו טגוי אר.פי.ג'י. לעבר עמדה של היחידה הפינלנדית בסריפה (8 ק"מ ממעריקה), בלי שהיו נפגעים, ואנשי מיליציה של „אמל" שחשו לעזרת החיילים הפינלנדים נכנסו בעצמם למארב, הוסיף הדובר.

לפחות 500 כלי־רכב הגיעו למעריקה לרגל האזכרה. מטה היחידה הצרפתית נמצא בקרבת מעריקה, ואנשי המיליציה השיעית הגנו על המטה מחשש להתקפות.

באזכרה קראו מנהיגים שיעיים לתמוך בכוח האו"ם בדרום לבנון. האוד ראוד, מנהיג המיליציה „אמל" בדרום, אמר באוזני הנוכחים: „כל התקפה על יוניפי"ל היא התקפה נגדנו." אלה היורים ראקטות על עמדות יוניפי"ל היו מיטיבים לעשות אם הוו יורים אותן על ישראל."

בכנס המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה

פרס: הרוטאציה אינה הלוויה רשמית של מדיניות הממשלה

„הרוטאציה היא חילופי תפקידים ואישים ולא חילופי עמדות ומדיניות"

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

התוכנית לשנתיים הבאות איננה רוטאציה; הרוטאציה היא חילופי תפקידים ואישים ולא חילופי עמדות ומדיניות, אמר אמש ראש הממשלה, שמעון פרס, בכנס כרכזי המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה.

לדבריו, הרוטאציה אינה הלוויה רשמית של מדיניות הממשלה. כהתייחסו לשנתיים הבאות של הממשלה, ציין פרס את הצורך לעבור לצמיחה במשק ולהכין מקומות עבודה לדור הצעיר, כן דיבר על חשיבות המשך תהליך השלום באומרו כי מאמצי הממשלה בשנתיים האחרונות הקטינו את מחנה הסירוב וסימנו דרך לשלום. בכלל, פרס אינו צופה שינויים משמעותיים תוך חודש־חודשיים או אפילו שנה. אך אם יהיו חודש או שנה ללא המשך התהליך, יתחילו תהליכים הפוכים.

ראש הממשלה הסתייג מן הביקורת המושמעת כלפי הממשלה ובלשונו: כמו, למשל, לגבי ביקורו במארוקו והטענה שבא לשם ללא תוכנית. „האם הייתי צריך לבוא עם תוכנית מט"ס — ותוכנית מפ"ם היתה מתקבלת?" שאל ראש הממשלה.

בראשית דבריו התייחס פרס לשנתיים שבהן כיהן כראש הממשלה. בציינו את הישגי ממשלת האחדות: הפסקת מלחמת לבנון, יציבות כלכלית במשק ובמיוחד הורדת האינפלציה, שינוי התנאים בשטחים, חידוש הדיאלוג עם מצרים, שיפור מעמדה הבינלאומי של ישראל, הן באפריקה ובעיקר באירופה ובארה"ב, וכן הרפיית מטומת של המתחים בחברה הישראלית, בעיקר בנושא העדתי ובמערכת היחסים עם המגזר הערבי. „אינני זוכר שנתיים באלה במשך 38 שנות קיומן של ממשלות ישראל", אמר פרס.

בראשית הישיבה נבחר מה אחה אפרים זינגר לקדנציה נוספת כמזכיר המשמרת הצעירה.

האוצר דחה הצעות שרון לעידוד היצוא

„סובסידיות ליצואנים, לארה"ב ולגוש הדולר על חשבון התקציב ומשלם המסים"

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

משרד האוצר דחה בתוקף את הצעותיו של שר התעשייה, אריאל שרון, לעידוד היצוא כפי שהוצגו בפגישה שזומנה על־ידי ראש הממשלה, שמעון פרס.

פקידים במשרד האוצר אמרו, כי תוכניתו של שרון אינה אלא מתן סובסידיות ליצואנים, לארה"ב ולגוש הדולר על חשבון התקציב ומשלם המיסים.

הישיבה אתמול זומנה על־ידי ראש הממשלה, במטרה לדון במצב היצוא, לאור התלונות הרבות של התאחדות התעשיינים כי בתקופה האחרונה נמצא היצוא בנסיגה.

למרות ההתאוששות ביצוא בחודשים האחרונים, תובעים היצואנים „פיצוי" מהתקציב על הירידה בהכנסותיהם, הנובעת מירידת שער הדולר בשווקים בינלאומיים.

הפגישה אתמול הסתיימה ללא תוצאות, ופרס ציין כי יזמן את המשתתפים פעם נוספת כדי להמשיך ולדון במצב היצוא. נציגי משרד האוצר אמורים להביא לפגישה החדשה הצעות חלופיות לאלו של שרון.

שרון, בתמיכת התעשיינים ושר הכלכלה גד יעקובי, תובע הגדלת ביטוח השער לגוש הדולר בעשרה אחוז, הורדת שער הריבית בקרנות ליצוא באחוז אחד, הקטנת תשלומי התעשיינים לביטוח הלאומי, תשלומים ליצוא „שולי", וביטול דמי רציף ליבוא לשם יצוא.

שרון ויעקובי הציעו אתמול בישיבת הממשלה לבטל את דמי הרציף שגובה רשות הנמלים ממוצרי יבוא שמשמשים תשומות בייצור מוצרי יצוא.

שר האוצר, משה נסים, הסכים כי ועדת שרים לענייני כלכלה תתכנס לדיון בהצעה זו, העשויה לחסוך לתעשיינים כ־20 מיליון דולר בשנה.

באוצר מתנגדים בתוקף להגדלת ביטוח השער ליצואנים בגוש הדולר. פקידים באוצר טוענים, כי צד זה איננו אלא מתן סובסידיה ליצואנים בארה"ב והדבר עלול לסכן את היצוא כולו לארה"ב, שכן עלולות להתעורר תביעות משפטיות נגד יצוא ישראלי מצד יצרנים אמריקניים. הפקידים ציינו עוד, כי לפני כמה חודשים הוחלט על שורה של צעדים, לסייע ליצואנים, ועכשיו התאחדות התעשיינים מסרבת להמתין לראות מה התוצאות של אותה החלטה וממהרת לקבוע כספים מתקציב המדינה עבור חבריה.

בוטל המס על מזגנים בכלי־רכב מיובאים

מאת הכתבת המדינית של „על המשמר"

הממשלה החליטה אתמול לבטל את מס הקניה בשיעור 30 אחוז המוטל על מזגנים המותקנים ברכב מיובא ולבטל מכס על הלסים לייצור מזגנים מקומיים.

שר האוצר, משה נסים, התנגד לביטול מס הקניה על רכיבים לייצור מזגנים באומרו כי רכיבים אלה משמשים לייצור פריטים נוספים. שר התעשיה והמסחר אריאל שרון, שהתנגד לגישת נסים, אמר כי אי־הורדת מס הקניה על רכיבים לייצור מזגנים מתוצרת הארץ, תיצור פער בין מזגנים מארצות־חוץ ומתוצרת הארץ, לטובת מזגנים מתוצרת חוץ.

במהלך הדיון טענו מספר שרים, כי יהיה אפשר להבטיח, שהרכיבים שיזכו מפטור במס קניה, יועדו לייצור מזגנים בלבד. ההחלטה התקבלה כרוב של 13 נגד 5.

עוד החליטה אתמול הממשלה לחייב יצרנים ויבואנים בהיטל על משקאות בגובה של רבע אחוז מגובה המחיר של המיכלים והמשקאות, זאת, כדי להקצות כספים לשמירת הניקיון כשיווק משקאות.

שר האוצר התנגד להצעה, בטענה שאין להטיל מס ישיר למטרה ספציפית. שרים אחרים אמרו, כי הדבר יביא להעלאת מחירי המשקאות מצד היצרנים והיבואנים. השר אמנון רובינשטיין הציע להעמיד את גובה ההיטל על חצי אחוז. הוחלט ב־13 קולות נגד 3 כי גובה ההיטל יהיה רבע אחוז. המדובר כהוראה שתוקפה שנה.

אושר מעמד ישוב־עימות לירוחם ומצפה־רמון במתן פטור ממסים

מאת הכתבת המדינית של „על המשמר"

הממשלה אישרה אתמול ב־14 קולות את הצעתו של שר האוצר, משה נסים, כי על ירוחם ומצפה־רמון יוחל פטור ממסים לפי ההקלות שמהן נהנים ישובי קו העימות.

הצעה אחרת, בה תמכו פרס, שחל, יעקבי ושרון, לפטור הכנסה עד גובה של 3000 שקל בישובים אלה ממס קיבלה רק 8 קולות ונפלה.

השר דוד לוי ביקש להוסיף ישובים כחצור, בית־שאן וקריית־שמונה לרשימת מקבלי התנאים המיוחדים. ראש הממשלה, שמעון פרס, הודיע כי ועדה בין־משרדית תקבע אלו ערי פיתוח נוספות יקבלו מעמד של ישוב בקו העימות. לשם כך, ייעשה סיווג של כל ישובי הפיתוח. בוועדה ישתתפו משרדי האוצר, התעשיה והמסחר, הכלכלה והתיכנון, העבודה והרווחה, האנרגיה והתשתית ומשרד התקשורת. המלצות הוועדה יוגשו לממשלה תוך שלושה שבועות.

שר החוץ של לוכסמבורג בישראל — במעמד חצי ממשלה

שר החוץ של לוכסמבורג, ז'אק פוז בא אמש לביקור של שלושה ימים בישראל.

לדבריו, מדינתו הקטנה יכולה לתרום תרומה של ממש לקידום השלום במזה"ת.

השר הוסיף, שנתקבל על־ידי שר־החוץ, יצחק שמיר, יכול היה ללא קושי להוות ממשלה של איש אחד. אילו היה מכהן בישראל: פוז הוא סגן ראש הממשלה, שר החוץ, השר לסחר חוץ ולשיתוף פעולה בינלאומי, שר הכלכלה השר לענייני המעמד הבינוני ושר האוצר במדינתו. (עתי"ם)

בית התאחדות הפועלים בשכם נסגר לחודש ימים בהוראת ברק

מקורות צבאיים: ראש ההתאחדות — פעיל בכיר בפת"ח ומתאם פעולות הארגון ■ נהג מכונית ישראלית ואמבולנס צבאי נרגמו באבנים בשכם ■

בית התאחדות הפועלים בשכם נסגר אתמול לחודש ימים בפקודת אלוף פיקוד המרכז, אהוד ברק. מקורות צבאיים מסרו, כי הוראת הסגירה הוצאה לאחר שבמשך התקופה האחרונה התקיימה בו פעילות הסתה.

בראש התאחדות הפועלים בשכם עומר שחארה מינאווי. בראשית החודש הוצא נגדו צו הגבלה לאיזור העיר שכם ל־6 חודשים, לאחר שנטען כי הוא פעיל פת"ח בכיר באיזור ומתאם את פעילות הארגון.

באחרונה, התקיים, בחסות התאחדות הפועלים בשכם, כנס בירושלים, בו השתתף ח"כ מוחמד מיעארי (הרשימה המתקדמת לשלום) ומקורות ביטחוניים מסרו, כי בכינוס הושמעו נאומי הסתה וקריאות אהדה לפת"ח.

אלוף ברק לבג"ץ: לאטום

אלוף פיקוד המרכז, אלוף אהוד ברק, נחוש בדעתו לאטום את בתיהם של חברי חוליית המחבלים מירושלים, האחראית לרצח אשת העסקים זהבה עוזיה, לרצח התייר הבריטי, פאול אלפבי ולניסיון לרצח ארבעה נוספים.

עמדתו של ברק הוגשה אתמול בתצהיר לבג"ץ, כתשובה לעתירה תיקן של שלוש מהמשפחות של חברי החוליה נגד כוונת כוחות הביטחון לפגוע בבתיהן.

מרובר בחוליית מחבלים מירושלים ומסביבותיה שמנתה 20 איש. הללו התגייסו לפלג אבו־מוסא בארגון הפת"ח. לכל משני מעשי הרצח שאירעו בירושלים במחצית השנה האחרונה, להם אחראית החוליה, ניסו אנשיה לרצוח תייר אמריקני, זוג תיירים גרמניים ואדם שנחשד על־ידיהם כמשתף פעולה עם שלטונות ישראל.

אלוף פיקוד המרכז טוען, כי המחבל עלי ג'ינדל רצח — על־פי הודעתו — את התייר האנגלי, לאחר שחברי החוליה החליטו לנקום על ההפצצה האמריקנית בלוב.

"הגעתי לכנסית הקבר, ראיתי תייר יושב על הרצפה, רציתי לוודא את זהות התייר. אמרתי לו באנגלית מה שלומך? והתייר ענה לי טוב. שאלתי אותו: האם אתה מאמריקה? והתייר ענה לי — לא, אני אנגלי. לאחר שווידאתי שהתייר אנגלי, החלטתי לרצוח אותו באקדח שהיה איתי" — לשון הודעת המחבל בחקירה.

ברק קובע בתצהירו, כי על יסוד חומר הראיות, ובתוקף סמכותו, החליט לפעול נגד בתי המחבלים. "מן הראוי להשתמש בתקנה להרוס בתים לאור חומרת המעשים שהתבצעו, מעשי רצח או ניסיון לרצח בדם קר ועפ"י תיכנון מראש במסגרת פעילות וקידום מטרותיו של ארגון מחבלים".

בעקבות התצהיר ישמע בג"ץ את טיעוני הצדדים בע"פ ולאחר מכן יפרסם החלטתו.

נהג ישראלי נפצע ואמבולנס צבאי נרגם

נהג מכונית ישראלית נפצע קל ואמבולנס צבאי נרגם בשתי תקריות שהיו אתמול בשכם.

הנהג נפצע באורח קל מרסיסי חלון רכבו, שנופץ על־ידי בקבוק ריק שהושלך לעבר מכוניתו.

בתקרית אחרת, נופצה שמשת אמבולנס צבאי שעבר בשכם, הנהג פתח בידיות, כדי להניס את המתפרעים.

אתמול אטמו כוחות הבטחון שני חדרים, בבית בחברון ובבית בחלחול, השייכים לשני חברי חוליית מחבלים, שנחשפה באחרונה.

השניים, עבדל ראנה ראשד סולטן (20) מחברון וואויל עבדל פתחי סערה מחלחול (21), מואשמים בהנחת מוקש בבית הקברות היהודי בחברון ביוני 1986, בהשלכת בקבוק תבערה לרכב צבאי בראשית אפריל השנה ובחברות ובפעילות בהתארגנות בלתי חוקית. (עתים)

מחנה צופים בחסות סוריה במג'דל שאמס

300 צעירים דרוזים שרים מדי יום המנון מפלגת הבעת' ושירים לאומיים סוריים

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

[illegible]

כדי לפתור מצוקת השבט הבדואי ערב־זבידאת

יורחב איזור מרחב התיכנון של טבעון — החליטה ועדת הפנים

מאת שלמה גלזר, כתב "על המשמר"

ועדת הפנים של הכנסת החליטה, בתום סיור בכפרים ערב־זבידאת ובסמת־טבעון, כי יש להרחיב את איזור מרחב התיכנון של המועצה המקומית טבעון, במגמה לפתור את בעייתו של השבט הבדואי ערב־זבידאת.

גבולותיו של איזור התיכנון ייקבעו על־ידי משרד הפנים, מינהל מקרקעי ישראל והמועצה המקומית קריית טבעון, תוך שיתוף נציגי התושבים.

החלטה נוספת קוראת למשרד הפנים להעמיד לרשות המועצה המקומית טבעון את המשאבים והאמצעים הדרושים לתיכנון האיזור האמור, כדי למצוא פתרון הולם לבעיית ערב זבידאת. עוד ממליצה הוועדה לשר הפנים לזרז את התוכניות. לגבי מרחב התיכנון תחשוב ותתכנס בעוד כחודשיים כדי לשמוע דיווח על התקדמות הנושא.

ממלא־מקום יו"ר הוועדה, חבר הכנסת עובדיה עלי, שמסר על ההחלטות, אמר כי על הסיור באיזור החליטה ועדת הפנים בעקבות דיון קודם שערכה בירושלים בעקבות התפרעות התושבים בחודש שעבר, מחשש שהמשטרה באה לבצע צווי הריסה. הוא הוסיף, כי נראה לו שהצעת הוועדה עשויה לפתור חלק ניכר מהבעייה.

ח"כ אמירה סרטני אמרה, כי הבדואים מוכנים להקמת ישוב ואף חתמו על מסמך, שעל־פיו הם נכונים לעבור מאדמתם לקרקע חלופית.

בתחילת הסיור שמעו חברי ועדת הפנים סקירה מיו"ר המועצה המקומית טבעון, עמיחי ברדרור, שסיפר כי אוכלוסיית הבדואים מתגוררת באיזור שבין נהלל לשפרעם זה 150 שנה, מעורה בו היטב ורוב בניה משרתים בכוחות הבטחון.

חייל צד"ל נהרג ושניים נפצעו בדרום־לבנון

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

חייל צד"ל נהרג אמש ושניים מחבריו נפצעו בדרום־לבנון, כאשר סיור של צד"ל הותקף מן המארב על־ידי חוליית מחבלים ליד הכפר פלוס, מזרחית לצידון, לא הרחק מג'זין, מחוץ לרצועת הבטחון.

כוחות צד"ל פתחו בסריקות באזור. יום לפני כן, התנהלו במקום חילופי־אש ארטילריים בין המיליציות הנוצריות לבין מיליציות השמאל ואירגונים פלשתיניים באזור.

"בתיה"ס התיכוניים מזניחים את מדעי־הרוח הכלליים"

קובל יו"ר הוועדה הבין־אוניברסיטאית פרופ' אלעזר כוכבא

מאת יצחק שיל, כתבנו לענייני חינוך

[illegible]

אנשים ואירועים

האלוף אורי שגיא עונד את תג פיקוד הדרום לאלוף יצחק מרדכי, עם כניסתו לתפקיד אלוף הפיקוד, אתמול. (צילום: דובר צה"ל)

האלוף מבצע פקודות

מאת שלי יחימוביץ'

חילופי פיקוד היו אתמול במיפקדת פיקוד הדרום. האלוף אורי שגיא, שהיה אלוף הפיקוד בחצי השנה האחרונה ויתמנה לראש המפח"ש, העביר את השרביט לאלוף יצחק מרדכי.

לפני טקס חילופי הפיקוד, אמר שגיא לעיתונאים: "עיסוקנו כחיילים אינו מאפשר להביע כמעט צער או שמחה על קבלת תפקיד או על עזיבתו, אבל פיקוד הדרום זוכה לפינה חמה אצלי".

שגיא הוסיף, כי תפקידים רבים בצה"ל, ובאף לא אחד מהם הספיק לעשות את כל שרצה. עם זאת, בהתייחסו לעזיבתו כעת, אמר: "אין ספק, שמשך הזמן הרצוי לגבי דידי, על כל פנים על פי תוכניותיי, היה ארוך יותר. אבל אני כחייל גם מבין את האילוצים שהביאו להחלטה, וגם נוטל על עצמי את התפקיד החדש בלב שלם. מיום גיוסי לצה"ל ב־1961 אני מבצע פקודות".

עוד אמר האלוף שגיא, כי היתה עלייה בהצלחות צה"ל לסכל חדירות ממצרים. זאת, במקביל לעלייה בניסיונות חדירה ופיגוע מכיוון עזה. לדבריו, מכלל החדירות ממצרים, אחוז החדירות מתוך כוונה לבצע פיגועים — שואף לאפס.

האלוף מרדכי אמר בטקס, כי למרות הזמן הקצר, הצליח שגיא להציב סטנדרטים חדשים בפיקוד הדרום. "מה שאורי התחיל והגיע — עד לנקודה הזו מוטל עלינו להמשיך", אמר.

השחקנית רייקל וולש תקבל 10.8 מיליון דולר פיצויים

לוס־אנג'לס. — שופט אמריקני בלוס־אנג'לס אישר החלטה של חבר מושבעים להעניק פיצויים בסך 10.8 מיליון דולר לשחקנית רייקל וולש, שהגישה תביעה נגד אולפני "מטרו־גולדווין מאייר" על ששללו ממנה תפקיד בניגוד לחוזה.

השחקנית דרשה 20 מיליון דולר מראשי האולפנים ומהבמאי דייויד ווד, על שהחליפו אותה ב־1980 בשחקנית דברה ווינגר בסרט "קנרי רו".

פרקליט השחקנים טען, כי פרשה זו הרסה את הקריירה של וולש, משום שהוליבוד הגיעה למסקנה שקשה לעבוד עמה.

האולפנים השיבו על כך, כי וולש הפרה את החוזה שלה כאשר התאפרה בביתה ולא באולפנים, ובסרבה לשוחח על בעיה זו עם המפיק מייקל פיליפס.

פרקליט האולפנים הודיע, כי הוא מתכוון להגיש ערעור. (ע־צ)

אושר מינוי שושני למנכ"ל מש' החינוך

הממשלה אישרה אתמול את בקשתו של סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, למנות את ד"ר שמשון שושני, ראש מינהל החינוך, הנוער והתרבות בעיריית ת"א, לתפקיד מנכ"ל משרד החינוך.

שושני יחליף את המנכ"ל הפורש של המשרד, אליעזר שמואלי, שמילא תפקיד זה בעשר השנים האחרונות.

שושני, יליד ישראל, בן 49 נשוי ואב לשלושה, סיים לימודי תואר ראשון ושני בספרות, תנ"ך וחינוך באוניברסיטאות בר־אילן ות"א, ובעל תואר ד"ר במינהל חינוכי באוניברסיטת ניו־יורק. הוא ייכנס לתפקידו ב־1 בספטמבר. (עשת)

דרגת תא"ל למזכיר הצבאי של פרס

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

מזכירו הצבאי של ראש הממשלה, אל"מ עוריאל נבו, הועלה בסוף השבוע לדרגת תת־אלוף. נבו החל את תפקידו כמזכיר צבאי למנחם בגין בדרגת סגן־אלוף, לאחר שהיועץ הקודם, בדרגת תת־אלוף, פרש מתפקידו. משך כל השנים נהוג היה, שקצין בדרגת תת־אלוף משמש בתפקיד זה.

מקור צבאי מסר אתמול, כי לא מוגדר בפקודות פרק זמן מינימלי בין דרגת אלוף משנה לתת־אלוף, וההחלטה להעניק דרגת תא"ל לנבו היא אישית. עוד הוסיף המקור כי לא ברור המצב בו מזכירו הצבאי של שר הבטחון הוא קצין בדרגת תא"ל ואילו מזכיר רה"מ הוא רק אלוף־משנה.

"נבו עושה בתפקידו במיומנות רבה ושואב את סמכותו הרבה מדרגותיו. המזכיר הצבאי של רה"מ מרכז עבודה מטה גדולה של קהיליית המודיעין על כל גופיה" — הוסיף המקור.

[…]היום משק יציב עם תוספת מדומה

[…]סקת ההקפאה הזוחלת

מאת ס. סבר

השכר במיגזר הציבורי הוא הגרוע הטוב ביותר בתנאים הקיימים. מה … הקיימים הללו?

… של מדיניות הייצוב ביולי אשתקד נשחק השכר הריאלי בסקטור הציבור … החלה כבר בראשית השנה שעברה. מן השיא של … 1984 (מקרה או לא מקרה, אבל זה היה רבע הבחירות לכנסת) ירד השכר … במגזר הציבורי בסוף 1985 לשפל שלא היה כמותו — זו היתה ירידה … אחוז. מאז הוא התרומם, בשיעור הקרוב ל־15 אחוז, והוא עומד היום על רמה … של שנת 1982, שנה המשמשת קנה־מידה למדיניות השכר שהציבה … לכנסת.

… הממשלתי־ציבורי גמר בליבו ובכוחו שלא להסכים לשום עלות ריאלית … בשכר הממוצע שהוא משלם, להיפך — קריאה נכונה של ספרי התקציב … של הורדת השכר הריאלי, באחוזים אחדים, עד סופה של שנת הכספים. … לא הייתה צפויה מלכתחילה סגירת הפער העצום בין השכר הממוצע במגזר … (לחודש) לבין השכר הממוצע במגזר העיסקי והפרטי (כ־1050 שקלים … נוצר בכוונת־תחילה כדי לתמרץ עובדים איכותיים לנטוש את התעסוקה … ולחפש עבודה במגזרים העיסקיים, וגם כאמצעי יעיל לשמור על מסגרת … הקציבית, והוא נחשב לברכה, ולא לקללה. מי שהישלה את עצמו, כי יצליח … באמת שרק הישלה את עצמו.

… והכלכליות הרציניות לשנה הקרובה הניחו, כי תוספת השכר וההסכמית בסקטור … על 2 אחוזים. כך נכתב בתחזיות של בנק הפועלים, בתחזיות אצל התעשיינים, … של בנק ישראל ועוד. לכלכלנים כחוזי־עתידות היה ברור, שכל שקל שכר … לגבול זה, פירושו הצורך לשנות את תוואי הייקורים והפיחותים לשנה הקרובה. … וכן נגזר מראש הגובה העליון של תוספות השכר במיגזר הציבורי: עלות … 2 אחוז ולא יותר. שני אחוזים ברוטו, שפירושם, כשלוקחים בחשבון את … שיבואו לקופת האוצר כתוצאה מהעלאות השער עצמן — קרוב לאפס.

… בין ההסתדרות לבין מנהליה של מדיניות השכר הציבורית התקיים, אם כן, סביב … נפתל, הוא הסתיים בקצת יותר מן התקרה ההתחלתית, כך שהאומרנים שניבאו … השכר הריאלי במחצית השנייה של השנה לא יתממשו. אולם בכל מקרה, לא מדובר … גדול המתפרסם על־ידי הצד ההסתדרותי, כלומר, חמישה עד עשרה אחוזים. … את הסכם השכר במיגזר הציבורי כמות שהוא: זירוז מטוים של תהליך הזחילה … בדרך־כלל בשלושה אחוזים למשכורות ממוצעת ברוטו במשך שנה … יעלה בחמישה אחוזים.

… יאמר שמירה על קצב אינפלציה נמוך, אך לא ירידה לאותה רמה … עליה דובר בתחילת הקיץ — למרות המדד האפסי ביולי, והמדד השלילי הצפוי … הפועלים פירסמו לפני זמן־מה תחזית לפיה יעלו המחירים בחודשים יולי־ … ממוצע של כ־1.2 אחוזים לחודש, ואין נסוגים ממנה לפחות. בבנק ישראל תוכנו … השכר, הסובסידיות והפיחותים. שהאופטימית בהן חוזה, עליית מחירים … במשך שנת התקציב הנוכחית, בין מארס 1986 למארס 1987. (התחזית … מפני עליית מחירים של כ־35 אחוז, אך כלולה בה הנחה של חידוש הפיחותים … הסובסידיות).

… השכר הריאלי במשק במחצית השנה השוטפת יורד במקצת או יישאר …

… משחק נתונים של הממשלה, נלחמה ההסתדרות על המאקסימליזציה של … היא השיגה זאת, גם אם לצורך מכירת ההסכם הסותט לאיגודים מקצועיים, … וחלק מדעת הקהל, מעדיפים קיסר והכרפלד לדבר באחוזים גבוהים, למעשה … האוצר על עיסקת חבילה חדשה: הקפאת השכר הריאלי ברמתו הנוכחית, … לגבוהה למדי, הן במיגזר העיסקי והן במיגזר הציבורי (מלבד הזחילה … או יותר), תמורת אי־קיצוץ בסובסידיות, למרות התיכנון התקציבי המקורי, … הקפאת של שער החליפין ופיקוח על מחירים.

בתבונה תנוע צמרת ההסתדרות, אם בכל־זאת תספר לחבריה מה באמת קרה כאן. הרוב המכריע של השכירים מעוניין ביציבות, ולא בחידוש הסיחרור. ברמת ההסכם הקולקטיבי, צריך להורות, כוח הקניה של המשכורת לא יגדל לפחות עד האביב של השנה הבאה; ברמת המפעל הבודד, אם יש בו רווחיות גבוהה, יילחמרנא העובדים להיות לשותפים בה.

חיים הברפלד

הלל דודאי

האלטרנטיבות של שכר ואינפלציה לשנת התקציב 1986/87

	חלופה א'	חלופה ב'	חלופה ג'	חלופה ד'
ההנחות:				
הגידול בפריון העבודה	2%	2%	2%	2%
זחילת שכר אוטומאטית	3%	3%	3%	3%
תוספת שכר בעיקבות הסכמים	0%	2%	2%	2%
סובסידיות בתקציב הממשלה	אין קיצוץ	אין קיצוץ	קיצוץ כפי שתוכנן בתקציב	קיצוץ כפי שתוכנן בתקציב
שער החליפין	קבוע	קבוע	קבוע	פיחות בשיעור עליית השכר פחות 5%
התוצאות:				
עליית מחירים במשך שנת התקציב	12.2%	15.0%	21.4%	34.8%
עליית שכר ברוטו במשך שנת התקציב	11.2%	13.5%	21.4%	30.2%
השינוי בשכר הריאלי במשך שנת התקציב (רבע א' 87 מול רבע א' 86)	-1.0%	-1.2%	0.0%	-3.3%
השינוי בשכר הריאלי בממוצע — 1986 מול 1985	+1.5%	+1.8%	+1.8%	0.0%
השכר הריאלי ברבע א' 1987 מול השכר הריאלי הממוצע בשנת 1985: כל המשק	0.0%	0.0%	+1.0%	-2.3%
סקטור ציבורי	-7.4%	-7.5%	-6.2%	-9.5%
סקטור עיסקי	+3.3%	+3.0%	+4.3%	+0.5%

מקור: עיבודים לפי אומדני מחלקת המחקר של בנק ישראל.

הערות: תחזית המחירים והשכר נערכה בטרם התפרסם מדד יולי (אפס אחוזים) והתבססה על עליית מחירים מהירה יותר.

קיצוץ הסובסידיות המתוכנן בתקציב הוא בסדר גודל של 130 מיליון דולר. בכל האלטרנטיבות מופעל הסדר תוספת היוקר ללא שינויים ועיקורים.

העיקר איננו עוד אחוז או שניים של תוספת השכר; זהו רק שיפור נומינאלי, שהממשלה מסוגלת למתוק אותו בקלות, על־ידי האצה מבוקרת של התהליך האינפלציוני. העיקר הוא, שהממשלה תעמוד בהתחייבותה במסגרת עיסקת החבילה הנוכחית החדשה: שלא תעלה מחירים, שלא תקצץ סובסידיות ושלא תתפתה לפחות. לכן מכתב־הכוונות של האוצר המתלווה להסכם חשוב מאוד, אך לא פחות ממנו חשובים החישובים של הכלכלנים. סיכום התחזיות שנערכו במחלקת המחקר של בנק ישראל מצביע במפורש על מקור הסכנות ליציבות, ולשכר הריאלי כאחד: תוספת שכר של שני אחוזים בשנה אומנם תורו האינפלציה בעור שני אחוזים לשנה, אבל קיצוץ הסובסידיות וחידוש הפיחות הם הגורמים העלולים לדחוף את המשק תורה לקצבי אינפלציה שנתיים מסוכנים ביותר ולשחיקה גדולה של השכר. בהם צריך להילחם.

שכר ריאלי למשרת שכיר לפי סקטורים

מרבע 1 1982 עד רבע 4 1986

המחלקה הכלכלית, בנק הפועלים

השרטון שלא היה

…שמזמנן הנוכחי ייזכר, אם בכלל, כמשא־ומתן שקט במיוחד, ללא השבתות, … עומדים בכבישים העירוניים, ללא משרדים ריקים עם שלט, אין קבלה … בחדרי חדרים לא קיבל את הכותרות המוכרות עד זרא, כמו, עגלת הדברים … או בלי התערבות מלמעלה לא תהיה תזוזה, או הדיונים עלו על שרטון … נעלם: לפחות בשלב זה.

… האחרון היה שונה מקודמיו. הסנגורים היו מגוונים יותר, הרמזורות הפועלים … יותר. אך השינוי המהותי ביותר — גם לגבי עצם המו"מ וגם לגבי היחסים בין …

(המשך בעמוד 8)

אין גלופות ואין ש"חים

… את עיסקת הסכם השכר במיגזר הציבורי" — אומר אבי פרלמן, … של לשכת התיאום. "אם מדובר בהסכם מועיל, איננו מתנגדים … לתקופה, כלומר לשמירה על היציבות במשק הישראלי. אם מדובר … שיביא לתוספת שכר מעל 5 אחוזים, נהיה נגדו".

… "כמו כולם, צפיתי בטלוויזיה בשר האוצר, המנכ"ל ההסתדרות … עלי מאוד. השר אמר זו תוספת מועטת, ואילו המנכ"ל דיבר על תוספת של … האנשים האלה — קטונתי מלקבוע מי צודק". … בין ההסתדרות למעסיקים הפרטיים עוד השבוע, אך … הבא. כמי שמייצג את המעסיקים הפרטיים, הוא קובע כי אין … "לנו אין מרפים ממשלתיים", הוא מדגיש, "אין לנו גלופות של ש"חים … מודדים רווחים, והם נמוכים מאוד. לכן אין מקום לתוספות במיגזר הפרטי … בין רמת השכר במיגזר הפרטי לבין רמת השכר במיגזר הציבורי. שכן … תוספת מפעליות לעובדים בשיעור 10 אחוזים".

חיים מרגלית

ההסכם והזנבות

אף אחד לא ביזבז תחמושת. מה שנחתם ביום שישי הוא הסכם של פשרה, עם הרבה ספיחים ובעיות שנותרו פתוחות אפשר להשתמש בו כדי לבחון את שמיר

מאת אבשלום קווה

ההסתדרות והמעסיקים הציבוריים התמו בבוקר יום שישי שעבר על הסכם מסגרת מסובך במיוחד. אנשי המזכירים האוצריים, שיצא להסכמה באמצע ליל השימורים, אמר עליו אם היה לנו עוד קצת זמן, היינו מוציאים מסמך עוד יותר מסובך.

הסכם המסגרת הנוכחי רחוק מלהיות הסכם שלם. הוא סוחב אחריו מספר זנבות בעלי משקל רציני: קיצור שעות העבודה וכל נושא הנימלאים נותר בוועדות מצומצמות. ההסכם נחתם להלכה למשך שנה אחת, אך למעשה יופעל חצי שנה בלבד, עד תום השנה התקציבית בסוף מארס 87; ההסכם הזה גם אינו הסכם שכר של ממש אלא בעיקר "הסדר הרעמים" לקידום עובדים בדירוגים שהשכר בהם מבוסס על סולם הדרגות, בצירוף כמה נספחים באותו נושא.

ההסכם מהווה פשרה בין מדיניות הממשלה, שלא להעניק תוספת שכר במסגרת ההסכמים, לבין תביעת האיגודים המקצועיים, שדרשו תמורה כלשהי הן בשל שחיקת השכר והן בשל הצורך להציג בפני העובדים איזה שהוא הישג מקצועי, דבר שהורגלו לו בגדהעידן של האינפלציה.

הדוד האלגנטית של שני הצדדים, ההסתדרות והאוצר, היתה העלאה כל העובדים בשירות הציבורי בדרגה אחת, עד ספטמבר 87. בהסתדרות קובלים כי ההעלאה תתורגם לתוספת שכר ברוטו של עשרה אחוזים, באוצר מדברים על שני אחוזים בלבד. "האמת" המספרית מגיעה איפשהו בין ארבעה לשישה אחוזי תוספת בברוטו. עלות השכר, על־פי הממונה על השכר, היא 60 מליון דולר בשנת התקציב הנוכחית, ו־120 מיליון דולר בשנה הבאה.

בעשור האחרון נחתמו הסכמים בשירות הציבורי, וגם בסקטור הפרטי, לתקופה של שנתיים. [illegible]

מאבקים מקצועיים, הכוללים הפגנות בחצר הוועד הפועל או ליד משרדי הממשלה. דומה, כי שני הצדדים היו מעוניינים במניעתם של הוצאת תחמושת. האיגודים המקצועיים, כמו ההסתדרות הכללית, מחכים לראות כיצד יפול דבר במחצית השנה שעוד נותרה להסכם לנשום.

ההסכם אינו רק הסכם פשרה וביניים. זהו הסכם של המתנה לראות מה יתבשל במהלך התקופה הראשונה של שמיר כראש ממשלה, והאם שנא ההסתדרות מובהק כמוהו יבטא במעשה את שנאתו לנציגות הרשמית של העובדים. וזהי גם המתנה להתפתחויות הכלכליות.

היום יחתום מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, יחד עם שר האוצר משה נסים, על מיזכר הבנה בדבר המשך הפיקוח על המחירים ואי העלאתן של מחירי המוצרים המסובסדים, בעיקר בתחבורה הציבורית. כן אמור נסים — על־פי הסכם מוקדם בין השניים — להכריז כי קיימת מגמה לשמור על שער החליפין, ללא כל אלה, ירד לטימיון גם המעט שהושג. מיזכר ההבנה אמור להיות חלק מהסכם בשירות הציבורי. יהיה כלי משמעותי במשחק הכוחות של מחצית השנה הקרובה, אשר יאפשר להסתדרות "לשבור את הכלים" אם שמיר או נסים יבגדו.

עם כל הנזכר לעיל שמתנה נוספת, חשובה לא פחות, היא ההמתנה למסקנות ועדת צבי זוסמן, הבודקת את סולמות השכר בשירות הציבורי. גם אם העובדים הרוויחו במשורה, גם אם העלות של סולם השכר לאוצר היא מינימאלית, יש מי שבכל זאת מפסיד — המינהל הציבורי. ההסכם החדש — אפילו אורך חייו קצר למדי — משאיר את המצב הקשה במיגזר זה במקומו. אם מסקנות ועדת זוסמן יעלו בקנה אחד עם הציפיות לשינויים, הרי המו"מ הבא עשוי להיות בעל ערך רב, ואילו ההסכם הנוכחי ייזכר כפרק משמעותי.

להסכם השכר יצורפו מספר נספחים, [illegible]

…לענייני היום: לוי מורב. עורכת אחראית של עמודי הענין: עמות אנטו…

מכתבים לידיד

המשטרה חוקרת ... שום דבר

נפתלי היקר,

הכל מכירים את העיתונים, המפרסמים באחור העמודים האחוריים פינת חידונים ותשבצים, כדי לספק לקוראיהם בילוי קל המחייב קצת עמל מחשבתי, ולעתים אף דפדוף באנציקלופדיה כדי להגיע לבסוף לפתרון. יש עיתונים המגלים התחשבות בעצלותו הטבעית של הקורא ומקילים עליו את המלאכה. אם אינך מצליח להתגבר על החידה – לך ומצא את הפתרון בעמוד אחר של העיתון. או אז אתה יכול למלא את משבצות ה"חידון" בתשובות מן המוכן. גם הצלחת במשימה – וגם לא התאמצת יתר-על-המידה. שיטה זו מזכירה לי את חקירת המשטרה בפרשת השב"כ.

שר המשטרה, המפכ"ל, הצמרת הפוליטית-ממשלתית וכמובן היועץ המשפטי לממשלה, מתייחסים במלוא הרצינות לחקירה הזאת, כאילו המשטרה נטלה על עצמה את אחת החקירות המסובכות, המחייבות התגייסותם של טובי החוקרים. מפכ"ל המשטרה התייצב בראש החקירה הזו, ואילו היועץ המשפטי לממשלה – כך מדווחים בעיתונים – מתעדכן מדי יום בעבודת החוקרים, ואף מתדרך אותם לגבי כיווני החקירה. העיתונות נדרשת להתאפק ולא לפרסם דברים מן החקירה המסתורית הזאת, משני טעמים: הראשון, מוסבר בחובה "לא לפגוע בבטחון", והשני – בטובתה של המשטרה עצמה ובתדמיתה. לאחר שזו מואשמת פה ושם בהדלפות.

זה תסריט הלקוח מתיאטרון האבסורד. יהרגוני ולא אבין אלו ענייני בטחון יכולים עוד להתגלות או להיפגע לאחר שלא רק העיתונות, אלא ראשי הממסד הפוליטי עצמם, חשפו בפרטי פרטים את כל הכרוך בפרשת השב"כ. גם מעשה הרצח של שני המחבלים בהיותם שבויים בידי כוחות הבטחון שלנו, וגם כל מסכת השקרים, מרמה, זיופים והדחת עדים לשקר. אלה עובדות שכבר התפרסמו. אז מה עוד עלול להתגלות בחקירה המשטרתית אפופת המסתורין הבטחוני? שמעתי מפי "גורמים מוסמכים", כי הכוונה לאפשרות שתוך-כדי חקירה יישמעו עדויות המדברות על פרשות העבר, שעדיין לא נחשפו ברבים, שימצאו עדים, אשר לצורך התגוננות מפני האשמה על מעורבותם באירועי אוטובוס 300 ינסו להוכיח, כי מעשים מסוג זה היו מנת חלקו של השב"כ מאז ומתמיד. והרי הטיעון הזה היום נראה מופרך מעיקרו. כאשר הוחלט להשתמש בתרגיל החנינות, היה זה בין היתר מתוך החשש מפתיחת "תיבת פנדורה". כלומר מפני ניסיון החשודים להוכיח, כי כבר היו דברים מעולם. עתה, כאשר הם הודו במעשיהם וזכו לחנינה – אין להם כל צורך לעסוק בעבר, ואם העדים לא יעלו אותו, יש להניח כי גם חוקרי המשטרה לא יתנדבו לפשפש בפרשיות העבר.

הנימוק הבטחוני אינו אלא סתם המצאה, שבאה להוסיף לחקירה זו מימד שאינו קיים כלל. אז אני חוזר שוב לשאלה המטרידה לגבי תכלית החקירה הזאת. המעשה עצמו ידוע, אך גם את האשמים אין צורך לגלות. כמו באותו חידון שהזכרתי, אפשר למצוא את התשובה מן המוכן: אלה מצמרת השב"כ שכבר זכו בחנינה ואלה שקיבלו אותה אתמול מידי נשיא המדינה (וכי מישהו העלה כדעתו שהנשיא יפלה לרעה במתן חנינה – בין הדרג הנמוך יותר לבין העומדים בצמרת השב"כ?). מה נותר למשטרה לעשות, אם בסופה של "חקירת פרשה", שכל פרטיה ידועים, אין ביכולתה להמליץ בפני היועץ המשפטי לממשלה להעמידם לדין?

קימטתי את מצחי, ולבסוף הגעתי לתגלית מרהימה. המשטרה יוצאת כנראה מתוך ההנחה, שמידת הדין והצדק מחייבת את חקירת הפרשה מן היסוד, כאילו לא הודו אנשי השב"כ במעשה, ולא זכו בחנינה. המשטרה אמרה לעצמה: מנין לנו, כי אותם אנשי שב"כ באמת עשו את המעשים הפליליים שהם בעצמם הודו באחריות לביצועם? הרי מתוך הפראקטיקה הפלילית ידועים מקרים, אמנם לא רבים, שבהם מודה החשוד אפילו בבית-המשפט, למשל, במעשה רצח, ואילו החקירה מוכיחה, כי האיש טפל על עצמו אשמת-שווא (לעתים בעקבות לחץ או פחד מגורמי-חוץ). על-כן, הכלל בחקירה משטרתית מושלמת והוגנת הוא, שאין להסתפק בהודאת הנאשם, אלא למצוא עדויות או הוכחות מסייעות המאשרות ללא צל של ספק, כי אכן הודאת הנאשם תואמת את ממצאי החקירה.

ואם כך, הרי קיים לפחות אחוז מסוים של אפשרות, כי המשטרה תגיע בחקירתה לידי מסקנה מפתיעה, שכל החנונים והמודים מראש באשמה הם חפים מכל עוון וחטא, וסתם טפלו על עצמם אשמות. יתכן שמעורף אחריות בטחונית ורצון להפסיק את מחול השדים, הם פשוט מאוד שיקרו, הפעם מתוך כוונות נעלות ביותר; שיקרו נגד עצמם, לטובת המדינה. במקרה כזה יתעוררו בעיות מסובכות מאוד. מה יהיה גורל החנינה? הרי זו ניתנת רק למי שאשם בפשע מסוים. האומנם יצטרך הנשיא לבטל את החנינה כדי להסיר מעליהם כתם של עבריינים? ואיזה לקח יצטרך הנשיא להסיק מהחלטתו החפוזה להעניק חנינה, מתוך מגמה להחניק את החקירה או על-פי התבטאותו – "לשים קץ למחול השדים"? האם הנשיא ילמד שאינו יכול לשמש גם סמכות שיפוטית – ואיני מתכוון לחנינה עצמה – אלא לנכונותו לקבל תצהיר של החשודים בלי שהרשויות המוסמכות לכך, כלומר, המשטרה או ועדת חקירה ולאחר מכן בית-המשפט עצמו – ייפסקו בדבר מידת אשמתם.

כשהעליתי לראשונה את הגרסה הזאת, עוררתי תגובת צחוק. גם משום שהשומעים לא האמינו שקיימת אפשרות שחקירת המשטרה יכולה להגיע למסקנה אחרת מזו הכתובה בתצהירי החנינה של ראשי השב"כ, וגם בגלל המבוכה שעלול תסריט כזה לגרום.

אבל, לפחות לכאורה, יש עוד היבט שהמשטרה יכולה לחקור, וזה הנוגע למי שלא קיבל חנינה (עדיין?), ואף לא הודה באשמה: כאשר אנשי השב"כ כתבו בתצהיר החנינה, כי ביצעו את מעשיהם ב"רשות ובסמכות", היה ברור כי התכוונו לרשות שקיבלו מן הדרג המדיני הממונה עליהם, כלומר, מראש הממשלה. האומנם תחקור המשטרה את יצחק שמיר ששימש כ"רשות וסמכות" לשירותי הבטחון בעת שהתרחשו כל המעשים הפליליים הללו? לא שר המשטרה ולא המפכ"ל מראים סימן כלשהו שהם מתכוונים לעשות כן.

על-פי רמזים אפשר להבין, כי אם בעת החקירה יישמעו עדויות המפנות אצבע מאשימה באופן ברור, אולי יוזמן שמיר לחקירה. אך למה יעשו זאת? לאחר שהודו במעשים, וממילא כבר זכו בחנינה, אין להם כלל צורך להתגונן. ואולי הם יודעים מה שרבים סבורים בציבור, כי עיסקת החנינה הבלתי-שגרתית נועדה בעיקרה למנוע גלגול הפרשה לעבר הדרג המדיני.

לכן המשטרה, לדעתי, חוקרת שום דבר, כדי להסיק שום מסקנה, ומסיבה זו פנייתה אל אמצעי התקשורת להימנע מפירסומים על מהלך החקירה ראויה בהחלט להיענות חיובית. אין על מה לכתוב.

שלך בידידות,
מארק גפן

תנו לו להמשיך

מאת צבי טימור

הממצאים של בדיקת מבקר המשטרה בעניינו של רפי סוויסה טרם פורסמו, וניתן רק לקוות כי הם אכן מדברים על חריגות מנוהלים ואין מדובר בעבירות פליליות, כפי שפורסם במספר עיתונים.

על בסיס הנחה זו, ניתן לבקש משר המשטרה חיים בר לב שיעשה הכל על-מנת להשאיר את רפי סוויסה בתפקידו. בניגוד לקודמו בתפקיד, ששלט ככל הנראה בכל הנוהלים התקינים, עשה סוויסה רבות לשיפור תנאי האסירים והבטחת יחס אנושי כלפיהם. גם ההקלות המועטות שסוויסה ניסה להעביר לטובת האסירים נתקלו בהתנגדות קולנית של הממסד המשטרתי ושירות בתי-הסוהר, שניסו להמשיך בשיגרה של השפלת האסירים והכבדת היד כלפיהם.

עדיין לא מדובר בישראל שהשוואת תנאי האסירים למה שנהוג בארצות סקנדינביה וארצות נאורות אחרות, בהן מובטחים לאסיר בתי-הסוהר תנאים אנושיים, הכוללים החזקת מחשב ומעבד תמלילים, טלוויזיה וריהוט. המדובר עדיין רק בשינויים מזעריים, אולם סוויסה ניסה לפחות ללכת בדרך הנכונה.

לכן, אין לייחס כל חשיבות לכך אם סוויסה ניסה או לא ניסה לתקן סטטיסטיקה על בריחות אסירים. אם אכן ניסה, אין ספק שהמניע לכך היה הריפת התקפה הפרועה מצד החוגים השמרניים של הנהלת שירות בתי-הסוהר, שהתרגלו לשיטות של התעללות באסיר ויחס בלתי-אנושי כלפיו. מתוך ההיבט הכללי של עיצוב ישראל כחברה נאורה, תהיה החלפתו של סוויסה בתפקידו אבדן עבור החברה הישראלית. אין גם להרשות שתשתרש הרעה, כי הממסד האשכנזי מחסל כל אישיות מעדות המזרח שהגיעה לתפקיד בכיר.

אם סוויסה חרג מהנהלים לטובת האסירים, יש לתקן הנהלים. יתכן כי הוא זקוק לעזור מינהלי, אולם יש להשאירו בתפקידו, כי מגמתו לשיפור התנאים הבלתי-נסבלים בכלא הישראלי, הנמשכים זה עשרות שנים, היא מן התופעות החיוביות הבולטות ביותר בתחום החברתי בישראל.

חברה נאורה נמדדת גם ביחס לאסיריה. לכן, תנו לסוויסה להמשיך.

גונדר רפי סוויסה – צריך לתקן את הנהלים

הרקדן ברח מהלסינקי

מאת יהודה להב

איני חושב, שפגישת-הלסינקי בין נציגים סובייטיים וישראליים היתה כשלון או "סטירה לחי", בוודאי לא מוף-ספק. אולי גם אכזבה אינה המלה המתאימה להגדרת תוצאותיה. אבל החטאה היתה גם היתה. והוגה לומר, כי ישראל, היא שהחטיאה.

ההחטאה מתבטאת בכך, שהתגובה הישראלית על היוזמה הסובייטית לא הלמה ברמתה ובדרגתה את הצעד הסובייטי. כאשר הסובייטים הציעו לשגר לישראל כמה פקידים קונסולריים, כדי לבדוק את מצב הרכוש הסובייטי בישראל, הם אמרו בלשון דיפלומטית, ברורה מאד את מה שניתן אולי לתרגם ללשון בני-אדם בערך כך: אנו מעוניינים להזיז את העניינים איתכם. זה נחוץ לנו, כדי לרכוש לגיטימציה להשתתפותנו בתהליכים המדיניים במזרח-התיכון. זה נחוץ לנו גם כאמצעי-עזר במגעינו עם האמריקנים. מצד שני, איננו רוצים להרגיז את הערבים ולערער את מעמדנו בארצות-ערב — הוא בלאו הכי התערער לא מעט. על כן, ועל סמך ההנחה, שגם אתם מעוניינים בתזוזה ביחסים איתנו, אנו מציעים לכם להתקדם בצעדים קטנים. כל מסע ארוך מתחיל בצעד ראשון קטן. שיגור פקידים קונסולריים סובייטיים לתל-אביב הוא בדיוק צעד כזה, שהערבים אינם יכולים להרעיש ולהעלות נגדו כל נימוק סביר. מצד שני, 19 שנה לא היה כמוהו.

דיפלומטיה של פינג-פונג

בשלב זה היה על מעצבי מדיניות החוץ הישראלית להחליט, אם הם מעוניינים להיענות ל"הזמנה לריקוד" הסובייטית או לא. אם התשובה חיובית, יש לפעול על-פי עקרון הצעדים הקטנים; אם התשובה שלילית, יש אלף דרכים להכשלת היוזמה, בלי לומר במפורש, שדוחים אותה. היענות חיובית היתה מחייבת לומר: בבקשה, שגרו את פקידיכם. לאחר שיגיעו, נפגיש אותם עם אנשינו, לאו דווקא רק עם המטפלים בבעיות הרכוש הסובייטי. בשיחות אלו אפשר היה להעלות נושאים שווי-ערך לעניין הרכוש הסובייטי בישראל, שישראל מעוניינת בבירורם. למשל — גורל הרכוש של היהודים הסובייטיים שעלו ארצה, או זכויות הפנסיה של יהודים אלה. בשלב זה, אילו ישראל ביקשה לשגר נציגים משלה למוסקבה, קרוב מאד לוודאי, שלא היתה נתקלת בסירוב.

זה הנוהג המקובל בעולם, ולא רק מצד ברה"מ. כך הוחל, למשל, לתהגלגל היחסים בין ארה"ב וסין. קיסינג'ר הגיע בחשאי לפקינג והציע התקדמות בצעדים קטנים. צעד ראשון שיגור שחקני טניס-שולחן אמריקניים לסין — צעד שכבר נרשם בספרי-הלימוד לדיפלומטיה בשם "דיפלומטיה של פינג-פונג". הסינים הנבונים הבינו את הרמז ולא אמרו אנחנו מעצמה גדולה ומוכנים ליחסים רק על בסיס ההדדיות; אם נבחרת פינג-פונג אמריקנית תבקר בסין, חייבת לצאת גם נבחרת סינית לארה"ב. זה תנאי בל יעבור, וחוץ מזה יש לנו גם עניינים יותר חשובים מפינג-פונג, כגון חברותנו באו"ם, בעיית טאיוואן, חרם כלכלי. בקבלת הפנים לנבחרת הפינג-פונג נעלה את כל הנושאים האלה. הסינים לא אמרו ולא נהגו כך, כיוון שהבינו את משמעותו של הצעד הראשון הקטן וידעו, כי הכוונה היא להסדיר בסופו של דבר בראש־וראשונה בעיות מהותיות אלו ולא מוכרחים לדבר על כך במשחק הפינג-פונג הראשון. עינינו הרואות, כי אכן הוסדרו, או שהם בתהליך ההסדר.

לא נראה לי, שמישהו בירושלים ביקש להשיב בשלילה על היוזמה הסובייטית, אך הצעדים שננקטו בפועל, משמעותם דחיית ההצעה. ישראל לא הסכימה לביקור שקט וצנוע של פקידים קונסולריים סובייטיים והציעה במקומו מיפגש על אדמה נייטרלית; בשלב זה ברה"מ לא ראתה טעם לדחות את ההצעה הישראלית, אם כי בוודאי לא שבעה נחת מזרקורי הפירסומת המופרזים — לטעמה — שמשך אליו המיפגש בהלסינקי, וכאשר התברר, שנחושה דעתה של ישראל להעלות לפני הפקידים הקונסולריים הזוטרים שייצגו בהלסינקי את ברה"מ בעיות הרות-עולם, כגון דרכי הפתרון של הסכסוך במזרח התיכון וחופש היציאה של יהודי ברה"מ הרי בעיני הדיפלומטים המנוסים ישראל הצטיירה בוודאי כנערה, שמזמינים אותה לטיול בטבע והיא מופיעה לבושה בשמלת ערב ונעלי-עקבים... קרוב מאד לוודאי, שכבר בשלב זה הוחלט במוסקבה לקצר עד למינימום את שיחות הלסינקי, אם כי 90 דקות — זה חורג אפילו מן המינימום.

כך נוהגים בדרך כלל משתי סיבות אפשריות. האחת היא, אי-הבנת מהותם ומשמעותם של המהלכים הדיפלומטיים. אבל גם אם יצחק שמיר אינו מבין אותם (ההתמחות העיקרית שלו היא בתחומים אחרים, כידוע), אינני מאמין, שבקרב הסגל של משרד החוץ לא נמצא איש, היכול להסביר לו את הדבר. הסיבה האפשרית השנייה היא שיבוש תהליך קבלת-ההחלטות בגלל שיקולים של מדיניות פנים. לא כל כך קשה לשער את טיב ההתנים והשיקולים, שבסופו של דבר הינחו את שמיר (או פרס) בהחלטתו להופיע בשמלת ריקודים בטיול בהרים.

ישראל נהגה כנערה המוזמנת לטיול בטבע ולובשת שמלת נשף ונעלי-ריקוד ● כדאי ללמוד מן הסינים "דיפלומטיה של פינג-פונג"

לא סוף פסוק

מכל מקום, פגישת-הלסינקי בוודאי אינה סוף-פסוק, מן הסיבה הפשוטה, שהתוצאה בהלסינקי, אין בה כדי לבטל את שיקולי היסוד, שהביאו את היוזמה למיפגש. בשעה זו קיים מעין מיפגש-אינטרסים בין ברה"מ וישראל, מאחר ששתי הארצות עשויות להפיק תועלת מנורמליזציה — חלקית והדרגתית — ביחסיהן. יחד עם זה אין להתעלם מכך, שראיית תועלת זו אינה בחינת קונסנזוס, לא בישראל וכנראה גם לא בברה"מ. חוגים מסויימים בישראל אינם מתרשמים כלל מן הטיעון, שהשתתפותה המוסכמת של ברה"מ בתהליכים המדיניים באזורנו עשויה לקרב את השגת ההסדר. שכן, הם כלל אינם מעוניינים בהסדר של פשרה (ולא ייתכן הסדר אחר בדרכים מדיניות ובהשתתפות בינלאומית) וממילא אינם מעוניינים גם בשום דבר המקרב הסדר זה. אשר לברה"מ, ניתן לשער, שאין בה הסכמה כללית לגבי הטיעון שהיא חייבת לבחור חד משמעית באופציה המדינית, אם ברצונה לשמור על מעמדה במזרח התיכון.

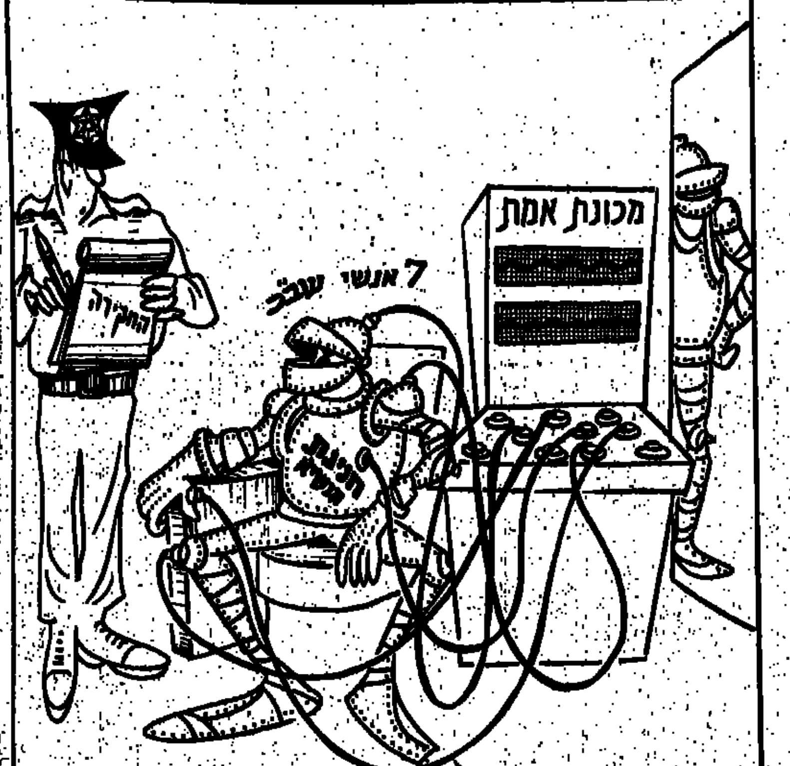

השרטון שלא היה

(סוף מעמוד 6)

האיגודים — היה המראה של יצחק רז (מהכרסים) מסתודד עם זלמן שנקמן (מכנאים והנרסאים). איפה לא רבו השניים האלה! ההיסטוריה המשותפת שלהם כוללת מיני חרם למינהם, ברוגז ממושך ואפילו התנצחות בבית המשפט. והנה, אחרית הימים. והשניים לא סתם מדברים, הם אפילו מסתודדים!

רז, בכלל, משתמש בטכניקות של המאה העשרים. הוא מגיע עם סוללת יועצים, מכירות ועוזרים. הסמליה הזאת מכבירה קצת על הדיונים. רז הוא היחיד שיש לו (כלומר, להסתדרות) מחשבים, המודים בבירור מה משמעותו של כל צעד. ציק-צ'אק, והנתונים בידיו. האחרים מקנאים בו.

משה בית-רבן (פקידים ועובדי רשויות מקומיות) הוא רוח סערה ברגעים המתוחים הללו. הטעם הוא דווקא רגוע. גם אם מדי פעם אפשר לשמוע אותו צועק: "בכל פעם שפותחים את הולה מדברים על שכר המינימום. ורק כשסוגרים אותה עוברים אל בעלי השכר הגבוה..." בית-רבן מייצג אוכלוסיה שחלקה הגדול מקבל את שכר המינימום.

כל הצוות הלילי הזה, שכבר אינו מתרגש מגלישה אל תוך הלילה ומעיניים טרוטות, ישוב וייפגש שנית עוד חצי שנה ואולי קצת יותר. בפעם הבאה אולי מישהו יגרום אל השיחות את השרטון האבוד ההוא, שכולם יראו שבעצם לא קרה לו כלום. הוא — ממתין לו כפינה.

אבשלום קווה

רשות הקורא

מהי אחריות מיניסטריאלית

רבות נכתב ונאמר כבר על העדר הנורמה של אחריות מיניסטריאלית אצלנו, כפי שמקובל במדינות דמוקרטיות וגם לא־דמוקרטיות רבות. אך תופעה זו בולטת במיוחד כאשר מדובר באנשי צבא בכירים שעברו לחיים הפוליטיים. כאילו יש בעברם הצבאי המפואר כדי לחפות על כשלונם בהווה.

והרי שלוש דוגמות: מה עוד צריך לקרות בשירותי הבריאות, מלבד טלטול זקנים חסרי ישע, סיכון חייהם של רבבות חולים בזמן שביתת האחיות ועוד, כדי שהרמטכ"ל לשעבר יודה בכשלונו ויוציא מסקנות לגבי המשך כהונתו כשר הבריאות?

האלוף לשעבר שרון, "הצליח", כשר החקלאות, להרוס את החקלאות. כשר ביטחון עשה (ראה דו"ח ועדת כהן) במלחמת לבנון פאשלות שעלו לעם ישראל במאות אבידות באלפי נכים ובמיליארדי דולרים. באחרונה הוא "מצליח" לצמצם את היצוא ולהגדיל את היבוא, ליצור משבר בתעשייה ועוד ידו נטויה. מתי יוציא מסקנות לגבי המשך פעילותו הפוליטית?

הרמטכ"ל לשעבר במלחמת ששת הימים, הידוע כ"מות האנגליטי", שנכשל במערכת יחסיו עם מתנחלי "גוש אמונים" העושים בשטחים ככל העולה על רוחם, מנסה בתמרוניו הפוליטיים ליהנות משני העולמות: ניצים ויונים, כבחינת "יונץ", וכאחרונה הורה בפומבי שסבב המינויים בצמרת צה"ל היה מעשה שרצוי שלא ייעשה וכי הדבר נעשה באחריותו — אך עד להסקת מסקנות לא הגיע.

בצה"ל מקובלת הנורמה שמפקד שנכשל, אחראי על כשלונותיו ומשלם על כך את מלוא המחיר. אך הדוגמה והמופת של מפקדיו המהוללים של צה"ל, בתפקידיהם בחיים הפוליטיים, היא בניגוד לערכים המוסריים עליהם חונכו מאות אלפי האזרחים אשר שירתו ומשרתים בצה"ל.

יוסף קליין, אשקלון

התקנות חדשות לביטוח רכב

ועדת הכספים של הכנסת אישרה תקנות חדשות לביטוח רכב, לפיהן החל ב־15 בספטמבר יתייקרו הפרמיות והציבור לא יוכל לזכות בהנחות כפי שהיה מקובל עד כה, מאחר שגורם התחרות לא יתקיים.

אינני יודע מה מנחה את חברי ועדת הכספים — האם מצבם של חברות הביטוח וסוכניהם הוא כה חמור מסוכן? עד כמה שידוע לי, מצבם היה לגמרי לא רע. גם כאשר היתה קיימת ההתחרות וציבור המבוטחים יצא נשכר. מההחלטה הזאת עולה ריח של קרטל בענף הביטוח, ובאישור ועדה השוכה בכנסת. ועדת הכספים פשוט שיחקה לידיו של סקטור עסקי, אשר עשה עסקים טובים, על חשבון הציבור הרחב. חברי ועדת הכספים נהנים מרכב צמוד, או לפחות מהחזר הוצאות רכב. לכן אין הם רגישים לנושא הוצאות הביטוח. הדבר מוכיר לי הד־יטה אחרת. מלפני שנתיים־שלוש, כאשר משרד התעשייה והמסחר פירסם תעריף אחיד לריפוי שיניים, דבר אשר בבת־אחת ייקר בעשרות אחוזים את ריפוי השיניים והתקנת התותבות.

מתי ידעו שליחי הציבור בכנסת, ובמיוחד בוועדות הכנסת, כי טובת הציבור הרחב קודמת לטובתה של קבוצה סקטוריאלית הנהנית מלובי חזק ומאורגן.

שמריהו קרבי, הרצליה

לא לאחד את קרנות הפנסיה

קרנות הפנסיה של ההסתדרות מקיפות את רוב ציבור העובדים ומירב מקבלי הקיצבה. כאחרונה החל ויכוח על מצבם הגרוע של כמה מן הקרנות, במקום להתעמק בגורמים שהביאו אותן למצבן הביש. הרוחות הגישה, בעקבות ועדת ז'ק, שיש לאחד את הקרנות לקרן אחת.

יש לזכור, שאוחדו מהקרנות חזקות מבחינה כלכלית, כגון "מבטחים", קרן מקפת, קרן העיתונאים, המרכזית, ובכל אחת מהן אינטגריה מכל הבחינות. ניהול הקרנות נהיה כה דורש מנגנון והנהלה הדורשת להבטיח את הכספים ולקבל את הרווחים הטובים ביותר. איחוד הקרנות יביא לריכוזיות ויוסיף את הקרן המאוחדת לענק מסורבל, מה שיביא לתוספת מנגנון ולבזבוז.

כמו שרוב ועדי העובדים, ועדי הגימלאים, מעדיפים לראות את הקרנות במתכונתן הנוכחית: כאו הגיע איננו מספר, מתרונות לחיזוק הקרנות הנכשלות. יש להקפיד על תגילת הפרשות לקרנות, ויציבה קרן הקרנות כתוך כנף הפועלים, בה ישקיעו כל הקרנות והרווחים יחולקו את הקרנות. איחוד הקרנות יביא לקבוציות במקום ייעול בתוך הקרנות והמצום ההוצאות. וקשה על ניהול הגוף המסורבל ויערער קרנות חזקות.

אריה קרלובסקי, חיפה

קרובים רחוקים

מאת עוזי מחניימי

אש"ף — ישר מאשפתות, בהזדמנות בלתי־חוזרת

עכשיו הזמן לרומם את אש"ף המידרדר, לנהל איתו משא־ומתן ולהגיע להסכם — במחיר הזול ביותר שישראל תוכל להשיג אי־פעם, כמעט חינם!

יאסר ערפאת שבע קרבות

אבו ג'יהד, סגנו של ערפאת וראש הזרוע הצבאית של פת"ח, חורק שיניים. האיש הנחשב אחד מוותיקי הלוחמים בפתח, אשר הסב לישראל אבדות כבדות, לאחר שנים ארוכות של מאבק עיקש, ספג בחודש שעבר מהלומה כבדה ליוקרתו, כאשר גורש מירדן.

עד קצר לפני הגרוש עוד היה אבו־ג'יהד (שמו האמיתי — חליל אל־ואזיר) מקורב מאוד לשלטון הירדני, ואף הצליח לשחרר מהכלא הירדני את אחד מאנשיו, מחבל עלול. מכוכתו של האיש, ומעמדו כאוטוריטה צבאית בפת"ח בקרב מספר לוחמים צעירים, יחסית, חיזקו את מכוכתו של הארגון, הנמצא באחת מתקופות השפל שלו: אבו ג'יהד, מגורש מירדן וזוכה מדי פעם לשתיה־הסר בדמות ביקורי נימוסין.

אובדן האישית של אבו־ג'יהאד, המשקף הכללית של הארגון, אינה מבטאת את כל התמונה. בתקופה זו של מצוקה לארגון, הבסיס היחיד עליו יכולים ראשיו להישען הוא התמיכה המאסיבית בגדה המערבית וברצועת עזה. תמיכה זו מאפשרת לראשי הארגון להמשיך לנהל מאבק עיקש, אף כי לא כל־כך מוצלח, נגד ישראל. הנוער של הגדה המערבית — בני העשרים — אינם זוכרים את ירדן. בעבורם, דין שלטון ירדני כדין שלטון הכיבוש, ואותו הם דוחים בשאט־נפש. הכיבוש הישראלי, של הגדה על אף הליברליות שלו (ככל שכיבוש יכול להיות "ליבראלי"), השניא את ישראל ואת ירדן על אותם צעירים. המפלט היחיד בעבורם — מפלט לא בטוח ולא מבטיח — הוא אש"ף. מי שאינו מבין זאת ותולה כאשליות על הסדר עם חוסיין שיהיה קביל על תושבי השטחים — מחמיץ את הרעיון כולו.

התשובה המתמשכת של תושבי השטחים כיאסר ערפאת, חשובה מאין כמוה למנהיג המזדקן ושבע הקרבות, אך אין היא תשובה נאותה למעמדו של הארגון בקרב העולם הערבי. דחיקתו של אש"ף לפינה על־ידי מדינות ערב, מקרמת אמנם את הסיכוי להגיע להסדר, אך לעתים מרחיקה אותו לזמן בלתי־מוגבל. המצב הדחוק בו נמצא הארגון (ויש לומר שזה רק — באשמתו, עקב קריאה לא נכונה של מנהיגיו את המפה הפוליטית) הביאו במישור האופרטיבי למאמץ עליון לפיגועים, ובמישור הבין־ערבי הביא להתקפות הארגון, אפילו לנסיגה מעמדותיו כפי שבאו לידי ביטוי בשיחות עם חוסיין, בטרם הקרע ביניהם.

הוועדה המרכזית של הפת"ח החליטה בישיבתה האחרונה לתגביר את המאבק המזוין בשטחים הכבושים (ראה מסגרת). הפוטנציאל הפיגועי של הארגון בגדה גבוה, בעיקר עקב הימצאות מספר מספיק של אנשים, שיהיו מוכנים להתגייס לארגון. הבעיה של הארגון בשטחים היא מוקד לפיתת הברזל של השב"כ, אשר משך 19 שנה הצליח בכשרון רב לבלום את המאמץ הפיגועי של אש"ף ולהפכו לפחות הפוטנציאל חרב, לבטל בשישים. מצבו של אש"ף בכל הנוגע לפיגועים בישראל מחוץ לגבולות המדינה אינו טוב מזה. אש"ף התחייב בפני הנשיא מובארק להפסיק את הטרור נגד ישראל מחוץ לגבולות. התחייבות זאת קדמה לגרוש הארגון מירדן. יש לקוות כי פת"ח, בצוק העתים, לא יפר את ההתחייבות למובארק ויתחיל שוב בפיגועי חו"ל.

בכל הנוגע לניסיונות פיגוע בישראל דרך גבולות המדינה, הסיכויים אינם מזהירים. הגבול הירדני חסום זה שנים בעבור אש"ף, גרוש הפעילים במנגנוני הפיגועים מירדן גרם לקושי בקשר עם אש"ף בשטחים, אך גם להעמקת התשתית החשאית של הארגון בירדן. יש להניח, כי שירותי המודיעין הירדני לא יניחו לתשתית זו להתפתח. סוריה חסומה בעבור אש"ף, ובלבנון נלחם הארגון על חייו. בעבור אבו ג'יהאד ואחרים, מלאכת ארגון פיגוע נגד ישראל היא כיום משימה קשה ביותר. הארגון תיכנן בחודשים האחרונים מספר ניסיונות פיגוע באמצעות הזרוע הימית שלו. תיכנונים אלו לא יצאו אל הפועל בשל קשיים אובייקטיביים. וכך, לא נותר לארגון אלא להביט בקנאה באותו חוליה של אחמד ג'בריל ו"מפלגת הלאום הסורית", אשר הצליחו להשיק לחוף הישראלי וחוסלו על־ידי צה"ל במחיר כבד.

חוסר־האונים הפוליטי והצבאי הביא את הארגון בשבועות האחרונים למאמץ עילאי לאחד את הפלגים השונים. דובר הארגון, אחמד עבד אל־רחמאן, הודיע בתחילת החודש, כי הושג הסכם עקרוני בין הפת"ח לבין הארגונים (החזית הדמוקרטית של נאיף חוואתמה, המפלגה הקומוניסטית הפלשתינית, החזית לשחרור פלשתין, חזית השחרור הערבית) על הצורך לקיים כנס של המועצה הלאומית הפלשתינית תוך שלושים יום באלג'יריה או בסודאן. ניסיונות איחוד אלו אינם מבטאים בשום מקרה התמתנות של הארגון. ההפך הוא הנכון. בהיותם מנודים בעולם הערבי, הדרך היחידה שנותרת לארגון היא למצוא את המכנה המשותף הנמוך ביותר עם מספר ארגונים גדול ככל האפשר באש"ף, והדבר הופך בהכרח את הארגון לפחות מתון, פחות נכון להיות משולב בהסדר.

ניסיון של ישראל ושל ירדן ומדינות ערביות אחרות לדחוק את אש"ף מתחת לשטיח הוא פתרון טוב רק למי שסבור שאש"ף יישאר מתחת לשטיח. מי שסבור כי הארגון הוא גורם שלא ניתן להתעלם ממנו במשא־ומתן עתידי לשלום, חייב להבין, כי השפלתו של אש"ף והדחיקתו מהזירה הפוליטית הן בומרנג שפגיעתו רעה.

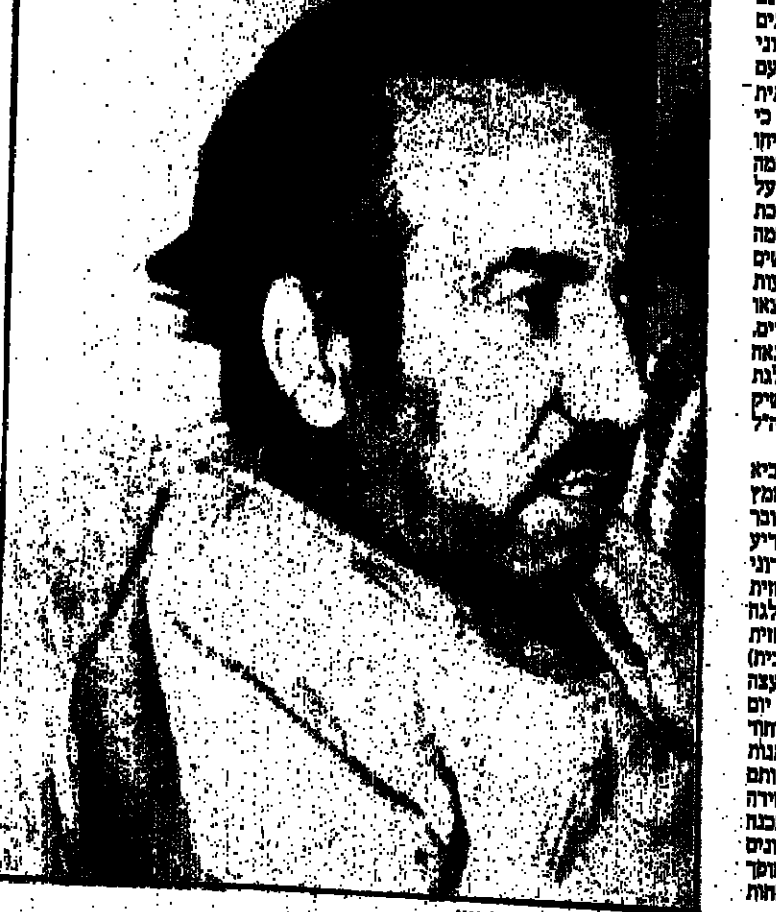

אבו־ג'יהד סטירה מחוסיין

כיום, כאשר אש"ף נמצא במצוקה יכולה ישראל "לקנות" אותו במחיר הזול ביותר. הרמתו של אש"ף מאשפתות עשויה להתבצע כיום רק על־ידי ישראל. שכן, בהנחה שבלי הפלשתינים המיוצגים על־ידי אש"ף לא יהיה פתרון של שלום לישראל, כדאי לה, לישראל, דווקא היום, (ועוד כמה שהדבר יראה מוזר ו"לא משתלם") להרים את הגוויה הזו שנקראת אש"ף, להפיח בה רוחות חיים ולגבות ממנה את השלום במחיר הזול ביותר בעבורה בעתיד. כשהארגון יתחזק, הוא יגבה מאיתנו את המחיר הגבוה ביותר על אותו הסכם שלום שניתן להשיגו כיום כמעט וחינם.

בעוד זמן קצר, עשויים הנשיא מובארק וראש הממשלה, פרס, להיפגש. כבר עתה צריך להיות ברור, כי אחד הנושאים העיקריים שיעלו במגעים, הוא פתרון הבעיה הפלשתינית. מובארק הוא אחד האפוטרופסים היחידים של אש"ף בעולם הערבי. רצוי מאוד שראש הממשלה יבוא הפעם, שלא כמו למפגש באיפראן, עם הצעות רציניות לפתרון הבעיה הפלשתינית ובלי הצטעצעויות במלים כמו "נציגים אותנטיים" של העם הפלשתיני. שמעון פרס יכול להרים את אש"ף מתהומותיו למען השלום. המפגש עם מובארק, ולמטה אלה שיהיו אחריו, יקבעו, אם אש"ף ימשיך להיות ארגון טרור המאיים על ישראל ושונא שלום עם שכנותיו, או שותף בתהליך שיגאל את האיזור מכובד המלחמות ומתמשך שפיכות הדמים.

מסמך

"יוגבר המאבק המזוין בתוך האדמות הכבושות"

ב־27 בחודש שעבר הסתיים בטוניס כינוס בן עשרה ימים של הוועדה המרכזית של ארגון פת"ח. ההחלטות שקיבלו המשתתפים בו:

● הוועדה המרכזית דנה בביקור שערך ראש ממשלת האויב למרוקו בהשפעותיו המסובכות. הוועדה שמעה דו"ח מפורט מהחבר יאסר ערפאת והחברים האחרים בנוגע למצב בתוך האדמות הכבושות, לבנון, ובעיקר בענין המאמצים למפגש חמשת הארגונים באש"ף בתיווכו של הנשיא האלג'יראי.

● הוועדה המרכזית שמעה ודנה במצב בתוך האדמות הכבושות, במיוחד בכל הנוגע למזימה הישראלית־אמריקנית, בקשר למה שמכונה "אוטונומיה" ואשר בו נפלו כמה גם כמה מדינות ערביות. הוועדה החליטה באשר לצעדים הנדרשים כדי להרוס את המזימה, בעיקר על־ידי הגברת המאבק המזוין בתוך האדמות הכבושות.

● הוועדה דנה בהסלמה שחלה ביחסים עם ירדן ובצעדים הירדניים נגד מוסדות וגופי הפת"ח ואש"ף בירדן. הוועדה החליטה ללבן נושא זה על כל היבטיו.

● הוועדה המרכזית בחנה את המצב במחנות הפליטים הפלשתיניים בלבנון (ועמידתם נגד התקפות הפלגים הלבנונים, בפרט לאור כניסת הצבא הסורי לביירות. הוועדה דנה בהמשך המצור על המחנות, שבא לידי ביטוי במניעת אספקה, ציוד רפואי וסיוע־תעסוקה, והמשך מעצר הפלשתינים במחסומי הדרכים אשר הקימו הסורים בביירות. הוועדה דנה בסכנת התחדשות ההתקפות על מחנות הפליטים הפלשתיניים בדרום־לבנון, בה בשעה שמחנות אלו נתונים להתקפה ציונית מהיבשה והאוויר.

רוח מדברית

מאת שלי יחימוביץ'

בשנה הבאה — בתל הרור

מי שלא ראה קבוצת חרדים מתפללת באדיקות על קברי הבדואים — לא ראה מחזה אבסורד מימיו. המחזה הזה התרחש באתר החפירות הארכיאולוגי בתל הרור, סמוך לנתיבות.

החפירות באזור תל הרור נמשכות זה ארבע שנים. על פי העדויות, ישבו שם הרבה עמים ושבטים, רק לא יהודים. לאחרונה היה שם בית קברות בדואי, סביב קבר השייך אבו הורירה. במקום קברים בדואים מהמאה הנוכחית, משמע קבורים שם אנשים שבניהם ונכדיהם עדיין חיים.

העובדה שמדובר בקברים בדואים אינה מטרידה כנראה את החרדים. הם, על האפשרות למהומות לא יוותרו. בחודשים האחרונים קיבל פרופ' אליעזר אורן, ראש המחלקה לארכיאולוגיה באוניברסיטת בן גוריון, כמה מסרים ברורים. התקשרו אליו רבנים, התקשר אליו ח"כ הרב פורוש. הזכירו לו את עיר דוד, אמרו לו בעיר דוד זו היתה קייטנה לעומת מה שיקרה בתל הרור'.

ביום חמישי לפני שבועיים היו אמורים החרדים להגיע לביקור באתר. הם לא הגיעו. ביום שישי הגיע פרופ' אורן למקום, ועיניו חשכו. מישהו חיבל במקום חבלה שאינה ניתנת לתיקון. מי שהרס, אמר פרופ' אורן, ידע מה חשוב לארכיאולוגים. ברור היה כי המחבלים לא היו מחפשי עתיקות, אלא גורמי נזקים כמעט מקצועיים.

ימים ספורים אחר־כך הגיעה המשלחת החרדית הנכספת. הם דרשו הפסקה מיידית של החפירות. פרופ' אורן הבטיח והסביר כי אין פה אף קבר יהודי אחד. החרדים לא השתכנעו. "יש לנו אינסטנציות", אמר הרב פורוש. "האינסטנציה הזו באה להידבר. אם לא תגיעו אתנו להסכם — הציבור שלנו ייכנס לתמונה, ואז לא תהיה לנו שליטה על הדברים".

בינתיים גם הלך אחד האורחים אצל קבר השייך אבו־הורירה, וחזר משם מנופף בעצם ענק לבנה ובוהקת, כשפניו פני נביא זעם. העצם הזו, איכשהו, הלהיטה את הרוחות. בסיום הביקור עלו החרדים על מיניבוס המבצעים שלהם ונסעו משם עם הבטחה פושרת של נשיא האוניברסיטה, פרופ' חיים אילת, לפיה תדון הנהלת האוניברסיטה בדרישה להפסיק את החפירות.

בימים שאחר־כך נכנס גורם חדש לפרשה: הבדואים. אם החרדים דיברו על "חשש" (ח' שואית) לקברות יהודיים, אזי לבדואים היו ראיות פשוטות וברורות. המקום, עד לפני כמה עשרות שנים, היה בית קברות בשימוש. היה משהו צורם בלהט שבו ניסו להוכיח באתר כי מדובר "רק" בקברות בדואים. פרופ' אורן קיבץ סביבו עיתונאים והציג בפניהם תכשיטים בדואים פשוטים שהונחו בתוך הקברים, מה שאמור להיות ראיה לכך ששום עבירה אינה מתרחשת במקום. יצוין, כי לפחות בחלק מהמקרים מדובר בקברים כמעט טריים, שניכרו ב־1948.

לצורך עניין בית הקברות התאחדו הבדואים, המפולגים בדרך־כלל. סולימאן אלבאדור, מזכיר מפלגת העבודה במגזר הבדואי, אמר: "קברים הם קברים, וקברים בדואים הם לא חשובים פחות מקברים יהודיים". נורי אל־עוקבי, יו"ר האגודה לסיוע והגנה על זכויות הבדואים, הגיש תלונה במשטרת אופקים נגד פרופ' אורן.

כשניסו לדחות את אל־עוקבי בתחנת המשטרה, הראה להם את החוק המתייחס לעניין. וזו לשון החוק: "הנכנס שלא ברשות למקום פולחן או קבורה או למקום שיוחד לצרכי לוויית המת או לשמירה על עצמותיו של המת, או נוהג במת שלא בכבוד, או גורם הפרעה לאנשים שנתקהלו ללוויית המת, והכל בכוונה לפגוע ברגשותיו של אדם או לבזות דתו, או כשהוא יודע שהדבר עשוי לפגוע ברגשותיו של אדם או לבזות דתו, דינו מאסר 3 שנים".

אל התל ההוא, מקום שכוח בלב יער שרשרת, הגיע בשבועות האחרונים ערב רב של נציגי עם ישראל למיניו — סטודנטים מיוזעים ושותפים לארכיאולוגיה, נציגי הנהלת אוניברסיטת בן־גוריון, עיתונאים תאבי אקשן, חרדים לבושי שחורים, בדואים וקיבוצניקים מהסביבה שבאו להפגנה קטנה. החרדים התפללו על שפת קברי הבדואים, הסטודנטים ציחקקו, הבדואים עמדו שם בפה פעור, משתאים למראה המחזה.

בסוף השבוע שעבר הסתיימה עונת חפירות נוספת בתל הרור, והשקט ישוב לשרור על כנו עד לעונת החפירות הבאה. אתרי החפירה כוסו בשכבת עפר, ורכב המבצעים של העדה החרדית הוסב למטרות אחרות, תכשיטי הבדואים המתים נארזו בקפידה בקופסאות קרטון, והסטודנטים יצאו לחופשת הקיץ. בשנה הבאה, מן הסתם, ניפגש שוב בתל הרור.

הסכם איזור סחר חופשי במילכוד הפלנל והפלדה

"לא להסכם כזה ציפינו", אומר צבי פלדה, מנכ"ל חברת "צילון" וחבר נשיאות לשכת מסחר ישראל־אמריקה, בהזכירו את ההגבלות שמטילים בארה"ב על ייצוא ישראלי של מדיני פלנל, שימורי עגבניות, רכז תפוזים, גבינת צאן ועתה התווספה צרה חדשה — הגבלה על יצוא צינורות פלדה. "כור" מנסה לייצא צינורות בסכום של 2 מיליון דולר עבור קו צינור הנפט אלסקה־ארה"ב.

לדברי צבי פלדה, האשליות ביחס להסכם איזור הסחר החופשי ולביצועו נגוזות והולכות. הוא מציין, כי בוושינגטון קיימות שדולות המנסות בכל כוחן להכשיל את ההסכם. הבעיות הכרוכות בביצוע ההסכם נדונו לפני שבוע עם נציגי "אייפק", הלובי האמריקני־ישראלי הפועל בשני בתי הקונגרס בוושינגטון.

לדברי אנשי "אייפק", רוחות פרוטקציוניסטיות נושבות על גבעת הקפיטול ועל ישראל לעמוד על פרטי ההסכם ולמנוע שחיקתו. ממשלת ישראל, שהבינה כנראה את מסר "אייפק", החליטה לא לחתום על הסכם "מיגבלות מרצון" בטקסטיל, שהציע הממשל כדי לרצות את שדולת הטקסטיל האמריקנית.

כזכור, נוצרו לפני שנה קשיים ביצוא סריגי הפלנל הישראלי, שהספיקו להליט בשוק האמריקני. התעשיינים האמריקנים טענו, שנגרמו להם נזקים בגלל "הצטברות יבוא". בארה"ב קיים חוק נגד "הצטברות יבוא", לפיו במצב כזה, יכול גורם תעשייתי אמריקני לעצור יבוא מתחרה עד שיבררו הגורמים הממשלתיים אם הטענה נכונה. במקרה של סריגי הפלנל התברר כי היתה זו טענת שווא. בעקבות דחיית הטענה העלו טענה שנייה, כי ממשלת ישראל מסבסדת את תעשיית הטקסטיל ושוב עצרו את היבוא, עד שהתברר שגם בטענה זו אין ממש.

לאור הקשיים שהועמדו הציעו דורשי טובת ישראל, כי יגיעו בנושא הטקסטיל להסכם של הגבלה מרצון. לפי הסכם איזור הסחר החופשי, רשאית ישראל לייצא לארה"ב מוצרי טקסטיל בשווי 350 מיליון דולר לשנה, אך הדרך למילוי המכסה עדיין רחוקה ולכן היתה נטייה בממשלה לקבל את ההצעה. לאור מה שמתרחש עם ההגבלות על צינורות הפלדה, החליטו בממשלה לא להיכנס לשום הסכם על הגבלות מרצון.

על צינורות הפלדה מסר לי עו"ד אברהם בריר, מ"מ נשיא לשכת המסחר ישראל־אמריקה. לדבריו, חומניה החברה המניחה את קו צינור הנפט בין אלסקה לארה"ב צינורות פלדה מקנדה וישראל בסכום כולל של 100 מיליון דולר. החברה הקנדית מספקת צינורות פלדה בסך 98 מיליון דולר וחברת "כור" ב־2 מיליון דולר. יצרני הצינורות בארה"ב יצאו בזעקה ודרשו הפסקת היבוא, בטענה שהוא נוגד את חוק "הצטברות היבוא" והטלת קנסות כספיים על החברה הקוריאנית והישראלית כאחת. ישראל טענה שהמיגבלות נוגדות את הסכם איזור הסחר החופשי, כי על צינורות פלדה לא הוטלו מיגבלות כלשהן בהסכם, בניגוד למוצרים מסויימים של סחורות (שימורי עגבניות, גבינות וכיו"ב מוצרי מזון).

עו"ד בריר הרגיש, כי הפעלת חוק "הצטברות היבוא" אינה מבדילה בין היצרנים וכולם נענשים על כך שאינם אמריקנים. במימשל רמזו לממשלת ישראל שכדאי לה ללכת בנושא צינורות פלדה ל"הגבלות מרצון", על אף העובדה שמדובר בכמויות מזעריות של כ־2 מיליון דולר, על מנת לא להעיר ולא לעורר את שדולת הפלדה.

עו"ד בריר ציין עוד, כי ב־1 באוקטובר תיכנס בארה"ב לתוקפה רפורמה מקיפה בנושא המיסים שתפגע בכל היצואנים, וכמובן ביצואנים הישראלים, ואם נוסיף על כך את ירידת שער הדולר לעומת המטבעות האירופיים ויפאן, מכאן שהשמחה על חתימת חוזה איזור סחר חופשי עם ארה"ב היתה מוגזמת. "המימשל", הוא אומר, "בעד ההסכם, אבל בשטח יש מי ששם מקלות בגלגלים".

חיים מרגלית

ישראל קרובה יותר לקוריאה

אם משווים את הזמן הדרוש לעובדים בתעשיית המכוניות בארה"ב מזה, ובדרום־קוריאה מזה, לשם קניית מכונית פרטית, עולה כי הפועל הדרום־קוריאני משיג יעד זה בפרק זמן הגדול פי ארבעה לעומת עמיתו האמריקני, ואילו העובד הבריטי עובד פי שניים לעומת עמיתו האמריקני לשם רכישת מכונית פרטית. העובד הדרום־קוריאני חייב לעבוד כמעט פי חמישה יותר מפועל המכוניות הגרמני כדי לקנות קילוגרם אחד של בשר בקר. לעומת זאת, כוח הקנייה של העובדים בתעשיית המכוניות ביפאן שווה לזה של עמיתיהם באירופה ונופל, בשני המקומות, מכוח הקנייה של העובדים בארה"ב. לדוגמה, העובד בתעשיית המכוניות בקנדה חייב לעבוד רק 698 שעות כדי לקנות מכונית, לעומת 1375 שעות הדרושות לעמיתו הבלגי, 1740 שעות עבודה של הפועל האיטלקי, ו־1910 שעות של עובד תעשיית המכוניות בצרפת.

נתונים אלה עולים מתוך המחקר השנתי הבינלאומי על השוואות כוח קנייה בזמן עבודה, שפירסם הארגון הבינלאומי של עובדי המתכת, שמקום מושבו בז'נבה, והמייצג 15 מיליון עובדים ב־165 איגודים ב־70 מדינות. הארגון בודק את משך הזמן שחייבים עובדים במדינות ובתעשיות שונות לעבוד כדי להשתכר סכום שיספיק להם לרכישת מוצרים כגון מזון, כלי בית או מכונית. עובד מספנות בגרמניה המערבית ייאלץ לעבוד 98 שעות כדי לקנות טלוויזיה צבעונית; עמיתו היפאני יעבוד לשם כך 95 שעות; העובד הקוריאני 224 שעות, באינדונסיה יידרשו לעובד 1094 שעות עבודה, ואילו עובד המספנות בהודו ייאלץ לעבוד 2226 שעות כדי לרכוש טלוויזיה.

במיוחד בולט השנה הפער בין דרום־קוריאה לבין המדינות באסיה המייצאות מוצרי תעשייה, בתעשיית האלקטרוניקה. למשל, על העובד הקוריאני לעבוד 437 שעות כדי לקנות מקרר, לעומת 176 שעות הדרושות לעובד בסינגפור, ו־130 שעות ביפאן. בקוריאה עובדים במשך 7 שעות ו־43 דקות כדי לקנות קילוגרם בשר בקר, לעומת 1.54 שעות עבודה בטייוואן ו־1.47 שעות בהונג־קונג.

באזורים רבים הצליחו המדינות האסייתיות המתועשות יותר להדביק את אירופה. בתעשיית האלקטרוניקה משקיע העובד בהונג־קונג 33.15 שעות עבודה כדי לרכוש מעיל, לעומת 35 שעות ביפאן, 36.15 שעות באיטליה ו־35.15 שעות באוסטריה ו־[illegible] שעות בבלגיה.

בישראל המצב קרוב יותר למדינות הבלתי מפותחות מאשר המתקדמות.

יצחק גלעדי

בינתיים, ויכוח אקדמי

[illegible]

מילא, שיהנו מן הספק

העיר באר־שבע רשמה החודש לזכותה הישג נדיר: ירידה משמעותית בשיעור צריכת המים של התושבים. צריכת המים ירדה השנה בכ־18 אחוז לעומת השנה שקדמה לה.

במספרים מדויקים: בחודשים אפריל־יולי של 1985 היתה צריכת המים 4,314,370 מטרים מעוקבים; בחודשים המקבילים ב־1986 — 4,824,280 מטרים מעוקבים.

בעירייה אומרים שהדבר הושג הודות למודעות הגבוהה של תושבי העיר לבעיית המחסור במים, ושיתוף הפעולה שגילו בצעדי החיסכון במים. כן זוקפים בעירייה את הירידה לזכות יעילות מערכת אספקת המים העירונית.

מהודעתה של העירייה משתמע כאילו העירייה פתחה במבצע הסברה לחיסכון במים, שהתושבים נענו לו. לי לא זכור מבצע כזה, וכמו כן קשה היה גם לגלות אילו שינויים מהפכניים הוכנסו במערכת המים העירונית. מה שכן — אימת המחסור במים — שטופטפה בעקביות דרך אמצעי התקשורת — היא אפקטיבית, כנראה, יותר על מי שחי תחת שמש המדבר הקופחת.

אז אם בעירייה רוצים לרשום את העניין לחשבון עירוני — שיהנו מן הספק.

מן הגלריה הכלכלית/צבי טימור

מהליכוד הלאומי נותר הליכוד

המערך ייאבד מיכולתו להשפיע על הכלכלה לאחר הרוטציה. עד כה התבססה השפעתו על נושאי הכלכלה על יכולת התערבותו של שמעון פרס כראש ממשלה. במפלגת העבודה ערים לסכנה זו ומינו צוות בהרכב משה שחל, גד יעקבי ועוזי ברעם, שינסח לשנות את תנאי התיפקוד של הממשלה בנושאים אלה.

קרוב לוודאי שהליכוד לא יוותר לשמעון פרס על ראשות ועדת השרים לענייני כלכלה, תפקיד שהוא בידי שר האוצר. התפקידים הסטטוטוריים של ועדת השרים לענייני כלכלה גם מוגבלים ביותר ונוגעים לעניינים שוליים בלבד. רוב הסמכויות — בידי שר האוצר לבדו. לכן שר האוצר מסוגל לנטרל את עבודת הוועדה, גם אם לא ישמש כיו"ר, כפי שמעריכים, עשוי הליכוד להסכים להקמת קבינט כלכלי בהרכב ארבעה שרים (שמיר, פרס, נסים ויעקבי). אולם הליכוד יתעקש להשאיר את תפקיד יו"ר הקבינט בידי ראש הממשלה ולא בידי שר החוץ. במקרה זה, קיים חשש כי הקבינט ינוטרל מתפקידו, יתכנס מספר פעמים אך לאחר מכן יגווע. ועדת השלושה של מפלגת העבודה תצטרך גם להכין הצעות לשיבוץ חדש של תפקידים, במקרה ששרים יפרשו מממשלת שמיר. על הפרק עומדת רק פרישת מוטה גור, במידה שימצא לו תפקיד כלכלי מתאים.

תפקידים כאלה אינם רבים במשק ואין ביטחון אם מוטה גור יזכה בתפקיד כזה. לשם, במנהל חטיבה ב"כור" או לקבל על עצמו את התפקיד הבעייתי של יו"ר "סולל בונה", שעדיין פנוי. בעל תפקיד נוסף שאינו מרוצה מתפקידו הוא סגן שר האוצר עדי אמוראי, המודע למגבלות הפוליטיות של תפקיד זה, לאחר שחש כי זנחו אותו במינוי לנגיד בנק ישראל. לפיכך לא יתנגד אם יוצע לו תפקיד של שר, אך ספק אם יהיה נכון להתמודד על כך עם שושנה ארבלי־אלמוזלינו ורפי אדרי, שוודאי יציגו אף הם את מועמדותם. לכן לא נותר לאמוראי אלא לקוות שחבריו יעמדו על הרחבת סמכויותיו בתוך האוצר, נוסף על אחריותו על שוק ההון, לאחריות כוללת לצד הכנסות בתקציב, כולל מסים. אולם ספק רב אם שר האוצר יהיה מוכן לוותר על חלק זה מסמכויותיו, במיוחד כאשר בתחום המיסוי עומדים לחלק (אולי) סוכריות.

גם לגד יעקבי הרהורים בקשר לתפקידו לאחר הרוטציה. כיום הוא עוד יכול היה להשפיע, באמצעות ניסוח הצעות לפרס. שמיר לא יחזיק את יעקבי כיועץ קרוב. לכן גם הוא ירצה סמכויות נרחבות בתחום הצמיחה וההשקעות, אולי ע"י העברת מינהל ההשקעות למשרדו. אך כידוע, גם שרון אינו שר ותרן מטבעו.

בעיה נוספת היא עזר וייצמן, שישאר ללא כל תפקיד של ממש ויצטרך לוותר על טיפולו הקונסטרוקטיבי באוכלוסייה הערבית. גם כאן יפסיד המערך תפקיד בעל השפעה ציבורית ולאחר הרוטציה ישלוט שמיר בתחום הפוליטי ושרי הליכוד בתחום הכלכלי (אוצר, תעשייה ומסחר, תיירות ותחבורה) והחברתי (עבודה ושיכון), כאשר המערך יאבד כל השפעה וישאר רק עם מספר משרדים שירותיים ובעייתיים, כמו חינוך ובריאות, ועם תפקיד לא פחות בעייתי של משרד החקלאות.

לפיכך, לאחר הרוטציה, מממשלת הליכוד הלאומי תיוותר רק ממשלת הליכוד.

קיצוצי החשב הכללי

החל מחודש יולי עירכן האוצר את דמי החזקת הרכב ע"י הורדת ההוצאות המשתנות בשיעור 10 אחוזים. הורדה זו מובנת לאור ירידת מחירי הדלק. באותו זמן הורה החשב הכללי להוריד גם את ההוצאות הקבועות ב־11 אחוזים. כך יקבל פקיד בדרגת הניירות הגבוהה רק 427.15 ש"ח במקום 477.48 ש"ח קודם לכן. הורדה זו אינה מובנת כלל, ולא ברור על מה היא מתבססת.

מאחר שההוצאות הקבועות מבוססות על מחירי המכוניות בלבד (פחת וריבית), לא ברור הבסיס להוראות החשב הכללי. מחירי המכוניות לא ירדו בסכום נומינאלי וריאלי, וגם שיעורי הריבית הריאליים לא קטנו, ואולי אף עלו, בהתחשב בירידת שיעור האינפלציה. בדרגות הבכירות יש בהורדת 50 ש"ח כדי לקזז כל תוספת שכר הנובעת מהעלייה בדרגה. לא ברור אם הסתדרות עובדי המדינה ויתר האיגודים המקצועיים הקשורים לחוזרי החשב הכללי, נתנו את דעתם להוראה זו, המתפרסמת בחוזר החשב הכללי מס' 69 מיום 16.7.86. ואם כן, אולי יואילו להסביר את פישרה.

עצות מאמריקה

לאיגרת הבאה — נא לצרף את הצ'ק

שר החוץ האמריקני ג'ורג' שולץ הציע לישראל לעלות על שביל הצמיחה. משק בת קטן, המייצר כ־28 מיליארד דולר לשנה אינו מסוגל לממן לאורך זמן הוצאות ביטחון כה גבוהות כפי שישנן בישראל וגם לקיים את רמת החיים של המערכות הציבוריות. בעבר היו כי לשם מימון הוצאות הביטחון יש לקצץ ברמת החיים האזרחית. הדרך לעשות זאת והיא על־ידי העברת משאבים מהאוכלוסייה לממשלה, באמצעות מסים, ורק באמצעות מסים.

אמנם קיימת האפשרות שהממשלה תעביר לידיה חלק מהחסכון בשוק ההון, אולם החיסכון הפרטי הוא בסך־הכל מוגבל וגיוס בשוק ההון זה היה נרחב. תמורת החסכון על הממשלה לשלם ריבית. ככל שגדלים צרכי המימון הממשלתי, כן עולה הריבית, שהגיעה בשיא, לפי דברי אמוראי, ל־9.2 אחוזים. הריבית כשלעצמה מגבירה את הוצאות הממשלה ואת תשלומי ההעברה לאזרחים. מגיע המועד שבו הגיוס בשוק ההון בקושי יכול לכסות את הריבית על החוב בשוק ההון, במקום לספוג, מתחיל להזרים. בישראל כרגע המצב הוא כזה, שמעבר לכך יותר מאשר ושוק ההון שוב אינו יכול לשמש לצרכי מימון של הוצאות המדינה; למירב מסוגלת הממשלה לגלגל את החוב, או שבמקום זאת — למחזר את החוב. כלומר, נשארו רק המימון באמצעות מיסוי.

תייצרו יותר ותצרכו יותר

שולץ, כמו שולץ וטוען — אצלכם המיסים גבוהים מדי, האנשים המיטיבים והיצירתיים משתכרים פחות מדי, והם עלולים לברוח מישראל למדינות המתועשות הגדולות ולהשיג שם רמת חיים גבוהה יותר. הורדת המיסים תעלה את רמת החיים, תגביר את הביקושים לשקלים ותביא לצמיחת המשק באמצעות הגברת הביקושים. נוסחה זו היא חלק מהפילוסופיה הכלכלית האמריקנית ומהווה גם פתרון לבעיה החריפה של הגרעון במאזן סחר החוץ האמריקני, המגיע לכ־160 מיליארד דולר לשנה. לכן האמריקנים ממליצים למערב אירופה, ליפאן ולמדינות אחרות לצמוח, להשתמש ביותר תוצר מקומי ופחות לייצא.

אך לשם צמיחה, גם אם יש מקום לכך מצד הביקושים, יש צורך במשאבים ריאליים, כמו מכונות, חומרי גלם ועבודה, המוממנים ממשאבי ההון. כידוע, הממשלה בישראל לקחה לעצמה את מלוא שוק ההון וביכולתה לשלם ריבית שאינה קשורה בתוצאות עסקיות. השנה ויתרה הממשלה על כ־20 אחוז משוק ההון לטובת עסקים אחרים, אך בעיקר לשם קונסולידציה של חובות ישנים, ולא לשם צמיחה. מכל מקום, במשק הישראלי לא קיימים מקורות הון ומשאבים ריאליים לשם צמיחה, ובמידה שהם קיימים הם יקרים מדי. לכן לא תהיה שום צמיחה.

שולץ, כמו גם יועציו הכלכליים מבינים זאת. לכן, נוסף על הורדת מסים כדי לעודד צמיחה מצד הביקושים, הם מציעים גם רפורמה מרחיקת לכת בשוק ההון. לפי רפורמה זו, הממשלה תגייס פחות כסף ותשאיר לשוק ההון לאזן את שיעור הריבית ברמה מקבילה על הרעת בין הביקוש לבין ההיצע. כאשר הממשלה תיסוג ותגייס כסף בשוק ההון בכל שיעור ריבית, ממילא [illegible] אינו יכול להתחרות.

כפי שנראה בבירור, שני האמצעים ששולץ מציע כרוכים בהקטנה משמעותית של הכנסות הממשלה ממקורות פנים. על מנת לא לגרום הגדלה משמעותית של הגרעון בתקציב ניתן לאזן זאת רק ע"י קיצוץ ההוצאות הפנימיות, או הגדלת המימון ממקורות חוץ.

תקציב הביטחון עולה על התקציבים האזרחיים

בתקציב שסכומו הנומינאלי 30 מיליארד ש"ח מסתכמות ההוצאות האזרחיות ב־8 מיליארד ש"ח. זה כולל את המינהל — 1.5 מיליארד ש"ח, רשויות מקומיות — 0.5 מיליארד ש"ח, שירותי חברה וחינוך — 4.4 מיליארד ש"ח, כלכלה ומשק — 160 מיליון ש"ח, פיתוח ושיכון — 1.5 מיליארד ש"ח. היתרה מתחלקת ל־13.1 מיליארד, תשלומי חובות וריבית וסיבסוד אשראי העבר, ו־7.3 מיליארד ש"ח תקציב הביטחון. אם מוסיפים לתקציב הביטחון את חלקו של הריבית על חובות הביטחון, עולה תקציב הביטחון על ההוצאה האזרחית בתקציב הפנוי. קשה מאד לקצץ עוד בהוצאות האזרחיות בתקציב. יתכן אולי שניתן לפטר עוד 30 שרתים ו־100 עובדות נקיון, אך בכך לא יהיה חיסכון של ממש. במקומם יועסקו קבלנים, במחיר גבוה יותר.

נותרה איפוא רק האפשרות לקצץ בהוצאות הביטחון המקומיות, אך לא בסכומים שוליים של 100 מיליון ש"ח אלא בצורה משמעותית. אלא אם כן ממשלת ארה"ב תאפשר לממן הוצאות ביטחון מקומיות באמצעות הסיוע, כלומר תאפשר המרה יותר גדולה של הסיוע האמריקני לשקלים ולשימושים מקומיים. כיום מאפשרת ממשלת ארה"ב להמיר 300 מיליון דולר לשקלים. הגדלת סכום ההמרה ל־1.5 מיליארד דולר, גם בסיוע הכלכלי ולא רק בבטחוני, תאפשר מימון חלק יותר גדול של התקציב ע"י הכנסות מחו"ל — משום שאין כל סימן לכך שממשלת ארה"ב חותרת לכך שישראל תקצץ את צבאה ואת הוצאות הביטחון שלה. שולץ באגרתו, שרבים רואים בה תכתיב מעצמתי, אף אינו רומז בכיוון זה. על כן על ממשלת ארה"ב להתחשב בצרכי הכלכלה הישראליים ולממן יותר מסעיף הוצאה זה, שהוא ללא כל פרופורציה אף לתקציב הבטחון האמריקני והסובייטי.

על וושינגטון לוותר גם על ריבית העבר, המכבידה על חובות הביטחון, ולהוזיל את מחירי הרכש בארה"ב, שמשום־מה נמכר לישראל במחיר גבוה יותר מאשר למדינות נאט"ו, ועל־ידי כך להוריד את הנטל התקציבי. בלי זה, אי־האיזון הבסיסי של המשק הישראלי יתפרץ שוב. הממשלה, שתחשוש מבעיות מטבע־חוץ, תנסה שוב לתקן זאת באמצעים נומינאליים, שיגרמו אינפלציה. לכן המשק הישראלי, יותר משהוא זקוק לעצות ידידותיות, או לתכתיבים מעצמתיים (כל אחד לפי סגנונו), זקוק עדיין להעברת משאבים מהביטחון לצמיחה. בכך יכולה ארה"ב לסייע, על־ידי הקטנת הוצאות הביטחון המקומיות, וע"י השתתפות גדולה יותר של ממשלת ארה"ב, שלה אינטרסים מובהקים במזרח התיכון.

לפיכך ניתן רק לקוות, כי לאיגרתו הבאה שולץ יצרף כבר גם את הצ'ק.

צבי טימור

טור החדשות

אווירה חיובית לטווח ארוך בשוק המניות

"ההיערכות האפשרית להפחתת מעורבות הממשלה בשוק ההון והורדת שיעורי המס, עם התחזית להמשך התייצבות המשק, יוצרים אווירה חיובית ומעוררת של אפשרות השקעה לטווח ארוך בשוק המניות" — כך מעריכים כלכלני אחד הבנקים הגדולים בסקירה על שוק המניות. הכלכלנים מציינים עם זאת, שאין להתעלם מקשיים מתמשכים בחברות מסוימות ובתעשיות שונות.

את האווירה המשופרת בשוק המניות מסבירים בבנק על רקע הגורמים הבאים:

— מדד המחירים היציב לחודש יולי וצפייה להמשך התייצבות בשיעורי האינפלציה.

— שיפור בחלק מן הדו"חות הכספיים של חברות למחצית הראשונה של 1986 ובמחצית השנייה של דו"חות שנתיים לשנה המסתיימת במארס 1986, תוך הערכות אופטימיות יחסית של הנהלות החברה.

— פעילות ערה יחסית של גופים מוסדיים.

— סיכום חיובי במו"מ על הסכמי השכר במיגזר הציבורי.

— העידוד האמריקני לביצוע רפורמות במיסוי והפחתת התערבות הממשלה בשוק ההון, והוויכוח הציבורי סביב נושאים אלה.

— קיצוץ מסויים בהוצאות הממשלה, שההחלטה עליו נתקבלה בשבוע שעבר, וההחלטה על הוזלת הדלק לתעשייה במהלך השבוע, שעודדו את האווירה הנוחה יחסית בתחום הפעילות הכלכלית במשק, וכן ירידת־מה באטרקטיביות של אפיקי השקעה חלופיים, והפניית כספים לשוק המניות תוך התרחבות מעגל המשקיעים.

לגבי שוק האג"ח אומרים הכלכלנים, כי למרות התגובה החריפה של השוק לפרסום מדד נמוך בחודש יולי, אגרות־חוב רבות הן בעלות תשואה אטרקטיבית להשקעה.

כן מציינים הכלכלנים, כי גורמים כמו ציפייה לאינפלציה נמוכה, הרפורמה המוצעת במיסים ומכירות של גופים מוסדיים, ישפיעו גם בעתיד על שוק אג"ח בצורת מיתון הפעילות. "ניתן לצפות לפעילות סלקטיבית מצד גופים גדולים באג"ח בעלות תשואות לפידיון גבוהות יחסית", מציינים הכלכלנים.

איל שגב

לשכת רואי החשבון דוחה המלצת ועדת בייסקי

יצחק רוטמן, נשיא לשכת רואי החשבון בישראל, דוחה את המלצת ועדת בייסקי למנות רואי החשבון בבנקים על־ידי נגיד בנק ישראל.

בהופעתו לפני ועדת הכנסת לביקורת המדינה אמר רוטמן, כי רואי החשבון מבצעים את עבודתם, וימשיכו לבצעה, תוך שמירה על אי־תלות ועל אובייקטיביות מקצועית — ללא קשר לשאלה מיהו הגוף שימנה אותם.

אם יוחלט על מינוי רואי החשבון בבנקים על־ידי הנגיד, טוענים בלשכת רואי החשבון, הרי שמכאן הדרך קצרה לקביעת כללים לפיהם רואי החשבון בחברות הציבוריות ימונו על־ידי יו"ר רשות ניירות הערך, בחברת ביטוח על־ידי המפקח על הביטוח וכן הלאה.

לשכת רואי החשבון תומכת בהמלצה אחרת של ועדת בייסקי, לאפשר למפקח על הבנקים לפנות במישרין לרואי החשבון של הבנק ולקבל מהם מידע הנוגע לדו"חות הכספיים. הגישה למידע שרואי החשבון צוברים במסגרת הביקורת הינה חיונית למילוי תפקידו של המפקח, אומר נשיא לשכת רואי החשבון.

א.נ.

הפגיעה בכדאיות היצוא — לא מתשלומי שכר חריג

"תוספות השכר שניתנו בתעשייה, מעבר לתוספות היוקר עליהן סוכם, תורמות מעט מאוד לירידה בכדאיות היצוא" — קובע סקר של התאחדות התעשיינים.

כלכלני ההתאחדות מציינים, כי מרבית הירידה בכדאיות היצוא נובעת מהתייקרות התשומות המקומיות, בלא שהתייקרות זו תקוזז בגידול התמורות ליצוא. לדבריהם, "עיקר התייקרות התשומות נובע מעליית השכר כתוצאה מתוספות היוקר, ומעלייה מתמדת בתשומות המקוריות האחרות".

עוד הם מציינים, כי התחזקות המטבעות האירופיים לעומת הדולר יכולה היתה לקזז את התייקרות התשומות ובכך לשמור על כדאיות היצוא, אך מתברר שכמעט כל הגידול בתמורות היצוא, שהיה צריך לבוא מהתחזקות המטבעות האירופיים, קוזז בירידת מחירים של מוצרי היצוא התעשייתי בשווקים הבינלאומיים, ולכן התייקרות התשומות המקומיות הביאה לירידה המורה בכדאיות.

הכלכלנים מציינים, כי הירידה ביצוא התעשייתי היא פועל יוצא של ירידה חמורה ללא תקדים בכדאיות היצוא, ירידה שהגיעה לשיא בסוף חודש יוני.

מדד כדאיות היצוא, המבוסס על רווחיות של כאחוז משך התמורות, מגלה שלעומת מדד של 83.3 ב־1981 עמד המדד בסוף יוני 1986 על 28.86 בלבד. בחודשים יולי־ספטמבר 1985 עלה מדד כדאיות היצוא לשיא של כ־106, ומאז ירד בהתמדה.

א.ש.

ארמונד האמר — ד"ר כבוד

תואר דוקטור כבוד לפילוסופיה של אוניברסיטת תל־אביב יוענק לד"ר ארמנד האמר לאות הוקרה על המאמצים הרבים שהשקיע במהלך חייו למען קידום הבנה הדדית בין ארה"ב וברית"מ, ועל פעולותיו לשלום עולמי באמצעות שיתוף פעולה כלכלי, תרבותי והומניטארי. כן יוענק התואר לד"ר האמר לאות הוקרה על תמיכתו המתמשכת והבלתי נלאית בתחומי הרפואה, החינוך והאמנות בארה"ב ובארצות אחרות, ובעיקר במלחמתו נגד מחלת הסרטן.

מציעים הטבות מס ליצואנים

קבוצת יצואנים גדולים, המאוגדים במסגרת מועדון "מיליון פלוס" שליד מכון היצוא, פנתה לשר האוצר משה נסים בהצעה לרפורמה במבנה המיסוי על תעשיות יצוא.

היצואנים מציעים לקבוע הגדרה של "יצואן מאושר", שיוכל ליהנות מהקלות מס. כ"יצואן מאושר" יוגדר כל מפעל תעשייתי שרמת היצוא שלו היא בשיעור 50 אחוז מהיקף פעילותו. המיסוי שישלמו עובדים במפעלים אלה יוגבל לתקרה של 25 אחוז. שכר ההתחלתי עד 700 דולר לחודש יהיה פטור ממס — מציעים היצואנים.

עוד מציעים היצואנים, כי שלטונות מס ההכנסה יכירו ל"יצואן מאושר" במערכת חשבונאות בדולרים, ובכך יבוטל ממילא המיסוי על פעולות מט"ח.

בכל מקרה שמפעל מגיע למעמד של "יצואן מאושר", תיקבע תיקרת המס שהוא חייב בו בשיעור מקסימלי של 40 אחוז. תשלומי הביטוח הלאומי יוקטנו ויוגבלו ל־10 אחוזים משכר העבודה.

אורי נחשון

● הפקת מדריך חדש [illegible] המוצרים של החברות התעשייתיות המובילות בישראל הולכת בימים אלה. המדריך, המופק על־ידי דן אנד ברדסטריט ישראל, יכלול פרטים על כאלף חברות תעשייתיות בישראל, מוצרים, טכנולוגיה, לקוחות, איכות, מחזור מכירות, מספר עובדים, יצוא ועוד.

גלגלי הבורסה

התחדש הביקוש למניות ההסדר

שמע המסחר נפתח אתמול במגמה חזקה במניות החופשיות, המוסברת בציפיות לחידוש היחסים עם מדינות אפריקה, ובהחלטות שנתקבלו בשבוע שעבר על הוזלת הדלק לתעשייה. ערך השוק של המניות החופשיות עלה ב־0.85%. מעבר ערך השוק של מניות ההסדר ירד אתמול ב־0.05%. הביקוש לאגרות־חוב צמודות למדד — על אף העליות למדדים נמוכים בחודשים הקודמים — מוסבר בידיעות לפיהן תופסק הנפקת צמודות למדד בצעד ראשון לביטול ההצמדה בכלל. למניות השחר היה עודף ביקוש של 410 אלף ש"ח. בשוק אגרות החוב הסתכמו עודפי הביקוש ב־8.7 מיליון ש"ח, מזה 8.3 מיליון ש"ח בצמודות למדד ו־0.4 מיליון ש"ח בצמודות למטבע.

הציבור הוציא אתמול 3 מיליוני ש"ח מקרנות נאמנות "סולידיות" והשקיע 1.5 מיליון ש"ח בקרנות הנאמנות המתמחות במניות.

הדולר השחור הוסיף לנוע בין 1.54 ל־1.55 ש"ח.

במניות ההסדר נעו אתמול התשואות החודשיות בין 1.38% ל־1.48% והתשואות השנתיות בין 18.45% ל־19.30%, תוך מחזור קטן של כ־479 אלף ש"ח. ל־4 סדרות, ל־37, 44, 51, ו־65 ימים, לא הוגשו פקודות.

בשוק המניות עלו אתמול 166 שערים, לעומת 104 שירדו ו־113 שנשארו בלי שינוי. מהם עלו 43 ב־5% ויותר ו־14 ירדו ב־5% ויותר. נרשמו 13 "קונים בלבד" ו־1 "מוכרים בלבד" (אלקו 0.25 ש'). המחזור עלה ל־11 מיליון ש"ח, מזה כ־2 מיליוני ש"ח במניות ההסדר. המניה הפעילה ביותר היתה של בנק הפועלים ע"ש, שהמחזור בה הגיע ל־575 אלף ש"ח ללא שינוי שערה.

במניות ההסדר עלו פועלים מב' — 1.8%; פועלים למוכ"ז — 0.8; אגוד רג' — 0.2; דיסקונט א' — 0.2, לעומתן ירדו אי די בי ר"ג — 0.6; אי די בי ב' — 1.0; דיסקונט ב' — 0.3. תשואותיהן השנתיות נעו בין 16.38% (דיסקונט א') ל־16.64% (אי די בי ר"ג). הפועלים ע"ש — 16.49%, כללי — 16.46%, המזרחי ש' — 16.44%. הביקוש ההתחלתי למניות ההסדר הסתכם ב־975 אלף ש"ח וההיצע ההתחלתי בהן — ב־565 אלף ש"ח.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר עלו אוה"ה — 0.9; הספנות — 0.1; הבינלאומי — 0.3, לעומתן ירדו כללי מ"ד 1 — 0.6; פי בי — 1.3.

במניות התעשיות בלטו העליות (ב־%): ישרס — 15.0; טראוול 5.0 — 15.0; ת.ג.ל. — 11.4, ב־10% עלה ליסינג 0.1, המסלול 1, רסקו מב', זיקית 5, לורזיה 1, אוקטגיו, זיקה 1, קליל 1, ח.מ.ן. לעומתן ירדו ב־10%: גלי זוהר 5, רוגוזין. המחזור במניות התעשיות התקרב ל־9.2 מיליון ש"ח.

* עוז חברה להשקעות דיווחה כי בשנת המאזן שהסתיימה ב־31.12.85 היה לה רווח מתואם של 180 אלף ש"ח, אחרי ששנת המאזן הקודמת הסתיימה בהפסד מתואם של 2 מיליוני שקלים. המסחר בניירות הערך של החברה, שהופסק ב־16.6.86, יחודש החל ב־25.8.86 (היום).

* ארזים עבודות עפר ופיתוח דיווחה כי הפסדה קטן מ־775 אלף ש"ח בשנת 1984/85 לסך 151 אלף ש"ח בשנת 1985/86.

תיקון טעות

ב"גלגלי הבורסה" מיום 21.8.86 נפלה טעות בכותרת. צ"ל של המטבעות עלה ב־0.4% ולא ב־4%, כפי שנכתב בטעות.

אלחנן הורוביץ

העורך הכלכלי: צבי טימור

בעריכת עלינא תורי

מבט ראשון — רעמת נוצות וזנב מתעקם

מאת דורית קדר

„אין חיות רעות", סבור האוצר של התערוכה הנושאת שם זה והמוצגת בחודשים אלו במוזיאון „אדם וחיה", בפארק הלאומי ברמת גן.

התערוכה אורגנה על־ידי „אמנות לעם" ו„רשות שמורות הטבע".

„בעלי חיים" המלה בעברית ובלאטינית מתייחסת הן לחיה והן לנשמת האדם. רוחניותו של אדם משכבר הימים הוכחה על־ידי קרבתו אל בעלי החיים. השאמאן העוסק במאגיה מלווה תמיד בחיה, שהיא מעין צל שאינו מתנתק ממנו. המכשפה מן האגדות לא נפרדת מהעורב או החתול הנמצאים בקרבתה. איש הרוח הבודהיזטי לא יעז לפגוע לרעה בחיה פן יכולע לו בגלגול הנשמות הבא.

החיה מהיבט פסיכולוגי מסמלת את היצרים הבסיסיים, את כוח החיות והחיוניות שבאדם.

מחקרים פסיכולוגיים מתקדמים משמשים בבעל־החיים כדי לרפא עכבות ומעצורים ולפתח יכולת תקשורתית טובה ותקינה יותר. אבל מעל הכל מסמלות החיות, על המגוון הרב שלהן, את עושרו של העולם, ריבוי תצורותיו, צבעיו והבעותיו. חריגת החיות שנעשית על־ידי אדם היא נטילת חלקיקי יופי משלמות.

התערוכה מייצגת גישות של אמנים שונים אל הנושא והיא בכללותה ובבחירת מקומה — מרגשת ונאה. נאה הציפור מהדפס רשת של ישראל פלדי, על רעמתה ונוצותיה עשויות הפסיפס, זנבה המתעקם מטה וממנו פורץ ים של כתמיות נוצצות נהדרות. היא מביטה, הציפור, וחוגגת את יופיה בעין כחולה ועגולה.

חוגג גם היען של אריה נבון, מריות ופנדה. רפרופי השחורים המהירים וצבעניים הם כלבוש רקדנית בלט מעורנת, מרצרצת והומיה. לעומתו היען של חנה אורלוף קשוב, דרוך, מקובע על־ידי הפיסול ומהודר ומאופק.

עוף דורס ברישום פחם של יוסף קונסטנט מכונס. עז ואומר מלכות. שונה מ„עורב צעיר" של צבי תדמור המעובה מצבעי שמן, מסובב בארומים: עורב שכנפיו קצרות למרי והוא מנסה ולא יכול להתרומם מעלה, ככול בגשמיותו החביבה. לבטח מקנא בציפורי האקוטנטה של ארווין סלומון, הקלות על רגליהן ושלמות בעיצוב גופן הענוג.

העורב של אהרן מסג, מהודפס רשת, סכמטי יותר, כולו אופל. משום מה הצמיח עורב מסתורי זה ארבע רגליים וחלקו האחורי נחתך. זאת על חשבון המקור שהתארך יתר על המידה ועיניים מוכפלות משובצות בארום. ציפור מנבאת רעות זו נוגדת את „עוף החול" בתחריט צבעוני של עודד פינגרש, המצמיח כרבולת עשויה אצבעות אדם. הוא, כמו החול, עשוי זהובים וקווים אפורים, נבנה מחפצים, אברי אנוש ואזכורים של ציפורים.

הינשוף מכרונזה של צבי אלדובי לא מאמין באקדות אלא בכוחה של הצורה המופשטת, המעבירה בעת ובעונה אחת את הייחודיות הינשופית.

ישנם קופים משפחתיים וחופשיים, מעורדים ואנושיים וצנועים, כמו של לורויג שורין, וישנם ענקיים ומגושמים שאחרים — גרועים מהם — כלאום מאחורי סורגים, כמו האומלל של מרדכי מורה.

סוסים הדוהרים כסוחבים מרכבות אלים של ראובן רובין נמצאים בשכנות לפרדות ביפו. בהמות שנועדו לעבודת היומיום האפרורי — יציריו הפיוטיים של אבי מניכל.

אודרי בריגנר מציירת עז הססנית ואימפרסיוניסטית, גנדרנית מעט ונינוחה, ללא יומרות כנגד בן הקרניים האיקוני והמסוגנן של שרגא וייל או העז המעופפת ואקסטטית של יהודה יציב.

הכלב לאקי של יאן ריבורגר בצבעי מים מרגיש אחר עם סביבתו, ראשו מונח על השולחן ורק הלחמניות צבועות בבהירות, ענקיות כל כך. אולי בגלל שהן מונחות מעל לשולחן ולא מתחתיו... אולי ישכח מהן כאשר ילך לו לצירו של בעליו כמו כלבו של אורי ליפשיץ, היוצר, אמפאתיה עם האדם.

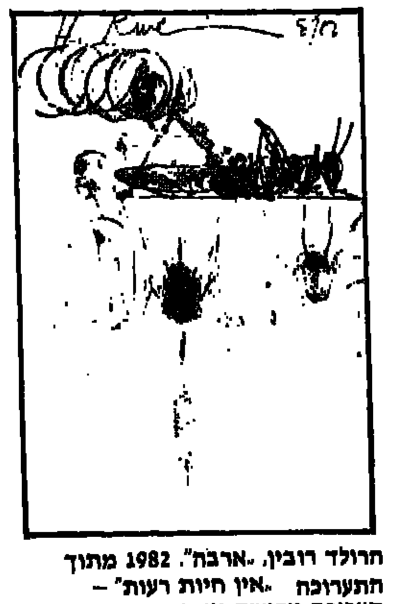

הרולד רובין, „ארבה". 1982 מתוך התערוכה „אין חיות רעות" — תערוכה מרגשת ונאה

עגל הזהב של יחזקאל שטריכמן עטור קו מתאר זהוב ובאמת עלול לפתות במאסיביות הנהדרה שלו. דומה בעוצמתו לפר הנועז, השלם והנקי כל כך של יעקב פינס.

ישנן חיות נוספות. חתולים קונדסים של דודו גרשטיין, שגופם עשוי איפיונים איפיונים של ציירים. יש על כן חתול פיקסואי... מיראויי, קנדיסקי ועוד ועוד...

אריות מתהלכים בערים המשלהבות של איוון שובל. בשעה שאצל דוד ריב הנמר הופכת לחית־נייר, שרק ילד אחר קטן שם לב לנוכחותה סמוך לשולחן ביתי.

ישנן גישות סמליות כמו של אברהם אופק, ההופכות לקמע חידתי, ישנן כמו של שלום מצפת — היוצרות את סיפור הבריאה הכל כך מבראשיתי, גישות המתעמדות לרדת אל עומקה של הנשמה כמו מיכל נאמן וגישות מאגיות הצופנות כוחות־על כמו מרים נישרי ומן הסתם עבודות המשקפות את החומר עצמו, כמו של פנחס עשת.

תחריטים מהמאה הי"ט, שמטרתם לתעד את החיות, הנם סוכריית הסיום לתערוכה מקורית וחמימה זו.

קולנוע — היא הולכת בדרכים

„עוברת אורח" — יוקרן בקולנוע „פריז" בת"א מיום 29.8

מאת יעל ישראל

אנה היא נוודת צעירה, תמהונית וזרוקה, שאין כל דמיון בינה לבין נערת קולג' מתוקה ורעננה, שיצאה לחופשת קיץ מאורגנת בדרום־צרפת עם כל הנוחיות האפשריות. אנה (סנדרין בונר) לבושה, תורף בקיין, במעיל עור מצחין ובמכנסי ג'ינס מהוהים, ברשותה רק אוהל עלוב ותרמיל ישן. שערותיה פרועות, רביקות ומלוכלכות. היא דחויה, אינה ידידותית וגם אינה משתדלת במיוחד להתחבב על איש. היא נזרקת ממקום למקום בשכל מחשבותיה מרוכזות במציאת מזון או קורת גג ללילה. אבן, היא תיקח כל מקום שיציעו לה, באותה אדישות קסואה שסיגלו אלו שראו כבר הכל ומסיבים לשרוד בדרכים המסוכנות של החיים.

אנה זו, אם זה בכלל שמה, היא ההיפך מהילדות הטובות, היא מין לכלוכית, מתעלסת עם כל גבר שמציע לה סיגריה או מקום ללילה, מתפשרת עם הכל ואינה בררנית במזון או במיטה. כל חוותה נראית כאימתן של ילדות מהוגנות ורחוצות ושל בורגנים שפוחדים ששנותיה תערער את שגרת חייהם ותאיים על הקודים החברתיים שקבעו בעמל שנים. היא כל מה שאנשים פוחדים להיות: בלי חברה ובלי חינוכים חברתיים, חיה ללא מוסכמות, כאיל משוחררת לחיות ככל העולה על רוחה. „ילדה רעה" האדישה לגורלה הידוע לנו מראש.

של הדמויות. לשם כך השתמשה ורדה בסגנון מודרניסטי מחושב מנוכר וקר, שאינו פורט על רגשנות, ואשר בסופו הוא מגיע לכלל המטאפורה הקיומית על אדישות לגורלו של אחר.

קשת פגישותיה של אנה כוללת דמויות סטראוטיפיות של משרתת כורדה וחכרה העברייין התאב הבצע; נווד צעיר איתו היא מבלה יומיים, שותפה למצעו החם, לפיתו ולחשיש שלה; בורגנית שהיא מומחית לעצים נכחדים נותנת לה טרמפ ונתקפת ברגשות אשם על שלא לקחה אותה תחת חסותה; האגרונום המתלמד שלה, שפוחד מכל מה שאנה מסמלת; זוג של ילדי פרחים מזדקנים, שמנהלים אורח חיים טבעי אך מתחמד: עשירה זקנה וסנילית שמקבלת את אנה כמו שהיא ומבלה איתה כמה שעות של אושר ילדותי, ופועל מרוקאי שלוקח את אנה הלכלוכית למעונו הדל עד שבאים חבריו ומסלקים אותה. כולם כולם העניקו לה קצת מזון, מקום לינה או קשר בערבון מוגבל, והיא קיבלה הכל ברעבתנות, כמו כלב רחוב עזוב.

אנה אולי משודרת היחוק, בוז וציניות של „אל תגעו בי", אבל בעצם היא כמהה לקשר אנושי, וקוראת קריאה נואשת לעזרה בדרכה האילמת, בעיניה האטומות ובהבעת פניה המתחלפת בין אדישות לפגיעות. רוב האנשים שפוגשים בה אינם עומדים על מה שמעבר לארשת החיספוס המלגלג, מתחת למעטה ולמנהגים הבוטים של אחת שמפגינה עוינות ורוצה שיעזבו אותה במנוחה, ואינם יודעים שזו הפגנה רק כלפי חוץ, כי בתוכה היא כמהה לאהבה.

את אנה מגלמת השחקנית בת הי"ט

„עוברת אורח" — הבמאית אניס ורדה והשחקנית סנדרין בונר, בזמן צילום הסרט

הסרט נפתח במציאת גופתה של נערה צעירה שקפאה למוות מקור, בשדה עזוב, לאחר תלאות מרובות. או מחזירה אותנו הבמאית אניס ורדה בפלש־בק אחורנית, להתוועד אל השבועות האחרונים בחייה של אנה. שהביוגרפיה שלה לוטה במיסתורין: אין לה בית או חברים, לא רכוש ולא עבר. ורדה גם אינה טורחת להכביר פרטים על גיבורתה. אנה אינה מדברת על עצמה, ובכלל, שיחותיה הלקוניות אינן עוברות את גבול שני המשפטים. גם בסוף הסרט לא נדע הרבה על הנערה־בלייבית, שדמותה הומצאה רק כדי לתאר מצב קיומי ומציאות חברתית עגומה של אנוכיות תקשורתית. לשם כך אנו עוברים עם אנה את הימים לפני מותה. יחד איתה אנו פוגשים את האנשים האקראיים שנקרים בדרכה. כשמידי פעם משלבת ורדה מונולוגים

סנדרין בונר, תגליתו של הבמאי מוריס פיאלה ששיתף אותה בסרטו „לחיי אהבותינו" כשהיתה בת 15. היא נראית כבחירה המושלמת לתפקיד אנה ואף זכתה על תפקידה בפרס הסיזר הצרפתי.

אניס ורדה, שהחלה את הקריירה שלה בימי „הגל החדש" הצרפתי של שנות ה־50, עשתה עד כה עשרות סרטים, שביניהם: „קליאו מ־5 עד 7" ו„האחת שרה והשניה לא". כאחת מהיוצרות הבודדות של הגל החדש היא משלבת בסרטיה מסר פמיניסטי לעילא. גם בסרטה הנוכחי יש במה הרים על מעמדה של האשה, שעדיין נתפסת בחברה כיצור מוגן וחלש, שלא מקובל לראותו כנוודת חסרת אחריות כאנה. לו עשתה את סרטה אודות נווד גבר, ברור שהקונספציה היתה משתנה לחלוטין.

מוסיקה — גיל שהם עם תזמורת הנוער הגרמנית

תזמורת הנוער הלאומית של גרמניה תגיע בסוף החודש לסיור קונצרטים בישראל, בהזמנתו של שר החינוך והתרבות מר יצחק נבון. הסיור ייערך ביוזמת חברת „מרצדס" ובחסותה וילווה גם בביקורת של פרופ' ריטה זוסמוט, שרת הבריאות, המשפחה והנוער של גרמניה. על התזמורת ינצח המנצח הישראלי גארי בארתיני.

תזמורת הנוער הגרמנית נחשבת לאחת מתזמורות הנוער הטובות בעולם. בתזמורת כ־100 נגנים בגילאים שבין 14 ל־20, המהווים את העתודה הנבחרת לתזמורות הגדולות של גרמניה. תהליכי הקבלה לתזמורת קפדניים ביותר ולרבים מחבריה עבר של זכייה בתחרויות מוסיקה בינלאומיות. מדי שנה יוצאת התזמורת למסעות קונצרטים בעולם. בין היתר ביקרה בלונדון, מונטריאול, בריסל, מדריד, ברלין, בוקרשט, אדינבורו, סן פאולו ועוד.

בביקור הנוכחי יופיע עם התזמורת, כסולו, הכנר הישראלי הצעיר גיל שהם, שיבצע את הקונצ'רטו לכינור ותזמורת בסי במול אופ. 26 של ברוך.

עוד תבצע התזמורת את הסימפוניה הפנטאסטית בחמישה פרקים של ברליוז, ואת הסימפוניה ה־2 „אראג'יו" של קרל אמדאוס הרטמן. הקונצרט הראשון יתקיים בקיבוץ דורות ב־30.8. אחר־כך יתקיימו קונצרטים בעין השופט, תל־אביב וירושלים.

תיאטרון — מסעות המלט

„המלט" בביצוע „אוקספורד־פלייהאוס" מגיע מבריטניה דרך דנמרק לישראל

בראשית החודש הבא מגיעה ארצה להקת ה„אוקספורד פלייהאוס", הנתמכת על־ידי המועצה הבריטית לאמנויות (הגוף המקביל אצלנו למועצה הציבורית לתרבות ואמנות). היא תביא עימה את הטראגדיה השקספירית, „האמלט".

חשיבותו של ביקור כזה אינו בכך שזו להקה שבראשה שחקנים מעולים, אלא בהזדמנות החשובה מאוד הניתנת לקהל חובבי התיאטרון בישראל לראות גירסה טובה של המחזה השקספירי, שנחוץ לראותו שוב ושוב, ולא רק פעם בעשר שנים, כפי שהדבר קורה אצלנו (ואז, על־פי־רוב, בנוסחים חדשניים שונים, המבטאים אולי את כושר המצאה של הבמאי. אבל אינם אומרים הרבה למי שאינו מכיר את היצירה בצורתה המקורית, הבלתי „משופצת" (והמסורתית), כי ללא ראיה חוזרת כזו, אין נקודת־אחיזה לצופה, וניטלת ממנו האפשרות להשוות.

גם הפעם, למרות שהצגת הבכורה נערכה דווקא בטירת אלסינור היפה הסמוכה לקופנהאגן, מיקום גיאוגראפי שאין לו הרבה משמעות דראמאטית, הועתקה העלילה הצרונית מימי הביניים בדנמרק אל ממלכה זרה, שגם בה „יש משהו רקוב", כאימרתו הידועה כל־כך הנסיך בעל חוות היגון. הבמאי — ריצ'ארד ויליאמס — בחר בחצרו של לואי ה־14, מלך צרפת, משום שחצרו של „מלך שמש" היתה לא פחות תככנית ורצחנית מזו של המלך הדני. אגב, לואי נקרא „מלך שמש", משום שבהיותו עוד נער, רקד את תפקיד אפולו, אל־השמש, באחד הבאלטים החצרוניים, בהם התעניין כל חייו.

את המלט יגלם הפעם דייוויד תרפלאל, ואת [illegible]יו, גרטרוד, השחקנית ג'ין מארש. המופע [illegible]ע אלינו ישר מפסטיבאל אדינבורו, שבו [illegible]ישר. אגב, לחזות השנה גם ב„חמש צעקות" קבוצת „תמו־נע" הישראלית בבימויה של [illegible]יה צוקרמן.

„המלט" — משהו רקוב בחצר לואי ה־14. בתמונה: דיוויד תרפלאל במעודת אלסינור

מי שחושב, שהשפה האנגלית המסובכת [illegible]תיקה של שקספיר היא למעלה מרמת [illegible]עותיו, אינו צריך לעניות דעתי, להתלבט [illegible]זה: מנסיוני אני יודע, שאם מכירים מחזה [illegible]שר לקרוא בו שנית בתרגום לפני ההליכה לתיאטרון, יש הנאה רבה גם אם לא מבינים כל רפליקה. להיפך, אם נוכחים בהצגה בשפה בלתי מוכנת, אבל יודעים את העלילה, יש פנאי ליהנות מהמשחק, הבימוי ושאר היבטים הבימתיים, ללא צורך לעקוב אחרי כל שורה ושורה.

ה„אוקספורד פלייהאוס" מגיע אלינו בסיוע „המועצה הבריטית", וההצגות יתקיימו ב־3־4 בספטמבר בתיאטרון ירושלים, ומה־6 ועד ה־13 בו בתיאטרון „הבימה" בתל אביב.

ג.מ.

שיראק נעל את הדלת

פליטים באסקים בצרפת חוששים מפני גירושם בחזרה לספרד, לאחר שראש הממשלה שיראק הבטיח לשתף פעולה עם מאדריד נגד פעילות בדלנית

מאת אדרדו היגינס, רויטר

„הנה במרה, הם התלקו ואני עדיין פה", אמר פליט באסקי מספרד, לאחר שפתח את שער־העץ הכבד של בית־החווה הנידח בכפר הבאסקי הזעיר בצרפת. אורחיו נסעו כמעט שעתיים כדי להגיע אליו מזועקים על־ידי קריאת טלפון מבוהלת בשעת חצות, שסיפרה על המשטרה מתנכלת לבית.

„הם היו כאן כבר קודם־לכן. אך בימים שלא אירע לאשר לדעת מה פירוש הדבר", אמר הפליט בהתנצלו על שהוציא את אורחיו, ידיד ועיתונאי באון, ביורה העתיקה של איזור הבאסקים בצרפת.

בבית־האיכרים, המלא כולו סמלים של תנועת הגרילה הבאסקית הבדלנית „אט"א" („מולדת וחופש לבאסקים"), אכן יש עלול להיות פירוש הדבר. ברצותה לצוד את „אט"א" מלהשתמש בטריטוריה צרפתית לשם תיכנונן ואירגונן של התקפות מעבר השני של הפירנאים, גירשה צרפת בשבועיים האחרונים של יולי חמישה באסקים לספרד והודיעה, כי תמשיך בגירושים.

הקשחה בעמדת פאריס

הפליט, שביקש להישאר בעילום שם, אמר כי חשש שהגיע תורו, כאשר באו אנשים מן היחידה המיוחדת נגד מהומות וממשטרת הגבולות המיוחדת של צרפת אל הכפר הנידח באזור הפירנאים. לדבריו, הם התלקו לאחר שסיירו כמה שעות בשביל הבוצי לפני הבית: „לא ידעתי מה הם רוצים", אמר, עייף מחוסר־שינה בשעות הקטנות של הלילה.

הוא שוהה בצרפת זה עשר שנים עם אשה, עבודה חלקית ורשיון מגורים זמני, ולדבריו סבור היה כי לעולם לא יוחזר לספרד.

והנה עתה נהרסה תחושת הבטחון שלו ושל רבים מ־800 הבאסקים הספרדים אשר מצאו מקלט בצרפת, וזאת בעקבות הבטחתו של ראש הממשלה ז'אק שיראק „לשתף פעולה ללא כל הסתייגות" עם מאדריד נגד חשודים בפעילות בדלנית.

„צרפת לא תשמש כבסיס עורפי לטרוריסטים הפועלים בספרד", אמר שיראק לא־מכבר, אחרי התנקשויות־דמים של אנשי אט"א באנשי המשמר האזרחי הספרדי.

ההבטחה הזאת ניתנה אחרי הקשחה מתמדת בעמדתה של פאריס כלפי הפליטים הבאסקים מאז 1984, כאשר צרפת גירשה מתחומה שלושה באסקים, שהואשמו בפעילות בדלנית.

קרוב מדי לספרד

„אכן אני חרד, אך החיים חייבים להימשך באורח נורמאלי ככל האפשר", אמר הפליט. אף־כי הוא מודאג מכך שלצורך עבודתו החלקית, עליו לנסוע לעיירה בגבול... „זה פשוט קצת יותר מדי קרוב לספרד", אמר.

כמוהו כפליטים אחרים, הוא פוחד מהתעללות ואפילו מעינויים, אם יימסר לידי משטרת ספרד וייכלא שם על־פי החוק החמור נגד טרור.

ואולם לדברי פקידים צרפתים הם מאמינים, כי מעשי התעללות מסוג זה נדירים מאז שובה של ספרד למשטר דמוקראטי, לאחר 39 שנות הדיקטאטורה של פראנקו.

רק כ־15 פליטים באסקים נהנים בצרפת ממעמד של פליטים פוליטיים, ויתרם חשופים לאפשרות של גירוש על־פי „הליכים מיוחדים בעלי דחיפות מוחלטת".

ההליכים האלה, שעד לחודש יולי השנה שימשו אך לגירושם של באסקים אל מדינות אחרות, אך מעולם לא לספרד, מאפשרים לשרי־הפנים לעקוף דיונים משפטיים הנמשכים תכופות זמן רב.

אך בשבועיים האחרונים של חודש יולי גורשו, בהליכים הללו, חמישה באסקים חשודים בפעילות בדלנית אלימה לספרד עצמה.

הפליטים ואוהדיהם בצרפת מכחישים כל מעורבות בפעולות צבאיות, וטוענים שלאט"א אין כל כוונה לתקוף מטרות בצרפת, חרף איומי התנועה ב„הסלמת" פעילותה במחאה נגד הרדיפות בצרפת.

ואולם אך מעטים מהם מסתירים את אהדתם כלפי אט"א וכלפי השימוש באלימות בספרד, כדי לקדם מה שהוא בעיניהם „מרד לאומי לגיטימי".

בית־האיכרים הנידח היה מלא סמלים של אירגון הגרילה, אשר רצח בחודש יולי בספרד לפחות 12 בני־אדם, ופצע למעלה משישים.

מעל לאח הראשית היה תלוי דגל באסקי אדום־ירוק־לבן — ליד טבלת עץ מגולפת עם ראשי התיבות אט"א וסמל האירגון — גרזן ונחש, וכן עם כתובת בלשון הבאסקית, הדורשת מאבק כולל.

שני אנשי משטרה צרפתים בלבוש אזרחי אוחזים באקטיביסט באסקי, זמן קצר לפני גירושו לספרד: זהו המגורש החמישי במו יולי. (צילום אי. פי)

מעמד בינוני בשער הארמון

מאת ניקולאוס ברנדה, צ'ילה

איש מדיירי רחוב סרנאנו ירנגה, מרכז של סאנטיאגו דה־צ'ילה, אינו מוכן למסור מידע, כולם פוחדים מן ישוב הנבא ונתקם באמבורית באלה שהיו שם לרבה, רק הכומר של המנכסיה השכנה, „חסרם אוברודי" (ישו הפועל), שמע מה שחבריות סיפרו לו: „בשלושים וולים, פניהם צבועות בשחור, הקיפו את הרחוב בשעה 8 בבוקר ותפסו את רודריגו רוזאס הצעיר ואת כרמן גלוריה בת ה־18. הם הציתו את רודריגו במקרות הבוער ורמסו ברגליהם את כרמן שהושלכה על הארץ. ממכונית הובלה אמר כנוון, שמכוחו על שני הצעירים ... כמו לפיד חי ריץ רודריגו מנוסה לפינה, מנסה להשתחרר מבגדיו הבוערים. כרמן היתה מוטלת על המדרכה כמו מתה. רודריגו רוזאס הוא אחד מבין עשרה הנרצחים בשני ימי השביתה של ראשית יולי.

במגור הפועלים וילה קוסיתנאס פגעו כדורי מוות בילדה בת 13, ששכבה בביתה אחרי קניית לחם. בסך הכל נפצעו או נעצרו, לדברי הוועדה הצ'יליאנית לזכויות האדם, 700 איש. יום יום צועדים אלפי בני־אדם בלוויות ובהפגנות־מחאה ממשכנות העוני של סאנטיאגו אל בתי־הקברות המרכזיים של העיר, כדי לחלוק כבוד אחרון לקורבנות הדיכוי הממשלתי.

על השביתה הכריזה „אסיפת האזרחים", גוף המורכב מ־18 אירגונים מקצועיים, ביניהם איגוד האיכרים, התאגדות הסטודנטים, רופאים, אדריכלים, מורים ופרופסורים, קבלני תובלה, הנוטנים וצירים וברית האיגודים המקצועיים החופשיים. אף כי השלטונות מפגינים שלווה, הם הוציאו מייד פקודת מעצר נגד נציגי „אסיפת האזרחים". מאז מתפרסמות עמדות האופוזיציה באמצעות קלטות, המוקלטות במחתרת. ואולם המטרה הראשית — שיתוק גמור של החיים הציבוריים — לא הושגה על־ידי השביתה. וכך גם לא נענתה הקריאה למרי אזרחי, אי־תשלום מיסים וחרם על העסקים הבינלאומיים הגדולים הנתמכים על־ידי הממשלה.

מאחר שהשביתה הזאת, לראשונה מאז ההפיכה הצבאית ב־1973, אורגנה על־ידי המעמד הבינוני, לא יכול המשטר לנפנף כהרגלו, בסיסמת אנטי־קומוניסטית. לקבלני התובלה אין יד בהסלת מצבת ואף־אשר להאשים את התנועה הועידים בהתקפותיהן של קבוצות שמאליות על תחנות משטרה ומשמרות צבא.

אותן קבוצות חברתיות עצמן שעזרו ב־1973 להפיל את הנשיא הסוציאליסטי סאלוואדור איינדה, מתייצבות כיום לפני שערי ארמון הממשלה כדי לשים קץ לשלטונו של הרודן המזדקן פינושה. קבלני התובלה גורסים שאין הבדל בין איינדה ובין פינושה: שניהם ניסו, על־ידי מדיניותם הכלכלית, להחזיק את המעמד הבינוני, איינדה על־ידי הלאמה, ופינושה על־ידי מכירה כללית של הארץ לקונצרנים הבינלאומיים הגדולים.

בשעה שהצבא תפס את הכרכים, יחידות מחץ הדרו אל האוניברסיטות וחיילים ירו על מפגינים צעירים. פוצצו עשרות קווים של מתח גבוה וגשרים ונוצרו אוטובוסים ומשאיות. אפילו בפיצוצה של חופת המעולות הצבאיות, הופיעו בגלוי לוחמי גרילה מארקסיסטיים חמושים, זעקו סיסמות, קרב, נעלמו שוב. למשטר קשה מאי־פעם להתמודד עם הטרור.

(די צייט)

בעריכת דוד ארן

כינורותיו של הרב־סמל

מבקרי קונצרטים בעולם הוקסמו למשמע קולם החוק של „כינורות סטון" — שהם, כפי שמתברר, מלאכת־יד של איש־צבא אמריקני בלתי־ידוע ברבים, העוסק בבניית כינורות כעבודה צדדית וקורא לכלי הנגינה היפהפיים שלו, שמחירם כיום 5,000 דולאר, „פירל" — שם הכינורות הכפריים הפשוטים, שבהם מלווים ריקודים.

כינורותיו של רב־סמל סטון זוכים להערכה רבה. מנגנים עליהם בחצי תריסר תזמורות, המסיירות ברחבי העולם, ביניהן התזמורת הסימפונית של בוסטון והתזמורת הסימפונית הלאומית של וושינגטון.

לדברי מוסיקאים מקצועיים, ניתן להשוות את צלילם החם של הכינורות לזה של יצירות רב־האמן האיטלקי בן המאה הי"ז, סטראדיווארי.

„הכלים של סטון יפים להפליא", אומר ורנון סאמרס, נגן כינור ראשון בתזמורת הסימפונית הלאומית: „הוא עושה את מלאכתו בקפדנות שאין לה אח ורעוגמה". הטענה היחידה בפיו של סאמרס על הנגן הצבאי בן ה־40 היא, שהוא „עושה פחות מדיי כינורות".

סטון עוסק במלאכתו זו אך בחלק של זמנו, ומכין רק כינור אחד לשנה בבית־המלאכה שלו, השוכן במרתף ביתו באחד מפרוורי וושינגטון. עבודתו העיקרית היא נגינה בקבוצת כלי המיתרים בתזמורת הצבא האמריקני, שהוא חבר בה כמעט עשרים שנה.

סטון, גבר נחבא אל הכלים שדיבורו מתון מתון, התחיל לבנות כינורות בהיותו בן עשרה.

„התעניינותי במלאכה הזאת גדלה בהדרגה", הוא אמר בראיון: „תחילה ביקשתי לדעת משהו על הכלי וכיצד בונים אותו, ולכן שאלתי ספר מן המורה שלי לנגינת כינור".

בטרם מלאו לו 20 שנה למד בעצמו את האמנות של בניית כינורות, שמקורותיה בעיר קרמונה שבאיטליה, ובענקים כגון סטראדיווארי ואנדריאה אמאטי.

מאז נודע סטון בחוגי מוסיקאים באיכות מלאכתו. כינורותיו ידועים לא רק בטוהר צלילם ובוהרו, אלא אף בקישוטיהם מלאכת־מחשבת וביפי ר„שבלוליהם" המצויירים.

„אני אוהב באמת שמלאכתי תיראה מושלמת", אמר סטון: „ואינני ממהר בעשייתה". דביקותו בשלימות מקטינה את תפוקתו. סטון בנה עד כה רק כעשרים כינורות וכמה ויולות — אך רבים מכליו נמצאים בשימוש בתזמורות גדולות.

„הכינורות שאני בונה טובים מאוד", אומר הוא, אך מוסיף בענווה האופיינית לו, כי אי־אפשר להשוות אותם או כלים אחרים הנבנים על־ידי בעלי־מלאכה בימינו, עם אלה של רבי־האמנים מהמאה הי"ז.

סטון מאמין כי עתיקותו של העץ, ולאו דווקא לכה מיוחדת או שיטה סודית בעיבוד העץ, אינה מאפשרת לחקות את צלילם של כינורות סטראדיווארי. „לו יכולנו למצוא עץ שגילו מאה או מאתיים שנה, היה בידינו לבנות כינורות שלא יפלו בטיבם מזה של כינורות סטראדיווארי".

מחיר של כינור סטראדיווארי מגיע כיום לכחצי מיליון דולר, בעוד שכינור של סטון נמכר אך בחלק קטן מן הסכום הזה.

„כרגע זה אני דורש בעד כלי 5,000 דולארים", אמר בונה הכינורות, והוא הוסיף בצער שמחיר זה אינו עוד בהישג ידם של לומדי נגינה, שהיו לקוחותיו הראשונים. אף כי חסידיו של סטון בעולם המוסיקה משוכנעים שהיה יכול להתפרנס בכבוד רב מבניית כינורות, אומר הוא כי לא יעשה כן עד שיפרוש מן הצבא, בעוד כעשר שנים.

„בצבא זוכה אני ביתרונות שלדעתי יש בהם חשיבות", אמר סטון, שהוא נשוי ואב לבת בגיל 7. לדבריו, הסיפוק האישי הוא המניע הראשי לכך, שהוא בונה כינורות, ושכרו החשוב ביותר. „כל כינור שאני בונה שונה במקצת מקודמו", אמר: „זה מעניק לי תחושת ציפיה והתלהבות".

בחותכו עץ אשוחית ואורר ובהדביקו את חלקי העץ של הכלי בדבק מיוחד, אומר סטון, כי ברקע של עבודתו עומדת תמיד המחשבה כי „ייתכן שלכינור הזה יהיה הצליל שאני רוצה בו".

ג'ין גיבונס

מחלות מוסיקליות

בקשה מחולה, שינגן כמה תיבות בכינור או בפסנתר, היא דבר שיגרתי בעבודתו של הנוירולוג ד"ר מייקל צ'ארנס בסאן־פראנציסקו. „תרגילים" מוסיקאליים מסוג זה מהווים חלק בלתי־נפרד מאבחנות הרופא.

עד לפני זמן קצר לא היתה מודעות רבה לצורך בענף רפואי העוסק במחלות הפוקדות אמנים מבצעים שלא כמו הטיפול בספורטאים, שהוא ענף מבוסס היטב ברפואה. הזנחנו עד כה החולאים המיוחדים, שמהם סובלים מוסיקאים, רקדנים ושחקנים.

והנה עתה קיימות בכמה ערים של ארה"ב — בוסטון, ניו־יורק, דנוור, שיקאגו, קליוולנד ופילאדלפיה — קליניקות המתמחות בטיפול באמנים מבצעים.

הקליניקה האחרונה מסוג זה נפתחה באביב השנה בסאן־פראנציסקו, ובאותה עת בערך החל להופיע בפילאדלפיה כתב־עת רפואי חדש, „בעיות רפואיות של אמנים מבצעים".

„לפרקים צפייה בחולה המנגן בכלי שלו היא החלק הדראמאטי ביותר של הפגישה עימו", אמר ד"ר צ'ארנס על חוליו המוסיקאים.

צ'ארנס, בעצמו פסנתרן חובב, הנשוי לחלילנית, חש לפני כמה שנים בחולשה בבדיו, ונאלץ להפסיק לנגן. אחרי גוברת [illegible] ניתוח קטן יכול היה לחדש את נגינתו. התנסות זו עוררה את התעניינותו בתחום הנ"ל.

בדיקות רפואיות סטאנדרטיות אינן מגלות, לדבריו, את הסיבות להופעות כגון מתיחות גידים, התכווצויות שרירים ועייפות. ואולם רופא מנוסה בטיפול במוסיקאים יהיה מסוגל לזהות את הבעיה על־ידי מעקב אחרי נגינתם.

רופאים מסויימים מקליטים את נגינת החולה על סרט־וידיאו, ומנתחים אותה בתנועה איטית כדי להגיע לאבחנה.

תיקון פגמים מסוג זה עשוי לדרוש ניתוח, מנוחה או טיפול. במקרים מסויימים נפתרת הבעיה פשוט על־ידי החזקה נכונה של כינור בכתף, או על־ידי שימוש ברצועה אחרת לגיטארה.

שחקנים, הסובלים מאימת במה, מופנים תכופות אל פסיכיאטר.

כאבים ופיגושים, הנגרמים על־ידי שעות רבות של אימון יומיומי, עשויים להיראות כדבר של מה בכך בעיני אדם מן החוץ. אך תכופות הם חמורים די כדי לבטל קונצרט או אף לשים קץ לקאריירה. שניים מן הפסנתרנים המכובדים ביותר של ארה"ב במאה הזאת, ליאון פליישר וגארי גראפמן, גילו בעיצומה של הקאריירה שלהם כי אינם מסוגלים עוד לנגן, בשל בעיות בידיהם אחרי שנים של נגינה.

„תוך שלושה חודשים ביקרתי אצל 18 רופאים, ונתנו לי אבחנות כמעט באותו מספר", כתב גראפמן בגליון הראשון של „בעיות רפואיות של אמנים מבצעים".

לבסוף, ב־1980, גילו רופאים בבוסטון עיוות בשרירים, שנגרם על־ידי פציעה לפני שנים.

בכתב־העת הנ"ל מופיעות גם עבודות על פגיעות בשרירים, בעצבים ובעצמות בעקבות שימוש־יתר, ועל סוג פגיעה במרפק המאפיין נגני כלי־נשיפה מעץ. עורכת כתב־העת, ד"ר אליס בראנפונברנר, אומרת כי בגליונות הבאים יתפרסמו מחקרים על תחומים הקשורים בביצוע, ועל הסכנות הכרוכות בעמל מלאכותי, על הבימה. כן מתוכנן פירסום מאמרים על קשיי אכילה של רקדנים ועל בעיות שקדים ופוליפים של מוסיקאים.

„זהו תחום חדש לגמרי, וכאשר אתה מתחיל בתחום חדש קיים תמיד מחסור במידע", אמרה היא. „עלינו יש צורך להפיץ את המידע המועט הזה בין הרופאים המטפלים בסוג זה של רפואה".

לדבריו של ד"ר צ'ארנס, אמנים מבצעים רבים מהססים להודות בבעיות רפואיות הקשורות בעבודתם. שכן — כמותם כספורטאים — הם חוששים שיאלצו לפרוש ממקצועם, שהתחרות בו רבה מאוד.

דין לוקן

58 אלף תלמידים ב־330 מוסדות חינוך בת"א בתשמ"ז

מאת זהבה מרום, כתבת "על המשמר"

58 אלף תלמידים ילמדו השנה ב־300 מוסדות חינוך בתל־אביב. עיריית ת"א הקציבה למטרות חינוך לשנת הלימודים תשמ"ז סכום של 78 מיליון ש"ח, שהם 28 אחוז מתקציבה.

על כך מסרו אתמול במסיבת עיתונאים ד"ר חיים בסוק, ראש מינהל החינוך בעיר, וד"ר שמשון שושנג, מנהל מינהל החינוך, הנוער והתרבות לשעבר, העובר לשמש כמנכ"ל משרד־החינוך.

עיריית חיפה
משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה טל 04-640775
הודעה על־פי סעיף 149.
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: מר שרם יעקב — לאשר תוכנית שינויים ברחוב 2539 — מגרש 244 בגוש: 10800 — רמת גולדה.
הבקשה כרוכה בחריגות הבאות:
1. עודף שטח בניה מעל למותר.
2. בליטת מדרגות חוץ 80 ס"מ למרווח הצדדי.
3. גובה התדרים במפלס קומת העמודים מתחת למותר.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבניין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00–11.30.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, יפנה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
איתמר ינוביץ, מהנדס העיר

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי "הדרים", הוד השרון
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית
בהודעה על אישור שינוי תכנית מיתאר מקומית מס' הר/177/1, שפורסמה בעיתון זה בתאריך 30.7.86 נפלה טעות. מס' התכנית הנכון צריך להיות הר/177/1, ולא ר/177/1, כפי שפורסם בטעות.
ר. שיש — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

תיקון טעות
בפרסום מיום 6.8.86 לפי סעיף 149, נשמטה הכתובת: מלון קרלטון, רחוב מורד הירקון 10, תל־אביב.

עיריית פתח־תקוה
מנהל ההנדסה
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת
הודעה
על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח־תקוה בקשה לאישור שמוש חורג בגוש 6712 חלקה 129 ברחוב לוחמי הגטו מספר 33.
לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ג' בו מותר השימוש למגורים.
הבקשה היא לאישור שמוש חורג למסחר.
מאת שינויים בדירה לתקופה של שנתיים כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.
ד. תבורי — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי שמעונים
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה שמעונים הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 2א' לתכנית מפורטת 264/03/7 — קיבוץ רוחמה.
ביחד עם התשריט המצורף אליו.
עיקרי הוראות השינוי: תיחום שטח פיתוח של הקיבוץ; קביעת אזורים ועתודות קרקע לשימושים שונים; התווית רשת דרכים למיניהן וסיווגן; קביעת הוראות בניה שונות המסדירות את המגורים, מבני ציבור מבני משק ותעשיה באזורים בהם מותרת הבניה; קביעת הוראות לטיפוח שטחי נוי; קביעת תנאים, הנחיות ושלבי פיתוח.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית כ־478 דונם, קיבוץ רוחמה.
כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל ענין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הוועדה המקומית האמורה. התנגדות תוגש בכתב בפירוט הנמקות בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.
שלום רנינו
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתניה
ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בנית מגורים לבית על חלקה 6.7 בגוש 8262 רח' גד מכנס, מאושרת מבוקשת כהקלה: של 21% קומת מרתף במחסה ציבורי דו תכליתי, קומת מסד, קומה מפולשת ומרפסת פתוחות לחדרים.
את התכנית מס' 6840 ניתן לראות במשרדי הוועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
י. אלרואי, יו"ר הוועדה המקומית

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתניה
ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור: תוספת/בנית מגורים לבית על חלקה 229 בגוש 7932 רח' ישעיהו מס' 28 בחריגה: של עד י"ב בניה.
את התכנית מס' 16/86 ניתן לראות במשרדי הוועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
י. אלרואי, יו"ר הוועדה המקומית

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג ממגורים למרפאת שיניים בקומת קרקע ברחוב שד' בן גוריון מס' 87 גוש 6213 חלקה 193.
תיק בנין 4/204-087
בעל קרקע או בנין המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו והובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
י. בססי, סגן ראש העיריה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לתוספת אחוזי בניה ג' ברחוב אפטר מס' 12 גוש 7222 חלקה 44 תיק בנין 012-2114/1.
בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו והובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
י. בססי, סגן ראש העיריה, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי, קריות
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 כי במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה להקמת שני מבנים ברח' פלמ"ח 21 גוש 11550 חלקה 18 קרית ביאליק, מהות הסטיה:
1. ניצול חלק מקומת העמודים כקומת מגורים.
2. גובה יציאות לגג.
כל המעוניין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הוועדה המקומית, שד' ויצמן 5 קרית מוצקין, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.
ע. לוי, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

09.00 עד כאן — רצף יומי של דפי טלטקסט למידע ובידור 09.05 שעת כושר — תרגילים לשיפור הכושר הגופני לכל המשפחה 09.15 ציפיטפטו — נהג — ציפי אוהבת להיות נהג של אוטובוס. היא בונה לה אוטובוס מקוביות ונוסעת לה ברחבי הארץ 09.40 דון קישוט — פרקים 32, 33 — סאנצ'ו פנשה מגיע לאי שלו בתור מושל. הוא אינו יכול להמשיך ולהתמודד עם משרת המושלות שהעניק לו הדוכס. הוא מחליט לנטוש את השררה למען החופש ולחזור לאדונו דון קישוט 10.30 מחלקי העיתונים — פרק 10: אורחים לא קרואים — הפעם מסתבך נוויל טופית. אחיו של נוויל נתפש בעת פריצה לדירה ריקה, שדייריה היו בחופשה. מתברר, שנוויל הוא המספק את המידע בדבר דירות ריקות 10.55 המוסיקה הדתית של דיוק אלינגטון — חלק ב' — חלקו השני של הקונצרט שהתקיים בקתדרלת סט' פול שבלונדון, לזכרו של המלחין דיוק אלינגטון 14.00 עד כאן — רצף יומי של דפי טלטקסט למידע ובידור 14.05 שעת כושר תרגילים לשיפור הכושר הגופני לכל המשפחה 14.15 מאה ציורים מפורסמים — גנים — ציור של מגוריאן — עץ התפוח הפורח 14.25 קסים קסם — תלבושות 14.50 סרט מצויר 15.00 פרפר נחמד — בקיץ — בין מנחש מה הם הדברים שצריך לקחת כשהולכים לים. הוא מאד סובל מחום הקיץ. חם לו באף וחם לו בבטן ובגב, ולכן עפרה מכינה לכולם שלגונים 15.25 בג'סט — פרק 4 — שלושת האחים לבית ג'סט נפגשים בלגיון הזרים. יחידת הלגיון מועברת לאורך, שם הם פוגשים לראשונה את מפקדם, לז'ון, המתגלה כאיש אכזר וחסר מעצורים 16.00 זהו זה — בשידור חי 17.00 ערב חדש — מנחה: רפי רשף 17.30 עליזה בארץ הפלאות — סדרה בהפקה על פי ספרו של לואיס קרול שם הפרק הפיקניק של המלכה — בפעם הראשונה בחייה יוצאת מלכת הלב לפיקניק. בעקבות אכילת פטריות היא מצטמקת לגודלו של חרק 18.00 מועדון התחול שמיל — הפעם מארחות במועדון בובות העץ של אריק סמית. הילדים מוזמנים להתחקות אחרי אופן המעלתן של הבובות, בבובות — עכברים, בנות, יענה הליצן מירה, חסידי ומרי רוק, ירקונים, ומרי אופרה ומנצח תזמורת השוקו. יוסי גרבר מופיע בדמותו של מנהל התאטרון המגלה מעט מסורותיו 18.30 קלמה החדשות (ערבית) 18.32 סקירת תכניות (ערבית) 18.35 ספורט (ערבית) 19.30 חדשות (ערבית) 20.00 כותרות מבט 20.02 קיח שלום מר צ'יפס 21.00 מבט לחדשות 21.30 כן אדוני ראש הממשלה — סדרה קומית אנגלית. הפרק השני: שידור לאומה. ראש הממשלה ג'יימס הקר, עומד לשאת את דבריו בטלוויזיה על עיקרי מדיניותו במה שנוגע לשידור הטלוויזיה. בעזר היועצים סביבו שוקדים על טיפוח מראהו החיצוני. מראנג עורר סר האמפרי מתוכן הדברים 22.00 זה הזמן — תכנית אירוח שבועית מנחה רם עברון 22.30 דמפסי ומייקפיס — סדרת סרטי מתח אנגלית. הפרק האחרון: שר מאיים פושע אלים מתחיל לפעול בלונדון, דמפסי רואה אתגר אישי בלכידתו 23.40 ססקופו של יום וחדשות.

"ומופתים" — סדרה תעודית במלאת 50 שנה לרדיו העברי והפעם: ספורו של "קול־ישראל" בערבית — (ש.ח.).

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר 07.07 בוקר טוב 07.30 שחרית מוסיקלית 09.30 קונצרט בוקר 11.57 מגישים שיר 12.05 מאוצר הסרטיה 13.00 קונצרט צהרים — דריגו: יקיצתה של פלור — בלט; מסקולי: קונצ'רטו על נושאים מתוך האופרה לה פבוריטה של דוניצטי, לאבוב ותזמורת; גונוד: השעה כבר מאוחרת, דואט מתוך האופרה פאוסט; בוקריני; צ'ייקובסקי 16.05 מוסיקה ויה — מיצירות חואן תהואן: טראומה; קונצ'רטו לפסנתר (1984) 18.00 קונצרט מנחה — שומאן; היידן: סונטה בסי מינור לפסנתר; הנדל: טריו־סונטה בפה מג'ור לשני כנורות וקונטינואו; הנדל: האהבה היא שליט אכזר, קנטטה; לולי: סוויטה מתוך האופרה אמדיס; היידן: סימפוניה מס' 101 ברה מג'ור 18.30 קונצרט מוקלטות התזמורת הסימפונית רשה"ש, מוצרט: פיגארו; קונצ'רטו מס' 3 במי במול מג'ור לקרן ותזמורת 20.27 מגישים שיר 20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם — משבועות המוסיקה בברלין 85 — התז. הסימפ. בולו: קנטטת שמש המים, מראה הנישואים; נונו: וריאציות; שנברג: ארחורטגנג 22.30 מן המקורות 23.00 מירקם — רצף מוסיקלי

רשת א'

07.30 היו שירים — פזמונים ישנים ואהובים 08.05 חונה — עם בני הגהל 09.05 השיר לא תם — שירים עבריים 09.30 פגש — מגזין לבעיות משפחה וחברה בשידור חי 10.30 רדיו קל — תכנית יומית בעברית קלה 11.10 שירים עבריים 11.30 השכלה ודעת לכל — על ספרות ילדים: יחסי ילדים — מבוגרים 12.05 אורח לשעה 14.06 לכה ולכן ולכל המתעניין — תכניות לילדים — א) קוקי חבקוקי ב) הסתכנים — פרק חמישה־עשר ג) ספר השבוע — המכתבים לגיורא 16.00 לילדים הגדולים — צחוקה ההפתעות — שעשועון בשידור חי 16.25 שירים עבריים 16.55 מאוצר הספרים — סקירה על ספר חדש 16.05 "רדיודרמה" — "קונצרט" — מאת היינר מילר משתתפים: גר קיתן והדירה הריפאי (ש.ח.) 17.12 "מגישים שיר". 17.20 "האוניברסיטה הפתוחה" — "שורשים" — סיור במוזיאונים היסטוריים — "בית השומר". 18.06 "מנחת ערב". 19.05 "עיונים בפרשת השבוע". 19.30 שירורים לעולים. 22.05 "אותות...

רשת ב'

07.00 "הבוקר הזה". 08.05 "חתול בסנדלים" — תכנית לתלמידים בחופשה. 09.05 "ביקור בית" — עם רבקה מיכאלי. 10.05 "כל צבעי הרשת" — מגזין יומי. 12.10 "גל פתוח" — חדשות ופזמונים. 13.00 "בחצי היום" — חדשות ופזמונים. 14.06 "יש ענין" — עם גבי גזית. 15.05 "רגעי קסם". 15.51 לוח מודעות. 16.05 "תוצרת הארץ" — תכנית "בבקשתך" לשירים עבריים. 17.10 "יומן כלכלה". 17.30 "על מסמרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה. 18.06 "מפיק והיר" — עם רליה אורמיאן. 18.46 היום בספורט. 19.00 "היום הזה". 19.35 "דיון ודברים" — מגזין לענייני חוק ומשפט. 20.05 "סולם הזמירות". 22.05 "פינת הגאון". 25.05 "מחפשים את המטמון" מנחה משה טימור.

גלי צה"ל

06.05 צלילי בוקר. 06.30 "מוקדים עיך" — מידע ומוסיקה לתחילת היום. 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי. 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 "אלה בוקר" — עם אלי ישראלי. 10.05 "הפסקת 10" — עם מיכל ניב. 11.05 "נכון לעכשיו" — עם רפי רשף. 13.05 "פיצוץ" — מצעד הפזמונים והזמני — עם: אברי גלעד. 14.05 "דו רה יומי" עם רוני לוץ ורני קרמל. 15.05 "סייסטה" — שעה רגועה עם רורי בן זאב. 16.05 ארבע אחר הצהריים — שעה של שירים עבריים. 16.54 באומן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 "ערב טוב ישראל" — עם רן שילון ויעל רז. 18.05 "סורא וסייפאי" — עם חיילי ישיבת ההסדר כשלעבים. 18.55 הודעות לחיילים. 19.05 "טוסט טיולים" — תוכנית שאלות ותשובות למשתחררים מצה"ל, הפעם על ובריות כספים. 20.05 "מוסיקה נגור" — שעה של בלוז. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 פזמונים לכולכם. 22.05 על הרכש ועל הביפאפ — שירים שהחברה אוהבים. 23.05 "לילה לילה" — עם יואב קוטנר. 23.55 "שיחת חצות" — עם עודד פלדמן — מנכ"ל תאטרון הקאמרי. 00.05 ציפורי לילה עם גילת מאמן, תוכנית מוסיקלית בנימה אישית. 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר.

רשת ג'

06.11 "בחורה לאושר" — להיטים וותיקים. 07.07 "שיר בבוקר בבוקר" — פזמונים ישראליים. 08.05 "בא לי" — להתמודד עם התקליטיה. 10.05 "אתי זה מצחיק" — מערכונים. 11.05 "יום יום יס" — עם אבי אתגר. 13.05 "פזמון חוזר" — שירים עבריים. 14.05 "בסרג'נ" — עם שוש עטרי וטוני פיין. 16.05 "הצגה יומית" — עם יגאל רביד. 18.06 "אתם זוכרים את השירים" 20.05 "קצת אחרת" — פופ מתקדם — עם אורלי מורג. 22.05 "משלנו" — פזמונים ישראליים. 23.05 "הלילה הוא שירים".

קולנוע

תל־אביב

4.30, 7.15, 9.30

אסתר: הטרמפיסט 5, 7.30, 9.40
אורלי: רכבת אל החופש 5, 7.15, 9.30
בית לסין: אבודים באמריקה 23.15
בן־יהודה: בטווח קצר 5, 7.15, 9.30
גת: הצבע ארגמן 3, 6, 9
גורדון: כר 51 10, 8, 11.45
דקל: אצבע משולשת
דרייב אין:
הקרב על הועד 08.00
רכבת אל החופש 10.00
סקס 12.00
הוד: זהירות הבית מתפרק 5, 7.30, 9.30
מוזיאון תל־אביב: "שואה"
ליטור חדש: רק בין חברים 7.30, 9.30
פאר: שתי אצבעות מצידון 7.30, 9.30
סינמה 1: השגעון הגדול 5, 7.30, 9.30
סינמה 2: קוברה 5, 7.30, 9.30
פאריס: כוורת 2, 4, 7.15, 9
הפרחחים 23.30
רבינזון:
חן 1: היוחסן מבוורלי הילס 3.30, 5.40, 7.50, 10.00
חן 2: שגעון של לילה 5.50, 7.45, 9.50
חן 3: כ"ס לשוטרים מתקדמים
חן 4: מרגלים כאלה 5.55, 7.40, 9.50 / 6, 7.55, 10
חן 5: חפשה מטורפת באירופה 5, 7.50, 9.30
שחקיה: זכרונות מאפריקה 8.45, 9.15
תל־אביב: תקלה מופלאה
תכלת: סיפורו של אנגס 4.30, 7.30, 9.30
צוותא: ילדי המודרנות 8.00

רמת־גן

ארמון: הצבע ארגמן 5, 7.30, 9.30
לילי: תקלה מופלאה 7.15, 9.30
ארמון: היוחסן מבוורלי הילס 5, 7.15, 9.30
רביבה:
גן 1: שגעון של לילה 7.30, 9.50
גן 2: חפשה מטורפת באירופה 7.30, 9.50
גן 3: סיפורו של אנגס 7.30, 9.50
גן 4: כ"ס לשוטרים מתקדמים 7.30, 9.50

ירושלים

אדיסון: השגעון הגדול 4.30, 7.30, 9.30
אורנע: כ"ס לשוטרים מתקדמים 4.30, 7.30, 9.30
בית אגרון:
קרח ואש 16.00
ד"ר ז'יוואגו 17.45
גבעת הורשים 20.45
שבלול 22.00
ברוך דרומה 24.00
בנייני האומה: זכרונות מאפריקה 6.15, 9
כפיר: מורשת הולקרוסט 4.30, 7.15, 9.30
אורגיל: היוחסן מבוורלי הילס 5, 7.00, 9.30
מיטשל: תקלה מופלאה 4.30, 7.30, 9.30
סמדר: יומנו של צב 7.00, 9.15
חבירות: שתי אצבעות מצידון

4.30, 7.00, 9.30

חיפה

ארמון: טרמפיסט 4.30, 7.15, 9.30
אורה: 3 רווקים ותינוק 4.30, 7.00, 9.15
חן: קרטה קיד 4.30, 7, 9.15
עצמון: אצבע משולשת 5, 7.00, 9.15
פאר: היוחסן מבוורלי הילס
קרן אור המורשה: לחיי אהבותינו 4.30, 7.00, 9.15
רון: זהירות הבית מתפרק 4.30, 7.00, 9.15
אמפי: תתיך, תתיך 4.30, 7.00, 9.30
אורלי: כ"ס לשוטרים מתקדמים 4.30, 7.00, 9.15
4.30, 7, 9.15

נתניה

שרון: הצבע ארגמן 6, 9
סטודיו: כר 51 8, 10

חולון

סמדי: תתיך, תתיך 5, 7.30, 9.30
מגדל: היוחסן מבוורלי הילס 7.30, 9.30
ארמון: קוניכלל בקהיר 5.00
כר 51 7.15, 9.30

בת־ים

עצמאות: תתיך, תתיך 5, 7.30, 9.30

הרצליה

היכל: הסיפור שאינו נגמר 5.00
רכבת אל החופש 7.30, 9.30
מלון דניאל: פעמיים במשך החיים 7.15, 9.30

באר־שבע

רון: תתיך, תתיך 4.30, 7.30, 9.30

עכו

אודיטוריום: השגעון הגדול 7.30, 9.30

תיאטרון

תיאטרוני ישראל
הערב יום ב', 25.8
תיאטרון הבימה
סינדרלה: 17.00
חדיר וניה: 20.30
התיאטרון הקאמרי
יאקיש ופופצ'ה
אחרונות בחולון: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ב' 25.8 בשעה 21.00
מושל ירוחו
ב־20.00 — הסרט ילדי המדרגות
והסרט בוקר טוב ישראל

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
בת־ים — בלפור 45.
חולון
אהרון — חופיין 52.
ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה, רח' המ"ג 28.
נתניה
קופ"ח כללית — ברודצקי 31.
פתח־תקוה
אסותא — ברון הירש 21.
רמת־גן
הדסה — כצנלסון 151.
תל־אביב
לב העיר — אחד העם 69.
קופ"ח כללית — אמסטרדם 7.
חיפה
יבנה — אבן סינא 7.
רחובות
ברק — הרצל 155.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית, ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה' שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית חולים וולפסון, חולון — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
הדסה ע"כ — פנימית, כירורגית, אורטופדיה, עיניים.
ביקור חולים — ילדים.
משגב לדך — נשים.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יספק מידע טלפוני בימים א'–ה': 08.00–20.00, בימי ו' 08.00–16.00 טלפונים: 03-433500, 03-433500.

ער ביד — אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער — קו לנוער במצוקה
ת"א — 226027 (24 שעות)
חיפה — 04-294888 (11.00–20.00)
נהריה — 04-920014 (11.00–20.00)
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ד': — טל. 222732.
"קו פתוח" — אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03-221880 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד הרסתה' לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות: 21.00—25.00. בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 24.00—18.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 21.00—15.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנגן 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל': 294869, 03-285822.

מרכז מידע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052-32452 בימים א'–ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-237171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03-261111.
ער"ן חיפה — טל' 04-672222.
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111.
ער"ן נתניה — טל' 053-35316.

סלוק מוטרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111, לוד — רמלה — 101, טל' 08-221022, עפולה — טלפון 065-95334, טבריה — 101, טלפון 04-951401, נהריה — טל' 04-923333, בת־ים — טל' 5511111, באר־שבע — טל' 057-74767.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'–ה': 16.00; בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים א'–ו': 7.00
מתל־אביב לחיפה: בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16*, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00
מתל־אביב לנהריה: בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05*, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30
מנהריה לחיפה ותל־אביב: בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35
* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

בן־שיטרית טרם חתם אבל התאמן בהפועל ת"א

מלמיליאן התאמן כאורח בבלומפילד

● כדורגל

תוך יום־יומיים נסכם עם הכדורגלן מיקי בן־שיטרית. לטענתו כבר סוכמו רוב הנקודות — כך אמר אמש חיים צימר, יו"ר מחלקת הכדורגל בהפועל תל־אביב.

בן־שיטרית התאמן אתמול עם שחקני הפועל תל־אביב בבלומפילד.

בינתיים ישנה רגיעה גם בפרשת גיל לנדאו, והוא נטל חלק באימון יחד עם שאר חבריו.

באימון השתתף כאורח אורי מלמיליאן, לאחר שטרם בא לסיכום חיובי עם קבוצתו, בית"ר ירושלים, השוהה בהונגריה.

נצחון שני לרודה של איוניר — 0:1 נגד אלקמר

● ליגות באירופה

קבוצתו של מוטי איוניר, רודה קרקראדה, השיגה אתמול נצחון גם במחזור השלישי בליגה ההולנדית על אלקמאר — 0:1. רודה מדורגת במקום הרביעי עם 5 נקודות משני משחקים, אחרי פיינורד, רוטרדאם, וטוונטה אנסחדה, עם 5 נקודות משלושה משחקים. ספארטה הביסה את וונלו — 4:0, וטוונטה סיימו בתיקו 2:2 עם פיינורד רוטרדאם.

בהולנד, פיליפס איינדהובן, ניצחה את גו־אהד 0:2, ומדורגת שניה, לפני פיינורד.

איאקס אמסטרדם השיגה נצחון חוץ על הארלם — 0:3, ומדורגת שלישית עם שתי נקודות ממשחק אחד.

מארסיי ונאנט בראש

מארסיי ונאנט, צועדות בראש טבלת הליגה הצרפתית בכדורגל, עם מספר נקודות זהה — 6 מששה משחקים.

מארסיי הכניעה את לאוואל — 0:1, לעיני 35 אלף צופים, ונאנט ניצחה על רן 1:3.

טורדו, שלישית בטבלה (6), ניצחה את טולון 1:2, והאלופה, סאן־ז'רמן פאריס, גברה על ברסט 0:1.

ראסינג פאריס, הפסידה, שוב, הפעם לנאנסי — 2:1.

טירול ממשיכה לנצח באוסטריה

בליגה הראשונה באוסטריה, קבוצת טירול, ממשיכה להלום ביריבותיה, ולה 14 נקודות משבעה משחקים, ומקדימה בפער שלוש קבוצות עם 10 נקודות — ראפיד וינה, האלופה אוסטריה ול.א.ס.ק. לינץ.

טירול הכניעה את שטרום גראץ — 4:0; ראפיד ניצחה בדרבי הוינאי את ספורטקלוב 4:0, ובדרבי שני גברה אוסטריה על וינה 0:1; לאסק לינץ הביסה בגראץ את גאק 4:1.

• פולין: קבוצת קאטוביצ'ה מליגה בליגה הפולנית, עם מלוא הנקודות, לאחר שניצחה את מוטור לובלין 0:1. גם לאלופה, גורניק זאבז'ה, השניה בטבלה, שמונה נקודות וזהה, היא ניצחה את ל.ק.ס. — 0:1. ווידזו לודז', השלישית בטבלה (7), גברה על לגיה 0:1.

● תורכיה: בפתיחת משחקי הליגה המקצוענית, גלאטסראיי — 0 לטראבזונספור, ותיקו 2:2 בין בשיקטאש מול סמסונספור. פנרבחצ'ה גברה על אנטוליה 0:2.

יאנאי נפצע ומכבי חיפה ניצחה את גבת 90:96

● כדורסל

מאת יוסף גלזר

כדורסלני מכבי חיפה גברו אמש במשחק מבחן בהיכל הספורט ברוממה, לעיני 1000 צופים, על הפועל איתן גבת — 90:96 (45:51).

הפתיחה היתה שייכת לגבת שכבר הוליכה 10:22, אך כניסתו של החיפני שמואל גנדלמן, שהיה הטוב בקבוצתו ומילא את מקומו של עידי גורדון המצוע, גרמה למהפך ומכבי חיפה הובילה לראשונה — 29:30 בדקה הי"ג, עם שריקת הסיום למחצית קלע אורי רוזנברג "סל ג'מבי" משלושה רבעי המגרש.

במחצית השניה הוליכה מכבי חיפה ביתרון שהגיע עד ל־17 נקודות אולם גבת, בניצוחו של בועז ינאי, הטוב במגרש, לא ויתרה, הוליכה 85:88 אך נכנעה בסיום 96:90, לא מעט בגלל פציעתו של ינאי בקרסולו בדקה ה־38 והחלפתו.

שיפוטם של שלום ולצר ומשה וולף היה טוב.

● קלעו למכבי חיפה: קלארק 20; פלאלורס 18; א. רוזנברג 16; שפע 16; שלכטר 14 וגנדלמן 13.

● קלעו להפועל איתן גבת: ינאי 24; הארדי 23; אלון שמר 17; מאיר 13; אורן שמר 8 פורת 3 ובני מאיר 2.

בארי לייבוביץ מתחתן בתל־אביב

הכדורסלן הבין־לאומי בארי לייבוביץ, הנמצא בחופשה בישראל, עומד לשאת מחר בתל־אביב את חברתו בשנים האחרונות, איריס.

ללייבוביץ, העובד כ"ברוקר" בארה"ב, יהיו אלה נישואין בפעם השלישית.

רוזנטל הבקיע שלושער בבריז'

הכדורגלן הישראלי רוני רוזנטל היה אתמול במלוא הכושר כאשר כבש שלושה שערים במשחק בבריז', כאשר קבוצתו הכניעה את קבוצת מאוון מהליגה הרביעית בבלגיה — 1:6.

המשחק נערך במסגרת הגביע ורוזנטל היה מצויין.

נקבעה נבחרת ישראל לנשים לקראת בלגיה

מאת יצחק ויסדוף

נבחרת הנשים של בלגיה בכדורסל הגיעה אתמול ארצה לשלושה משחקים נגד נבחרת ישראל, שתי הנבחרות מתכוננות לקראת המשחקים המוקדמים באליפות אירופה, שיערכו ביוגוסלביה.

המשחק הראשון בין בלגיה וישראל ייערך מחר ב־8 באולם הפועל ת"א.

נבחרת ישראל מונה כיום 12 כדורסלניות, שתיים ינופו לפני הנסיעה למשחק קדם־אליפות אירופה, ב־7 בספטמבר.

מאמן הנבחרת הוא מרק ולצר ועוזרו — משה רוזנברג, והמנהלת — נועה סקלי.

סגל הנבחרת כולל כיום את: ענת דרייגור, אורלי גרוסמן, אורית לי־טני (אליצור ת"א), מנינה בריאלובסקי, אורלי קסטן (מכבי ת"א); אריאלה וולף (הפועל ת"א), רונית ביאמנט, חיה מוסקוביץ (הפועל חיפה), אלומה גורן, זיוה רון (הפועל גבעת־חיים); טלי בירקן (הפועל ירושלים) ולימור מזרחי (בני־יהודה ת"א).

קבלת־פנים חגיגית לנבחרת הכדורסל

קבלת פנים חגיגית תיערך הערב לנבחרת ישראל בכדורסל לציון זכייתה במקום השביעי באליפות העולם, שנערכה לפני כחודש בספרד.

המסיבה תיערך במלון דן־אכדיה בהרצליה, בחסות שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, ואישים נוספים.

את הערב ינחה חברון שלמה ניצן.

הצעת ברה"מ — מרוקו נדחתה; סלוצקי: אחיזת־עיניים

שרות "על־המשמר"

הצעתן של ברית־המועצות ומרוקו לשנות את שיטת ההצבעה בהתאחדות הבין־לאומית באתלטיקה, נדחתה אתמול בקונגרס בשטוטגרט. היא קיבלה רק 228 קולות ונגדה היו 673.

המצב העכשווי בהתאחדות הבין־לאומית, הוא שלנציגי 35 מתוך 170 החברות בהתאחדות הבין־לאומית ישנה זכות־יתר, רובן מדינות המערב.

ברה"מ ומרוקו הציעו להעניק לכל מדינה קול אחד כנימוק של מניעת אפליה.

יו"ר איגוד האתלטיקה בישראל, אריה סלוצקי, שנשא דברים בספרדית העלה הצעת־פשרה להעביר את הדיון בהצעה הסובייטית־מרוקאית למועצת ההתאחדות הבין־לאומית שתתכנס בעוד שנה ברומא. סלוצקי ציין כי טענת מצדדי התיקון היא אחיזת־עיניים, שכן ישראל משמשת דוגמא לניצול השימוש בכוח בפרוצדורה והאסייתית מונעת מאתנו להשתתף במשחקי אסיה.

צדיק אברהמי לבית"ר נהריה

שוער מכבי חיפה לשעבר, צדיק אברהמי, ישחק בעונה הבאה במדי בית"ר נהריה, העולה החדשה לליגה הארצית.

ירון עוז, מי שהיה שחקן נבחרת ישראל ומכבי תל־אביב, יחזק בעונה הקרובה את קבוצת בית"ר פרדס־כץ מליגה ב'.

אלה היו שתי ההעברות היחידות שבוצעו אתמול במשרדי ההתאחדות לכדורגל.

חיים גלובינסקי — למנוחות

אלפים ליוו אתמול למנוחות את איש הספורט הוותיק, חיים גלובינסקי, שנפטר בשבוע שעבר כשהוא בגיל 84.

בין ההולכים אחרי ארונו אפשר היה לראות ספורטאים ועסקנים משנות העשרים והשלושים, שרחשו הוקרה לחיים גלובינסקי עד יומו האחרון. אולם לא רק ספורטאים ליוו. היו שם חברים מהארגונים הציבוריים, בהם פעל, ובעיקר מארגון החיילים המשוחררים, פרויי שני, ארגון הנכים, ותיקי סולי טנה ואחרים.

בבית ההלוויות בהדר־יפנה ספדו לחיי גלובינסקי יוסף אלמוגי, בשם ארגון חיילי מלחמת העולם השניה, יצחק כספי, בשם מוסדות הספורט בעיר ת"א, שהמנוח היה יקיר ת"א.

בבית העלמין בנחלת יצחק הספידו שרים לדרכו יצחק אופק, מזכ"ל הפועל ויו"ר הוועד האולימפי ויו"ר אורי, מנהל רשות הספורט בממשלת ישראל.

עשרות זרים, מארגונים שונים כיסו את קברו של גלובינסקי. ביניהם: שניים ממוסדות בחו"ל: הוועד האמריקני למען הספורט בישראל והאינטרנשונל — בין הורים — זר של סיעת מפ"ם בהפועל.

מאות מברקי השתתפות באבל הגיעו למשרדי הוועד האולימפי ולמשפחתו של גלובינסקי.

קיסר: אבדה להסתדרות ולהפועל

חברי הוועדה המרכזת של ההסתדרות התייחדו אתמול בקימה ודומיה עם זכרו של חיים גלובינסקי. מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר, ספד למנוח ואמר, כי היום "נלקח מאתנו עסקן ספורט רב־פעלים, נאמן בית ההסתדרות ומרכז הפועל, שייצג את ההסתדרות במוסדות ספורט ארציים ובין־לאומיים למעלה משני דורות".

"מותו של גלובינסקי בשיבה טובה, הוא אבידה לתנועה ולהפועל, שהיה ממייסדיו לפני כשישים שנה ופעל בו ברציפות מאז יסודו ועד יומו האחרון" — אמר קיסר.

הוועדה המרכזת שיגרה תנחומים למשפחת גלובינסקי, למרכז הפועל ולוועד האולימפי.

שיא ישראלי בבריסל: גבי רוזן קפצה 1.81

● אתלטיקה

שיא ישראלי בקפיצה לגובה לנשים נקבע שלשום על־ידי החיילת בת ה־20, גבי רוזן מהפועל ירושלים, בתחרות שנערכה בבריסל. רוזן ניתרה לגובה של 1.81 מטר — שיפור של 2 ס"מ לשיאה הלאומי.

רוזן קבעה לפני מספר חודשים הישג של 1.80 מטר באולם סגור, אולם השיא לא הוכר.

בין התוצאות הנוספות של הישראלים בתחרות בבריסל: נצחון של אבי ניסנקורן מאס"א ת"א בריצת 400 מטר — 49.31 שניות; נצחון של אורית קולודני מהפועל כפר־סבא כ־400 מטר 56:93 שניות, ונצחון של עמית נאמן בריצת 3000 מטר — 8:27.91 דקות.

הרץ שם־טוב השתתף במירוץ רחובות בבריסל למרחק 15 ק"מ וסיים במקום השלישי בזמן של 47.30 דקות.

11 ניחשו 13 בטוטו

11 משתתפים ניחשו את כל תוצאות 13 המשחקים בליגה האנגלית בכדורגל בשבת בטוטו וכל אחד יקבל כ־13,635 ש"ח.

241 מנחשי 12 תוצאות נכונות יקבלו כ־205 ש"ח 2501 מנחשי 11 תוצאות נכונות יקבלו כ־19 ש"ח ו־14,832 מנחשי 10 תוצאות נכונות יקבלו כ־7 ש"ח.

ארמלי להולנד

מאת יוסף גלזר

זאהי ארמלי יצא אתמול למחנה־האימונים של מכבי חיפה בהולנד, יחד עם יו"ר ההנהלה, צבי וייצנר, לאחר שסוכם על המשך הופעתו בשורותיה.

ראש עיריית חיפה, אריה גוראל, שיגר אתמול מכתבי תודה לזאהי ארמלי ולפרקליטו, עו"ד סלמן פרג', בהם הביע את הוקרתו על החלטתם להמשיך במכבי חיפה.

נקבע מינימום למשחקי סיאול: רוחק — 7.85

ספק אם יהיו אתלטים ישראלים שיצליחו להשיג את המינימום שנקבע אמש בשטוטגרט לקראת המשחקים האולימפיים בסיאול, ב־1988.

● גברים: 100 — 10.2 (ידני); 10.44 (אלקטרוני); 200 — 20.6 או 20.84; 400 — 46.0 או 46.14; 800 — 1:46.8; 1500 — 3:38.5; 5000 — 13:33.0; 10000 — 28:20.0; 3000 מכשולים — 8:28.0; 110 משוכות — 13.7 או 13.94; 400 משוכות — 50.1 או 50.24; גובה — 2.25; רוחק — 7.85; מוט — 5.45; משולשת — 16.60; כדור־ברזל — 19.50; דיסקוס — 61.50; פטיש — 72; קרב־עשרה — 7700 נקודות.

המינימום בכידון לגברים ייקבע בתחילת שנת 1987.

● נשים: 100 — 11.3 (ידני); 11.54 (אלקטרוני); 200 — 23.4 או 23.64; 400 — 52.6 או 52.74; 800 — 2:01.5; 1500 — 4:09.0; 3000 — 9:03.0; 100 משוכות — 13.2 או 13.44; 400 משוכות — 57.9 או 58.04; גובה — 1.88; רוחק — 6.50; כדור־ברזל — 16.90; דיסקוס — 56.50; כידון — 57.50; קרב־7 — 5750 נקודות.

● כדורעף

בת־ים ניצחה פעמיים את כפר־סבא 0:3

קבוצת הכדורעף של הפועל בת־ים ניצחה בסוף השבוע פעמיים את הפועל כפר־סבא — 0:3.

שני המשחקים נערכו בעזר ובעומר.

● טניס

גליקשטיין ניצח — פרקיס ונאור הפסידו

שלמה גליקשטיין ניצח אתמול בניו־יורק בסיבוב המוקדם למשחקי פלושינג־מדו בטניס את צרלטון אייגל מאוסטרליה — 7:5, 6:2.

שחר פרקיס הפסיד למייק באואר מארה"ב — 6:2, 4:6, 6:3 וכמוהו גם עמית נאור לפרנציסקו גונזאלס מפאראגוואי — 6:1, 7:6 (7:5).

נשיא הוועד האולימפי הבין־לאומי, חואן אנטוניו סאמארנש, מעניק את מדליית הזהב לתמרה קוסטצ'ה מרומניה שקבעה שיא עולמי ב־50 חופשי באליפות העולם במדריד — 25.28. (תצלום: איי. פי.)

אכזבה אמריקנית באליפות העולם במדריד

ארה"ב מתכננת שינוי יסודי בדרכי הכנת השחיינים לאליפויות

מאת רוברט מילוורד, כתב איי.פי. במדריד

ראשי ענף השחיה בארה"ב מתכננים שינויים בדרכי האימון ובשיטות המבחנים על סמך הלקחים שהסיקו מהשליטה המוחלטת של שחייניות מזרח־גרמניה באליפות העולם בשחיה, שהסתיימה בשבת במדריד.

השחיין האמריקני למרחקים קצרים, מט ביונדי, שכבר שבע באליפות העולם והוסיף למים מדליות, וקופץ המים גרג לוגאניס הוסיף עוד שני תארים עולמיים לאוסף התארים שלו. אך הישגיהם של השניים הועמדו בצל ע"י שחייניות מזרח־גרמניה, שגרפו 13 מדליות זהב מתוך 16 התארים האפשריים בין הנשים.

אמנם המספר הכולל של המדליות שצברו השחיינים האמריקנים היה 32 לעומת 30 של המזרח־גרמנים, אך בתחום מדליות הזהב היתה ידם על התחתונה. מזרח־גרמניה — 14: ארה"ב — 9.

המאמן האמריקני ריץ' קוויק הודה כי התוצאות בכללן של המשלחת האמריקנית היו מאכזבות וכי יש הכרח להכניס שינויים בתכניות האימונים.

"עלינו לשקול מחדש את עיתוי המבחנים ואת אופן הבחירה במתכונת האימון, מוטלת עלינו עבודה רבה לעשות" — אמר קוויק.

במשחי המבחן של האמריקנים באורלנדו, בשלהי יוני, נשברו ארבעה שיאי עולם, אך מעבור חודשיים לא הצליחו האמריקנים לשבור אפילו שיא עולם אחד בבריכה המרוהבת במדריד.

לעומת זאת היו השחייניות המזרח־גרמניות בכושר נפלא בקבען חמישה שיאי עולם בשני משחי־שליחים בסגנון חופשי, וכן במשחה זה, ל־100 ו־200 חזה. במשחה השליחות 4x100 חופשי קבעה קריסטין אוטו, ששחתה ראשונה, את הזמן המהיר ביותר שהושג אי־פעם ב־100 — 54.73 שנ'.

אוטו, בת 20 מלייפציג, וחברתה הייקה פרידריך, בת 16 מקרל־מרכס־שטאדט גרפו ארבע מדליות זהב כל אחת, ואוטו אף הגדילה לעשות בהשיגה שתי מדליות כסף.

במדליות זהב זכו גם המזרח־גרמניות סילביה גראש, סילקה הורנר, קטלין נורד, קורנליה סירש, אסטריד שטראוס וקורנליה גרסלר.

האמריקניות מרי מיגאהר ובטסי מיטשל והרומניה תמרה קוסטצ'ה היו השחייניות היחידות שהצליחו לנצח את המזרח־גרמניות.

יבקשו לפרק את עמותת הפועל ר"ג

אברהם זמה, המבקש לשקם את קבוצת הכדורסל של הפועל רמת־גן, יגיש הבוקר בקשה לבית־המשפט, באמצעות עו"ד בן־ציון באייער, לפרק את עמותת הפועל רמת־גן.

יחד עם זאת יגיש זמה לבית־המשפט תכנית שיקום לקבוצת הכדורסל למשך חמש שנים.

שתי שחומות־עור באליצור ת"א

שתי כדורסלניות שחומות־עור מארה"ב עשויות לחזק את קבוצת הנשים של אליצור ת"א במשחקי גביע־אירופה — על כך נודע אמש.

שתי השחקניות לא יוכלו, כמובן, להופיע במשחקי הליגה.

סיבוב הפסיד במדריד רק לעתונאי ממזרח־גרמניה

מאמן השחיה דוד סיבוב, שאימנו כמתחרה באליפות העולם בשחיה, שהסתיימה [illegible] זכה בהושא מובהק לשחיין מכל העולם. שנדרשו לנחש את שלושת המנצחים [illegible] בתחרויות ל־50 מטר חופשי. [illegible] קבעת שלושת המנצחים במשחה ל־50 מטר חופשי, [illegible] אותם התחרויות נערכה מסיבת עתונאים, [illegible] 300 עתונאים [illegible] בתחרות.
במקום הראשון זכה עתונאי ממזרח־גרמניה במקום [illegible] דוד סיבוב מ"על־המשמר". ואילו במקום השלישי [illegible] הפרשים. חוץ מדליה שוהבת השעון [illegible]

יחידות סוריות מיוחדות הוחזרו מלבנון עקב המהומות בחאלב

דיווח רדיו „קול לבנון" ● „ניסיון למרד בצבא הסדיר סוכל באחרונה בדמשק"

ביירות. — יחידות סוריות מיוחדות הוחזרו מלבנון כדי לטפל במהומות בחאלב ובמקומות אחרים — מסר רדיו „קול לבנון החופשית", מפי אנשים שבאו מדמשק.

לדבריהם, אירעו באחרונה בחאלב, ובאיזורים אחרים בסוריה, אירועים חמורים, שהתפשטו לדמשק.

שתי יחידות מהכוחות הסוריים המיוחדים, הפועלות בלבנון, נקראו לשוב בדחיפות לסוריה, כדי להתמודד עם אירועים חמורים אלה.

מקורות אלה ציינו, כי שיירה צבאית סורית עזבה את לבנון דרך אלעבודיה. השיירה כללה 110 נגמשים, 10 מטלרים, 23 תותחים, 20 מכוניות צבאיות, 5 אמבולנסים, 10 טילים ו־20 מכוניות אזרחיות, שהסיעו קצינים וחיילים. שיירה נוספת ובה 14 נגמ"שים עזבה את לבנון ב־18 באוגוסט באותה דרך.

רדיו הפלנגות מסר, כי דמשק סיכלה באחרונה נסיון מרידה בצבא הסורי, לאחר שמנגנוני המודיעין חשפו את המזימה. היחידות המיוחדות הסוריות בבקעא ובצפון פונו על מנת לכתר את איזור דמשק ברצועת בטחון ובוצעו מעצרים נרחבים בשורות אנשי הצבא הסוריים. (ע"מ)

בקני־חיזרן נגד טילי גרעין: מפגינים ממפלגות השמאל ביפאן מתגרים בקני־חיזרן (באמבוק) בשוטרים שבאו לפזר את הפגנתם, בעיר סאסבו, בדרום יפאן, נגד ביקורת של אוניית המלחמה האמריקנית „ניו־ג'רסי", הנושאת טילים שניתן לחמשם בראשי־חץ גרעיניים, בנמל של העיר. (צילום: איי. פי.)

לוויין חשף בסיסי אוויר וצוללות סובייטיים בחצי־האי קולה

מאת עלי כהן כתב „על המשמר" בסקנדינביה

קופנהאגן. — באוסלו בירת נורווגיה פורסמו מימצאים מדהימים על בסיסים אוויריים וימיים חשובים ביותר, שבריה"מ הקימה באחרונה בחצי־האי קולה. זו הפעם הראשונה שמימצאים ממין זה מתגלים בצילומי לוויין אזרחי דווקא, ולא לוויין ריגול.

חצי־האי קולה, שרוחבו מצפון לדרום כ־200 ק"מ וממזרח למערב כ־500 ק"מ, גובל בפינלנד ובנורווגיה. בסיס הצוללות של מורמאנסק ידוע כנמל ה„חם" היחידי בברית־המועצות האירופית, כלומר — נמל שמימיו אינם קופאים ושממנו יכולות האוניות והצוללות להפליג בכוחות עצמן בכל עת.

בין המימצאים, שפוענחו על־ידי מומחה ממוצא פיני, תומאס רייס, גם מסלולי נחיתה ענקיים, שאורכם 5 ק"מ, ומסלולים חדשים קצרים יותר אך גם הם מתאימים למטוסים מכל הסוגים כמעט, וכן בסיסי צוללות רבים בפיורדים.

עובד או"ם סובייטי נעצר בניו־יורק באשמת ריגול

[illegible]

מטוסי מצרים וארה"ב לא יחצו קו המוות של קדאפי

מאת זאב בליצר כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — מטוסי־קרב סילוניים מדגם „אף־16" של חיל האוויר המצרי הצטרפו אתמול למטוסי „אף־14" מנושאות מטוסים אמריקניות, בתימרוני אוויר וים משותפים, שייערכו במשך כשבוע מול חופי לוב — מסרו אתמול פקידי־רשות אמריקניים.

הם הדגישו, עם זאת, כי הכוחות המשתתפים בתימרון המשותף לא יחצו את „קו־המוות" שהציב שליט לוב, מועמר קדאפי, בפיתחו של מפרץ סידרה.

טלקס

● ניסיון התנקשות בחיי קדאפי?

טריפולי. — רדיו „קול העם" הלובי המחתרתי הודיע, כי בוצע נסיון התנקשות בחיי קדאפי, בליל „חג הקורבן". אחד משומריו נהרג. שתי יריות נורו לעברו של קדאפי, אך לא פגעו בו.

נסיון זה, מוסר הרדיו, מסביר מדוע קדאפי ממשיך להתחבא. (ע"מ)

● טיל „אם־אקס" אמריקני שוגר בהצלחה

וושינגטון. — חיל האוויר האמריקני שיגר אתמול בהצלחה טיל בין־יבשתי „אם־אקס" בעל ראשי נפץ רבים, הנורים לעבר יעדים שונים — מסר הפנטאגון.

הטיל, שהיה מצוייד בתשעה ראשי־נפץ, עבר בתוך 30 דקות מרחק של 6,700 ק"מ, בין הבסיס ואנדנברג בקאליפורניה לבין איזור היעד באיי מארשל, באוקיינוס השקט. (ע"צ)

● שדר מערפאת לשר החוץ המצרי

קאהיר. — שר החוץ המצרי, עבדל מגיד, קיבל אתמול שדר מיאסר ערפאת שהועבר אליו בידי סעיד כמאל, סגן יו"ר המחלקה המדינית של אש"ף.

השניים שוחחו על המאמצים שעושה מצרים למען הידוק שיתוף הפעולה בין ירדן לאש"ף.

מצרים מנסה להביא לחידוש הדו־שיח בין ירדן לאש"ף, לאחר שהמלך חוסיין הודיע על ניתוק הקשרים עם ערפאת. (ע"צ)

„ניו־יורק טיימס":

400 מהגרים יהודים מברית־המועצות חשודים בהשתייכות לפשע האמריקני

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — משטרת העיר ניו־יורק איתרה כ־400 יהודים מהגרים מברית־המועצות, החשודים בהשתייכות לכתריסר ארגוני־פשע הפועלים בארה"ב — מסר אתמול „ניו־יורק טיימס".

פקידים במשרדי התביעה בניו־יורק ובפלורידה אומרים, כי הם חשפו קשרים בין המהגרים הללו לבין קבוצות ותיקות של פשע מאורגן, המכונות בפי אנשי משרד המשפטים האמריקני בשם הכולל „מאפיה" או „לה־קוזה־נוסטרה".

„ניו־יורק טיימס" מוסר, כי תריסר חברים נמוכי־דרג בכנופיות אלה הורשעו בסחיטות או ממתינים למשפטיהם באשמות רצח או מירמה בעיר ניו־יורק. „הם החלו לשלוח ידם במעשי פשע „עצמאיים" בשכונותיהם, אך כיום הם מנסים להתחבר לארגוני הפשע הגדולים, הפזורים ברחבי ארה"ב כולה — אמר איש מחלקת הבילוש של משטרת העיר ניו־יורק.

קצין משטרה אחר אמר: „לא כל האנשים שממשלת בריה"מ התירה להם לצאת היו יהודים נרדפים".

חוקרים בצרפת סבורים:

חרקים אפריקניים מעבירים איידס!

בודאפשט. — חרקים אפריקניים מסויימים, המזוהמים בווירוס של מחלת האיידס, עלולים להעביר את המחלה — הבהיר חוקר צרפתי של מכון פאסטר, ז'אן קלוד שרמן, בוועידה העולמית למחלת הסרטן, המתקיימת עתה בבודאפשט.

שרמן אמר, כי יתושים, זבובי צהצה וחרקים אחרים, שהובאו מזאיר ומן הרפובליקה של מרכז אפריקה, נבדקו במכון ונתגלה שהם נגועים בווירוס של האיידס.

פרופסור שרמן הדגיש, כי מדובר רק בחרקים אפריקניים. באירופה או בארה"ב, עוברת המחלה באמצעות הדם או המגע המיני, וכל הבדיקות שנערכו בחרקים מאזור פאריס, היו שליליות. (ע"צ)

דליקת יער משתוללת בחוף התכלת הצרפתי

גראס, צרפת. — יותר מ־1500 כבאים וחיילים נאבקו אתמול בדליקת יער המשתוללת לא הרחק מחוף התכלת הצרפתי הים תיכוני. אדם אחד ניספה ועשרות אנשים נפצעו.

הדליקה, החמורה ביותר בצרפת זה שנים מספר, פרצה בשבת בטאנרון, בקרבת גראס, והשתוללה במשך הלילה בגבעות שמצפון לעיר הנופש קאן. הדליקה גרמה נזק חמור ל־200 בתים לפחות ויותר מאלף איש פונו מכפרים מבודדים ומאתרי קמפינג.

גם האגף הפסיכיאטרי של ביה"ח בגראס פונה, לאחר שהלהבות התקרבו אליו.

עשרות אנשים, רבים מהם כבאים, קיבלו הבוקר טיפול בכוויות ובשאיפת עשן, ולפחות חמישה אושפזו כשהם פצועים קשה.

מטוסים הפגיזו את הלהבות במים, והשלטונות אמרו, כי הכבאים איתרו כנראה את הדליקה, אך הוסיפו, כי אם יהיו שוב רוחות חזקות, עלולה הדליקה להתלקח מחדש.

בשלב מסויים נשבו רוחות במהירות של 80 ק"מ בשעה, והן גרמו להתקדמות הלהבות בחזיתות שונות.

נמסר, כי הדליקה פרצה בעת ובעונה אחת במוקדים שונים, מחמת היובש, החום והרוחות. אך עדי ראיה מסרו, כי ראו אנשים שכנראה הציתו אש בזדון.

רק לפני חודש היתה דליקה עזה באותו אזור. ואשתקד ניספו חמישה כבאים בדליקה דומה. (עיר, ע"צ)

גם שרי דנמרק אוהבים לשוטט ברחבי העולם...

קופנהאגן. — מי שטען ומצא כי שר התיירות הישראלי שריר הוא „אלוף הנסיעות לחו"ל", וכי את ממשלת ישראל ניתן למצוא יותר בחוץ־לארץ מאשר ליד שולחן הדיונים הממשלתי בירושלים, מן הראוי שיתבונן בנתונים הבאים.

בקופנהאגן פורסמו הנתונים על נסיעות השרים בממשלת דנמרק, הממשלה הנוכחית, שהיא ממשלה „ימנית", הורכבה בדיוק לפני ארבע שנים. במשך שנות כהונתה, פקדו השרים השונים 504 פעמים את אולם היציאות בנמל־התעופה הבין־לאומי.

האלוף הדני הוא שר החוץ אופה אלמן ינסן — 81 הנסיעות שלו עלו למשלם המיסים הדני 1,667,839 כתר. הממוצע שלו — יציאה לחו"ל מדי שבועיים וחצי...

אחריו — שר איכות הסביבה דווקא: 60 נסיעות. הנזק למשלם המיסים: 738,281 כתר — כ־100,000 דולר.

סכום דומה עלה ראש הממשלה פול שולטר, כ־33 הנסיעות שלו, מהן אחת לישראל.

שר התחבורה היוצא, ארנה מלכיאור, שהתפטר באחרונה אחרי שהואשם בכיזוב, יצא „רק" 40 פעם ונסיעותיו עלו כמחצית הסכום שעלו 33 הנסיעות של ראש הממשלה.

השר שהמעיט לנסוע והמעיט להוציא הוא שר הכלכלה אנדרס אנדרסן — 2 נסיעות שלו שעלו בסך הכל... 2,659 כתר, כ־300 דולר. וזהו גם השר שיש לו הזכות לדרוש [illegible].

ארטוקוביץ' לא יוצא להורג

[illegible]

זאגרב, יוגוסלביה. — אנדריה ארטוקוביץ', שהורשע בביצוע פשעי מלחמה ביוגוסלביה בתקופת מלחמת העולם השניה, לא יוצא להורג, אף־על־פי שנדחו כל הערעורים שהגיש נגד גזר־דין המוות שהוצא נגדו — אמרו כאן אתמול מקורות משפטיים.

לפני שלושה חודשים נדון ארטוקוביץ', בן 86, להוצאה להורג ביריית־כיתת־יורים, לאחר שהורשע ברצח המוני של אזרחים ושבויי־מלחמה בעת שהיה שר הפנים בממשלת הבובות, שהקימו הנאצים בקרואטיה מ־1941 עד 1945.

המקורות אמרו, כי בגלל גילו החליט בית־המשפט כנראה, שאי־אפשר להוציאו להורג. (ע"ר)

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 21.8.86

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.4893	1.5079	1.4972
דולר אמריקני	1	1.46	1.53	1.4827	1.5013	1.4911
מרק גרמני	1	0.71	0.74	0.7225	0.7315	0.7254
לירה שטרלינג	1	2.18	2.28	2.2189	2.2466	2.2314
פרנק צרפתי	1	0.21	0.23	0.2202	0.2230	0.2217
ין יפאני	100	0.95	1.00	0.9670	0.9790	0.9705
גילדן הולנדי	1	0.63	0.66	0.6408	0.6488	0.6437
פרנק שוויצרי	1	0.88	0.92	0.8976	0.9087	0.9011
כתר שבדי	1	0.21	0.22	0.2150	0.2177	0.2158
כתר נורווגי	1	0.20	0.21	0.2024	0.2049	0.2035
כתר דני	1	0.19	0.20	0.1912	0.1936	0.1924
מרק פיני	1	0.29	0.31	0.3018	0.3055	0.3000
דולר קנדי	1	1.05	1.10	1.0646	1.0779	1.0714
דולר אוסטרלי	1	0.87	0.94	0.9065	0.9178	0.9116
ראנד דר' אפריקאי	1	0.31	0.58	0.5719	0.5790	0.5747
פרנק בלגי	10	0.34	0.36	0.3485	0.3528	0.3505
שילינג אוסטרי	10	1.01	1.06	1.0258	1.0386	1.0312
לירה איטלקית	1,000	1.03	1.09	1.0481	1.0611	1.0524

מרצה בכיר טוען כי פוטר בשל חשיפת מעשי שחיתות

מרצה בכיר בבית־הספר להנדסאים למבוגרים טוען בפנייתו לבית־הדין האזורי לעבודה בחיפה, שפוטר מעבודתו לאחר שחשף פרשיות של אי־סדרים ושחיתויות חמורות בבית־הספר.

המרצה הבכיר פנה אתמול בבקשה לבית־הדין להוציא צו מניעה לביטול פיטוריו מהעבודה. לבקשה זו טרם הוגש כתב־הגנה.

בבקשה טוען המרצה הבכיר, כי בסוף חודש יולי השנה, הודיע לו מנהל בית־הספר להנדסאים למבוגרים שליד משרד־העבודה־והרווחה, אשר שפרלינג, על פיטוריו מהעבודה, זאת עפ"י החלטת הנהלת בית־הספר, המסונף למכון הממשלתי להכשרת טכנולוגים שנתקבלה ב־30 ביולי עפ"י המלצתו של מנהל המוסד.

המרצה הבכיר טוען, כי משיחות שקיים עם חברי הנהלת בית־הספר נודע לו, כי המניע לפיטוריו נעוץ בעדות שמסר לפני ועדת חקירה שמונתה עפ"י המלצתו של עוזר שר־העבודה־והרווחה, רמי לוי, לבדיקת חשדות לאי־סדרים בבית־הספר.

ציוני מגן „מנופחים"

המרצה הבכיר טוען, כי העיד בפני הוועדה וחשף במהלך עדותו ליקויים חמורים, מעשי שחיתות וטיוח פרשיות הנוגעים למתן ציוני מגן „מנופחים" לתלמידים בבית־הספר להנדסאים. כמו־כן הוא מסר פרטים אודות מתן דיווחים כוזבים שלוו בתשלומי שכר על שיעורים שבהם לא השתתף מרצה מסוים כלל.

המרצה הבכיר טוען, כי מנהל בית־הספר העלה נגדו האשמות סרק וייחס לו חוסר נאמנות למוסד והעברת מידע מסווג, המתייחס לציוני המגן הפיקטיביים — דבר שהביא לפיטוריו.

לפיכך, מבקש המרצה מבית־הדין להורות בדחיפות על החזרתו לעבודה לשנת הלימודים הקרובה שתיפתח בימים אלה.

שופט בית־הדין האזורי לעבודה בחיפה, דוד גוטמאכר, הורה אתמול לזמן את הצדדים הנוגעים לפרשה לדיון דחוף שיישמע בבית־הדין בשבוע הבא. (עתים)

מה פשר הגניבה התמוהה של צילומי רנטגן מ„שיבא"?

שאל בא כוח המשטרה [illegible] החשודים בגניבתם

[illegible] (עתים)

„רשות השידור מתכננת ניוון הדרגתי של תזמורת ירושלים"

קובלים הנגנים, שלדבריהם הם זקוקים לאישור תקציבי אפילו לרכישת ארבעה מיתרים לכינור...

מאת יצחק שור, כתב „על המשמר"

הנהלת רשות השידור מתכננת ניוון הדרגתי של תזמורת ירושלים־רשות השידור — אמרו לכתבנו חברי ועד הנגנים גרשון דמבינסקי וזאן חיימזון, וכן מנהל התזמורת, יהודה פיקלה.

לדברי פיקלה, הוא זקוק לאישור תקציבי אפילו לרכישת ארבעה מיתרים לכינור. לא נמצא תקציב לתרגום מגרמנית לעברית של בקורות נלהבות על הופעת התזמורת בחודש שעבר בפרנקפורט, במסגרת שבוע המוסיקה היהודית. בלחץ הנהלת הרשות בוטל מסע קונצרטים בארה"ב, מתוך אי הודעה שיהיה מימון לשנה הבאה.

באמצע השבוע שעבר פנה מנהל לשכת ראש הממשלה ב. אפלבאום למנהל התזמורת, וביקש את השתתפותה בקונצרט שעורכים בפריס ידידי ישראל, בהשתתפות הנשיא מיטראן, ב־24.9.86. פיקלה הציע לאפלבאום לפנות למנהל הרשות אורי פורת.

בישיבה של ועדת המוסיקה של רשות השידור, שנערכה ביום ב' שעבר, אמר אורי פורת כי התזמורת מהווה נכס גדול לרשות ולמדינה, אבל הרשות איננה יכולה לשאת לבדה במעמסה הכספית.

מנהלת חטיבת המוסיקה ב„קול ישראל", מיכל זמורה־כהן, אמרה באותה ישיבה שהיא ממעט אובדת עצות נוכח המצב שאליו נקלעה התזמורת. „כל ימי האמנתי שהתזמורת היא חלק בלתי נפרד מפעילותה התרבותית של רשות השידור. מעתה אינני יכולה ליטול אחריות לרמת התזמורת, משום שאין לי כל סמכות ביחס להחלטה כספית, או מינהלית, כלשהי" — אמרה מיכל זמורה־כהן.

לכתבנו נודע, כי מנהל התזמורת יהודה פיקלה, שלח בראשית החודש מכתב לנציג חברת אמרגנות גדולה בניו־יורק, קולומביה ארטיסטס, בו הודיע על ביטול סיור שנקבע בחוף אל חוף בארה"ב באפריל 1987.

במכתב מציין, כי זהו הביטול השני של סיור בחו"ל, הקודם היה צריך להיערך בראשית חודש זה באמריקה הלטינית.

ביום ו' הקרוב תיערך ישיבה בין כל הגורמים, בנסיון לקבוע סדרי עבודה חדשים. מטרת הנהלת הרשות הוא להיפטר מן העול הכספי של התזמורת ולהביא לפיטורי 100 עובדי התזמורת, במכה אחת. כדי לענות על דרישת הממשלה לפטר 150־200 מעובדי הרשות.

דוד סופר הובא למנוחות

בני משפחה, חברי מפ"ם, מכרים וידידים ליוו אתמול למנוחות את דוד סופר בבית העלמין בחולון.

דוד סופר היה חבר השומר הצעיר בכולז שבבסרביה ועלה ארצה ב־1928. היה חבר בקיבוץ „השומר הצעיר" במגדיאל, שעלה להתיישבות בשער העמקים, מראשוני „הליגה הסוציאליסטית" ומזכיר הסניף ברמתיים במשך שנים רבות, מהפעילים המרכזיים במוסדות ההסתדרות במקום.

מזה כ־30 שנה גר בגבעתיים ונמנה עם פעילי סניף מפ"ם ברמת־גן וגבעתיים. היה חבר מזכירות הסניף וקשור בכל ליבו למפ"ם ולציבור העובדים במקום.

בגיל 13 החל לעבוד בנגרות ובעבודה זאת המשיך עד לפרישתו לגימלאות. למעלה מ־40 שנה היה מעובדים הוותיקים ב„סולל בונה", גם לאחר פרישתו לגימלאות המשיך בעמל כפיים, עד אשר הכריעה אותו המחלה.

בן 79 היה במותו. הניח אשה, בן ושתי בנות.

בשם חברי מפ"ם בסניף וברחבי הארץ ספד למנוח יוסף קרני.

● בירושלים, הולכות ונשלמות ההכנות האחרונות לקראת החגיגה הגדולה של סיום כתיבת ספר התורה השני של ילדי ישראל.

טלקס

● רבון ובן־דוד מתמודדות על ראשות נעמת בת"א

[illegible] רבון וחנה בן־דוד הן שתי המתמודדות על תפקיד מזכירת נעמת בתל־אביב.

רבון, חברת מרכז המפלגה ומזכירת שכונת „שיכון עובדים", נתמכת על־ידי מזכיר מחוז ת"א של מפלגת העבודה, אליהו שפייזר. חנה בן־דוד זוכה לגיבוי של מזכיר מועצת פועלי תל־אביב, טדי קמינסקי.

אבשלום קווה

● 167 אלף דולר יוקצבו לפסטיבל עכו

167 אלף דולר יוקצבו השנה לקיום הפסטיבל לתיאטרון ישראלי אחר, שיתקיים בחול המועד הסוכות בעכו העתיקה.

הפסטיבל, שהפך כבר למסורת, יתוקצב ע"י משרד־החינוך־והתרבות, אמנות לעם, החברה לפיתוח עכו העתיקה, העיריה ותורמים נוספים.

במסגרת התחרותית של הפסטיבל יטלו השנה חלק 12 להקות ותיאטרונים מכל רחבי הארץ. נוסף להם יתקיימו בארבעת ימי הפסטיבל עשרות רבות של מופעים והצגות ברחבי העיר. (עתי"ם)

● יחידת מתנדבים למג"ב בצפון

משמר הגבול בצפון מקים יחידה, מתנדבים במדים שיסייעו לו בעבודה הבטחונית.

[illegible] אלה הוקמה היחידה הראשונה, המורכבת מצעירים [illegible] קיבוצים ומושבים באצבע הגליל.

היחידה מונה 35 איש שעברו קורס מיוחד בן כמה שבועות והם יוצאים, כאנשים חופשיים, בתפקידי מארבים וסיור לאורך ישובי הצפון, והם לבושים במדי משמר הגבול, ומוסמכים לכל דבר.

מפקד היחידה הוא אברהם בר־[illegible]. (עתי"ם)

● תוכנית העשרה למחוננים ביבנה

תוכנית העשרה לילדים מחוננים תופעל בשנת הלימודים החדשה לראשונה ביבנה.

התוכנית תופעל במסגרת מיבצע [illegible] סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, לאיתור תלמידים מחוננים בעיירות פיתוח ובשכונות מצוקה. במיבצע נמצאו מאות תלמידים מחוננים ב־[illegible] ישובים.

המחוננים ביבנה יקבלו העשרה שבועית במהלך שנת הלימודים. (שע"ה)

הבהרה

יו"ר סניף מפ"ם ירושלים מבקש לפרסם את ההבהרה הבאה:

בידיעה שנתפרסמה אתמול יוחסו לי [illegible] דברים שבחלקם לא נאמרו על־ידי, להלן הנוסח הנכון: [illegible] יו"ר סניף מפ"ם ירושלים, הביע צער ותמיהה על כך שמסמך [illegible] בכתבה במקומון „קול ירושלים", ובה חברי מזכירות [illegible] של סניף מפ"ם [illegible] הביקורת ביקורת [illegible] נגד סניף מפ"ם ירושלים.

„לדברי סולו, חוגים המתנגדים [illegible] להמשך שיתוף הפעולה עם [illegible] הקשר לתקמת חזית [illegible] למאבק נגד הכפייה [illegible] מנסים בצורה זו להכשיל את [illegible] שנעשו עד היום על דעת [illegible] שתי המפלגות, בכל הקשור [illegible] למאבק נגד האלימות החרדית [illegible] התרבות בירושלים."

[illegible] סולו פנה באופן דחוף למזכירות [illegible] וביקש מתן הבהרות מסמכות [illegible] מציין בפנייתו, כי אין כל [illegible] להכשלת שיתוף הפעולה בין [illegible] הנוספים והביע ביקורת נגד אלה, [illegible] להתלכד ולחזק את כוחה [illegible] האפוזיציה, נותנים את היד [illegible] פנימיים המבישים את [illegible] של השמאל הציוני לעיני [illegible] כן קרא יו"ר סניף ירושלים [illegible] הסניף המקומי של ר"ץ [illegible] מהכתבה, שפורסמה ב„קול העיר" ולערוך בירור פנימי שימנע [illegible] מקרים כאלה בעתיד". (פ"א)

בפלילים

קהל אדיש צפה בשוד קשיש ולא חש לעזרתו

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

18 אלף ש"ח נשדדו אתמול ברמלה מקשיש בן 71 בדרכו להפקידם בבנק.

שלום פוקס אסף אתמול את פדיון סוף השבוע משני תחנות דלק בהן הוא מועסק ופנה לעבר סניף הבנק הבינלאומי הראשון כדי להפקידו שם.

בהגיעו לפתח הבנק התנפלו עליו שני צעירים וחטפו ממנו את תיקו.

הקשיש, שלא איבד את עשתונותיו, נאבק עימם ופתח במירדף אחריהם כשהוא קורא לעזרה. אך עוברים ושבים שחזו בשוד ובמירדף לא שעו לקריאותיו והשודדים הצליחו להימלט.

„היו הרבה אנשים ברחוב. כולם ראו. איש לא הזיז עצמו וחש לעזרתי" — קבל הקשיש כשעזב את תחנת המשטרה, שם מסר תלונה על השוד.

המשטרה הציבה מחסומים ופתחה בסריקות. אך טרם נעצר איש.

חשודים במעשים מגונים בנערות בחוף הים בחיפה

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר" בחיפה

„אין זו הפעם הראשונה שתושבים מהשטחים עושים מעשים מגונים בנערות בחופי הרחצה של חיפה" — טען אתמול באי־כוח המשטרה בבית־משפט השלום בחיפה, בבקשו להאריך את מעצרם של ג'מאל סעוד וג'אבר חמאיסה, בני 24 מכפר אליאמן שבאיזור ג'נין, החשודים במעשים מגונים בנערות בחוף ימה של חיפה.

באי־כוח המשטרה טען, כי ביום שישי האחרון נטפלו שני החשודים לשלוש נערות שרחצו בחוף הכרמל בחיפה ועשו בהן מעשים מגונים.

החשודים טענו, כי הנערים סחפו אותם לעבר הנערות.

השופט ראובן בן־חורין ציווה להאריך מעצרם של שני החשודים ליומיים לחקירה.

מנהל „אפרון" נעצר כחשוד בעבירות מע"מ

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר"

יהונתן פרירה, ממנהלי חברת „אפרון" טכנולוגיות בע"מ שבקציר, נעצר אתמול בבית־משפט השלום בחיפה ל־6 ימים כחשוד בקבלת החזרי מע"מ שלא כדין ובהעלמת עיסקות.

תחילתה של הפרשה בבקשה לצו הבאה שהוציא באמצע חודש יולי אגף החקירות של המכס נגד משה נס, אף הוא מבעלי החברה. בעקבות מידע שהגיע ליחידה לפיו קיבלה החברה החזרי מע"מ שלא כדין על־ידי הצגת חשבוניות מס מזויפות. ימים ספורים לאחר מכן ביקשה היחידה לחקירות של המכס להוציא צו הבאה גם נגד דוד פרירה, אחיו של יהונתן, אף הוא מבעלי החברה. לפני כשבועיים נעצר דוד פרירה ושוחרר בערבות.

יהונתן פרירה, ששב במוצאי שבת מחו"ל, נעצר בנמל התעופה ואתמול הובא לבית־המשפט לדיון בהארכת מעצרו.

עובדת ניקיון הותקפה ונשדדה בבית אבות

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

עובדת ניקיון הותקפה ונשדדה אתמול על־ידי אלמוני שחדר לבית האבות של ויצ"ו בשד' דוד המלך בת"א.

האשה לקתה בהלם. הועברה לטפול בבית־החולים „איכילוב" ושוחררה כשעות הצהריים.

האלמוני חדר אתמול לבית האבות ובקומה השנייה נתקל בעובדת, בת 38. הוא התנפל עליה ודרש ממנה למסור לו את תכשיטיה. האשה סרבה לשודד ענק מצווארה שעון, טבעת וזוג עגילים. לאחר מכן, סתם השודד את פיה בסתכה וקרע את חולצתה.

האשה נאבקה עימו והצליחה להפעיל את מתג האזעקה בבניין. התוקף נבהל ונמלט מן הבניין, כשהוא משליך את התכשיטים ששדד.

לתלמה צור והמשפחה

אתכם באבלכם על מות

האם

קיבוץ בית־ניר

לחברינו ראובן צלרינג והמשפחה וקיבוץ שריד

משתתפים באבלכם במות האחות והחברה

יהודית

קיבוץ שמיר

למרדכי תלמי, למשפחות הבנים והנכדים

דואבים עמכם על מותה של יקירתנו

יהודית ז"ל

משפחות: קלינברג — יסעור; ליטבר — חיפה

למשפחות תלמי ולבית שריד

משתתפים באבלכם על מות

יהודית תלמי ז"ל

דפוס העמק
משפחות הורשבוג והעובדים